

32972

వ త్రి ది న ము వ్ర క టి ం వ ర బ డు ను

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

నంపుటము ౧౭
Vol. 17

చెన్న పట్టణము 1930-వ సం॥ ఫి బ్ర వరి నెల 27-వ తేది గురువారము
MADRAS, THURSDAY, 27th FEBRUARY 1930.

శ్రీ కృష్ణ నామ సంవత్సర మాఖమాస బహుళ చతుర్దశి

సంచిక ౨౭౬
No. 276

అమృతాంజనము

అన్ని విధములగు నొప్పులకు

సంజీవి వంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుబొట్ట
బాపును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. బెలుకుల భేదియను.
బాపుల రూపుమాపును. దగ్గునుతగ్గించును
మరడను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
నలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పుల తగ్గించును. విచేతము
లలో గూడ వాడుచున్నాడు.

BEST INDIAN PAIN-BALM

గొప్పగొప్ప వారిచే

శేలకుశేలు యోగ్యత

వక్రములు పొందియున్నది

ఎచటాన చీటి చూచి కొని

జొనము గలగడు.

చక్కని చర్మితో నహి నీసా 1-కి 0-10-0

డబ్బె 1-కి రూ 6-4-0 లు.

ప్రతియింటి ముఖ్యముగా నుండవలసినది.

అమృతాంజనం డిపో

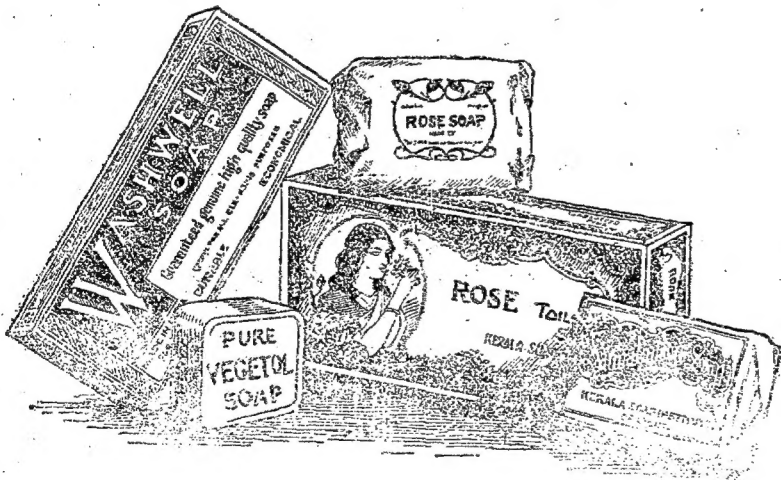
6, 7 లంబు కెట్టిపేకి, మద్రాసు

109, ప్రెసిడెంట్ రోడ్డు, భాద్ర, బొంబాయి.

కే ర ల సె బ్బు లు

మురికిని పోగొట్టి ఆరోగ్యమును, సంతోషము నివ్వగలవు.

గుణము—అసమానమైనది. వెల—మిక్కిలి స్వల్పము. స్వచ్ఛతకు పూచీ నివ్వబడును.

కేరళ సోప్ ఇన్ స్టిట్యూట్, కల్లికోట్.

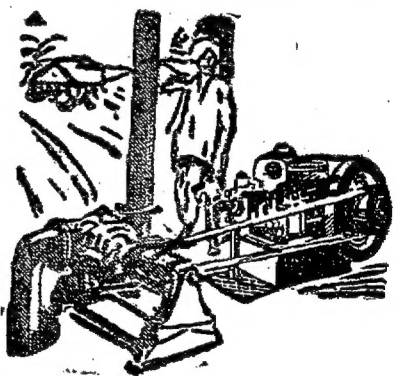
(మద్రాసు గవర్నరుగారికి న బ్బుల తయారుచేసి యిచ్చువారు)

అశ్వత్థము నీమేలుకే

పట్టు వంటి మజిల్లిను

ఈకాలమే ఆంధ్రదేశమంతట అన్ని కాలములలోనూ నాడుదురు. దొరల కంఠో ప్రీతికరమైనది. అందఱును దోహదము, దట్టమగు నేత, యెక్కువైన మృదుకకమాగలిగి స్త్రీలకు చీరలు, పురుషులకు కుమాజులు, భారతీయులకునును కలంబులు, మాఫిక్రమాలయంలో తయారుచేయించి అన్ని దేశములకు అంకి యెన్నో యోగ్యతతోను, నీకలు బడసియున్నాము. స్త్రీలకు ముద్దుగుల్మి-దు చీరలులు పురుషులకు నాజానుగానుండినట్లు విక్రీ-లి తర్జునాధరలను కొద్దికో-జులుబాగుచేసి అందఱులకు లిమి. ఈపనుయను పోగొట్టుకొనినాడు. అశ్వత్థకేరితో నెట్లు వాడుచున్నాడు, తన అందరినూ బడల్లు చేసిగడచుట వాడు గల పెట్టెగాని నెండు 12 మూల చీరల పెట్టెగాని యొ. 7-కి-0 లు, నీ పట్టుకలంబుల పెట్టె యొ. 10-0-0. పొన్నేజీ వెలు. అజీనిన కుమాజులు 6 పెట్టె రూ 8. 1930-వ సం॥ డిసెంబరు 10-వ తేది.

గంపా లుడు కో, చికాకోల్ సిటీ, గంజాంబిల్లా.

మా ప్రత్యేక ప్రేషనరి, పోర్టబుల్ పంపింగునెట్లు
కొరిసిక్ ప్రాచుర్యం ఎంజినులతో కలవు.

పూర్తివివరములకు ఈ ది ను వ విలసమునకు
ప్రాయము:—

VOLKART BROS
ENGINEERS

అగ్నియంత్ర విని, మద్రాసు.
ప్రవర్తనములు ఈ వివర ధృతులందు కలవు:
కొత్తరగడలు, బెంబూరు.
పెట్టుకలంబుల విని, బాధుర.
అయినాగొట్టు, కోమలబుద్ధులు.
వాల్ బాధు అనెట్లు, విని, బెంబూరు.

విని, బెంబూరు. నేను జగత్ క
నీ నుండి నుండును. ఇది స్త్రీలకు ముద్దుగుల్మ
కలంబులు కలంబులు కలంబులు కలంబులు కలంబులు
కలంబులు కలంబులు కలంబులు కలంబులు కలంబులు
కలంబులు కలంబులు కలంబులు కలంబులు కలంబులు
Chandee Nursery, P. O. Salem Junction.

3 0 3

మద్రాసు అండ్ సదరన్ మరాటా రైల్వేకంపెనీ, లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది)

నోటీసు

బ్రాడ్ గేజ్ (నార్తూ ఈస్టు లైను)

నేరుగాపోవును

గ్రాండుట్రంకు ఎక్స్ ప్రెస్ మద్రాసునుండి ఉదయం 7 గం|| 30 నిమిషములకు బయలుదేరి డెల్లి 11 గం|| 28 నిమిషములకు బయలుదేరి 6 గం|| 35 నిమిషములకు చేరును. తిరుగు ప్రయాణమునందు డెల్లినుండి బండి రాత్రి 9 గం|| 15 నిమిషములకు బయలుదేరి మద్రాసు రాత్రి 8 గం|| 15 నిమిషములకు చేరును. మొదటి తరగతి, 2 వ తరగతి పెట్రెల బోగి ఒకటి, 3 వ తరగతి బోగి ఒకటి ఈ సర్వీసునందు మెట్టుపాలెం, లాహోరుమధ్య చేర్చబడును. మద్రాసు బెజవాడ స్టేషనులకు మధ్య ప్రస్తుతము చేర్చబడుచున్న ఫలహారములబండి తీసివేయబడును. భోజనము, ఫలహారముల బుట్టలు ఫలహారపు గదులందు దొరకును.

1-8-1930 తేదీనుండి 30-6-30 వరకు మొదటి, రెండవ తరగతి పెట్రెలబోగి మద్రాసు హైదరాబాదు స్టేషనుల మధ్య 30 10 ఆఫ్, నెం 31 డౌన్ ప్యాసంజరు బండ్లతో చేర్చబడును.

లోకల్ సెర్వీసు.

నెం 3 రు. డౌన్ బెజవాడ, వాల్తేరు ఫ్యాస్టు ప్యాసంజరు బెజవాడనుండి సాయంత్రము 4 గం|| 20 నిమిషములకు బయలుదేరి 4 గంటలకు బయలుదేరును.

నెం 33 రు. డౌన్ వాల్తేరు ప్యాసంజరు బెజవాడనుండి నాటిఉదయం 6 గం.-30 నిమిషములకు బయలుదేరి 6 గంటలకు బయలుదేరును.

నెం 198 రు. ప్యాసంజరు రాజమండ్రినుండి సాయంత్రము 6 గం.-10 నిమిషములకు బయలుదేరి 5 గం.-30 నిమిషములకు బయలుదేరి తాడేపల్లిగూడెం సాయంత్రము 6 గం.-52 నిమిషములకు చేరును.

నెం 197 ప్యాసంజరు తాడేపల్లిగూడెంనుండి ఉదయం 7 గం.-20 నిమిషములకు బయలుదేరి రాజమండ్రి 8 గం.-38 నిమిషములకు చేరును.

మొదటి, రెండవతరగతి ప్రయాణికులకు సంబంధించిన సిబ్బందిమాత్రమే నెం 1 రు. డౌన్, నెం 2 రు. ఆఫ్ కలకత్తా మెయిలు బండ్లకు తాడేపల్లిగూడెం, నిడదవోలు, కొత్తూరు, గోవావరీ లేక రాజమండ్రి స్టేషనులకు మధ్య 3 వ తరగతి టికెట్లు యివ్వబడును.

నెం 27 రు. మిక్స్డ్ గూడూరునుండి ఉదయం 8 గం.-30 నిమిషములకు బయలుదేరి 6 గంటలకు బయలుదేరును.

నెం 29 రు. ప్యాసంజరు గూడూరునుండి సాయంత్రము 5-15 నిమిషములకు బయలుదేరి సాయంత్రం 5 గంటలకు బయలుదేరును.

నెం 188 రు. ప్యాసంజరు గుంటూరునుండి ఉదయం 7 గం.-58 నిమిషములకు బయలుదేరి 7 గం.-38 నిమిషములకు బయలుదేరి వేటపాలెంవరకు పోవును. ఒక నూతనబండి వేటపాలెము నుండి పగలు 10 గం.-50 నిమిషములకు బయలుదేరి తెనాలి పగలు 12 గం.-36 నిమిషములకు చేరును.

బ్రాడ్ గేజ్ (నార్తూ ఈస్టు లైను)

నెం 21 రు, 22 రు బొంబాయి ఫాస్టు ప్యాసంజరులు ఎక్స్ ప్రెసు బండ్లగా మార్చబడును.

నెం 21 రు. మద్రాసు నుండి ఉదయం 8 గంటలకు బయలుదేరి మరుసటిరోజు పగలు 10 గం|| 10 నిమిషములకు బొంబాయి చేరును. తిరుగు ప్రయాణమునందు ఎక్స్ ప్రెస్ బొంబాయినుండి పగలు 1 గంటలకు బయలుదేరి మద్రాసు మరుసటిసమధ్యాహ్నము 8 గం|| 45 నిమిషములకు చేరును. ఫలహారములబండి మద్రాసు రేణిగుంట స్టేషనులకు మధ్యనూ కడప సంతకల్ స్టేషనులకు మధ్యనూ చేర్చబడును.

నెం 5 రు. డౌన్ బొంబాయి మెయిలు మద్రాసునుండి రాత్రి 9 గం|| 5 నిమిషములకు బయలుదేరి 8 గం|| 40 నిమిషములకు బయలుదేరును.

నెం 6 రు. ఆఫ్ బొంబాయి మెయిలు మద్రాసులో ఉదయం 7 గం|| 35 నిమిషములకు బయలుదేరి 6 గం|| 5 నిమిషములకు చేరును.

లోకల్ సెర్వీసు

నెం 21, 22 రు బొంబాయి ఎక్స్ ప్రెస్ బండ్లు ఆరోగ్యం, తిరుత్తణి, రేణిగుంట, కోడూరు, రాజంపేట, నందలూరు, కడప, కమలాపురం, ఎగ్రగుంట, మద్దూరు, కొండాపురం, తాడేపల్లి, గుత్తి, సుంతకల్లు, అదోని తుంగభద్ర, రై మారు స్టేషనులవద్ద మాత్రమే ఆగును.

నెం 25 రై మారు ప్యాసంజరు మద్రాసునుండి ఉదయం 8 గం|| 35 నిమిషములకు బయలుదేరి 9 గం|| 20 నిమిషములకు బయలుదేరును.

నెం 42 రు. రేణిగుంట ప్యాసంజరు రేణిగుంటనుండి సాయంత్రము 5 గం|| 15 నిమిషములకు బయలుదేరి నేరుగా మద్రాసుకు పోవును.

నెం 21, 22 రు. బండ్లతో పోవు ఫలహారములబండ్లు తీసివేయబడును. ఇండియన్ ఫలహారపుబండ్లు మద్రాసు కడప స్టేషనులకు మధ్య, నెం 25, 26 రు. మద్రాసు-రై మారు ప్యాసంజరు బండ్లతో చేర్చబడును.

నార్తూ వెస్ట్ లైను

నెం. 7, బెంగళూరు వెస్ట్ మెయిలు మద్రాసునుండి రాత్రి 8 గం.-45 లకు మారుగ 8 గం.-30 లకు బయలుదేరి బెంగళూరుకు ఉదయం 8 గం.-30 లకు చేరును.

నెం. 8, బెంగళూరునుండి వచ్చు మెయిలు బెంగళూరు లో 8 గం.-40 లకు మారుగ 9 గం.-0 లకు బయలుదేరును.

నెం. 12, ప్యాసింజరు జోలూరుపేటనుండి 8 గం.-6-0 లకు బయలుదేరి ఆరోగ్యంలో యోగిపోవును.

మీటరుగేజ్ (చిన్నలైను)

హుల్లి-మచిలీపట్నం లండ్ కార్డులైను

నెం 74 ప్యాసింజరు హుల్లినుండి 8 గం|| 10-0 లకు మారుగ 8 గం|| 20 లకు బయలుదేరి సంతకల్లుకు సాయంకాలము 8 గం|| 7-15 లకు మారుగ 8 గం|| 4-50 లకు చేరును.

నెం 14 ప్యాసింజరు హుల్లినుండి రాత్రి 8 గం.-8-15 లకు బయలుదేరి 7-15 లకు బయలుదేరి సంతకల్లుకు 8 గం|| 6-15 లకు చేరును.

నెం 74 మెయిలు సంతకల్లునుండి రాత్రి 8-50 లకు మారుగ 8-35 లకు బయలుదేరి బెంగళూరుకు ఉదయం 8 గం|| 7-20 లకు చేరును.

నెం 87. ప్యాసింజరు బెంగళూరునుండి ఉదయం 8 గం|| 20లకు బయలుదేరుటకు మారుగ ఉదయం 8 గం|| 6-50 లకు బయలుదేరి సంతకల్లుకు రాత్రి 8 గం|| 7-0 లకు బయలు సాయంత్రం 4-40 లకు చేరును.

నెం 68. సంతకల్లునుండి ఉదయము 8-10 లకు మారుగ 8 గం|| 50 లకు బయలుదేరి బెంగళూరు సిటీకి రాత్రి 8 గం|| 8-15 లకు చేరును. ఈరెండుబండ్లను నేరుగ మైసూరునుండి, నెకిం ద్రాబాదునకు పోవును.

నెం. 72. కిండ్లాబాదు ప్యాసింజరు సంతకల్లునుండి రాత్రి 8-40లకు మారుగ సాయంకాలము 6-35 లకు బయలుదేరును.

నెం 46. మిక్స్డ్ సంతకల్లునుండి రాత్రి 9-40 గం|| 0 లకు మారుగ 9-30-0 లకు బయలుదేరును.

నెం. 45. మిక్స్డ్ మెయిలు బెజవాడనుండి ఉదయం 8 గం|| 6-20లకు బయలుదేరుటకు మారుగ 8 గం|| 6-30లకు బయలుదేరును.

పూనా-బెంగళూరు

నెం. 12 కొల్హాపూరు ప్యాసింజరు పూనానుండి మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు బయలుదేరుటకు మారుగ 8 గం|| 1-35లకు బయలుదేరును.

నెం 5 కొల్హాపూరు ప్యాసింజరు కొల్హాపూరునుండి ఉదయం 8 గం|| 6-0 లకు బయలుదేరి పూనాకు సాయంకాలం 5-35 లకు మారుగ 8 గం|| 7-50లకు చేరును.

నెం. 20. మిక్స్డ్ మిరాజ్ నుండి మధ్యాహ్నం 3-25 గంటలకు మారుగ 2-0 గంటలకు బయలుదేరును.

నెం. 33. ప్యాసింజరు బెంగాళునుండి రాత్రి 8 గం|| 7-40 గంటలకు మారుగ 6-50 గంటలకు బయలుదేరును.

నెం. 37. లోకల్ బండి హుల్లినుండి పగలు 10-0 గం|| 0 లకు మారుగ 9-50 గంటలకు బయలుదేరును.

నెం. 38. లోకల్ ధార్ వార్ నుండి పగలు 10-55 గంటలకు మారుగ 10-42 గంటలకు బయలుదేరును.

నెం. 10. మిక్స్డ్ హోలార్ నుండి ఉదయం 8-45 గం|| 0 లకు మారుగ 8-30 గంటలకు బయలుదేరును.

హోలార్ పూచి

నెం. 61 మిక్స్డ్ హోలార్ పూచి (ఎమ్. యస్. ఎమ్.) నుండి ఉదయము 9-40 గంటలకు మారుగ 7-40 గంటలకు బయలుదేరును.

లుదేరును.

నెం

లకు మారుగ

నెం

యలుదేరు

బండి గడగ్

టోగి సాయ

3 తరగతు లందును

నెం. 65 లోకల్

యాత్రచేయబడును. దీనికి మారుగ 2

నుండి రాత్రి 1-30 లకు బయలుదేరి గడగ్ కు మధ్యా

8-50 లకు 1, 2, 3 తరగతులు గలిగిన బండి చేరగలదు.

గూడూరు-కాట్వాడి సెక్షను

నెం 77 మిక్స్డ్ కాళహస్తి నుండి రాత్రి 2-15 గం|| 0 లకు మారుగ 1-15 గంటలకు బయలుదేరును.

నెం. 83 ప్యాసింజరు గూడూరునుండి మధ్యాహ్నం 1-50 లకు మారుగ 1-45 లకు బయలుదేరును.

నెం. 76 మిక్స్డ్ తిరుపతి నుండి ఉదయం 8 గం|| 8-17 లకు మారుగ 8 గం|| 0 లకు బయలుదేరి గూడూరు కు సరిగా వెళ్లును.

ఒక కొత్త బండి నెం 75 గూడూరునుండి సాయంకాలం 8 గం|| 6-0 లకు బయలుదేరి రేణిగుంటకి రాత్రి 8 గం|| 10-55 లకు చేరును.

హిందీ ప్రచారక పత్రిక

1929 వ సంవత్సరము సంచికలు అందముగా

బ్రెండు చేయబడినవి

ఆంగ్లేయమార్గమునాస్యా హిందీ నేర్చుకొనుట కువ యోగపడును.

హిందీలో మంచిమంచి చిన్నకథలు గలవు.

పూర్తి కాళికో దూ. 2-8-0 ఆగ్ కాళికో వెల దూ. 2-0-0 మాత్రమే. పోస్టేజీ ఆ. 8.

చిరునామా:- మానేజరు, హిందీ ప్రచారక, ట్రిప్లి కేసు పో. బా. 401, మద్రాసు.

The Allenburys Castor Oil

వాసనయులేదు రుచియులేదు

జ్వరగర్హకమున నన్ను భుజిత

చెందిన గొప్ప విశేషముకాక ఆలె

బరీ మార్కుగల చిట్టముదములంద

ఋను ఎఱుగుందురు. భూలోకము

దంతటను వాడుచున్నారు.

‘ఆలె’ బరీనే వాడుటకు నిశ్చయిం

పుడు. ప్రతిమందుల దుకాణములోను

దొరకును.

పరిశుభ్రమైనది గనుక శ్రేష్టమైనది.

అత్యుత్తముక్తమున గృహదోషధం

గృహమునం దుండవలెను.

Allen & Hanburys Ltd.
LONDON

Special Representative for India:

A. H. P. JENNINGS,

Block E, 2nd Floor, Clive Buildings,

CALCUTTA

బందరు

హాస్టలు వార్షిక కోస్టువము

20-2-80 తారీఖున హిందూ విశ్వవిద్యాలయము

కాలా విశ్వవిద్యాలయము వార్షిక కోస్టువము మాకళాశాల ప్రిన్సిపాల్ పాలన మహారాజ శ్రీ వారణాసి శ్రీనివాసరావు పంతులు యం. ఏ. (హాస్టల్) యల్. టి. గా రద్దీక్షతను మహావైభవముగా జరుపబడెను. అదివర కొకటిరెండు రోజులకు ముందుగానే ముద్రింపబడిన యాహ్వానపత్రము పంపబడియుండుటచే పాఠశాలలోపాధ్యాయులును, పురమందలి పలుకుబడి గల పెద్ద మనుష్యులును, హాస్టల్ విద్యార్థులకుండ్రులను సాయంత్రం 4-45 గంటలకు మోటార్ల మీదను, కేటములమీదను హాస్టల్ వద్దకు చేరి హాస్టల్ విద్యార్థులచే నేర్పాటుచేయబడిన యల్పాహారముల నారగించిరి. వాటి ఉదయం 6 గంటలకే రంగులకాగితములతో హాస్టల్ లలంకరింపబడియుండుటచే, వాతొరణములక్రింద నిలిచియున్న మోటార్లు మొదలగు వానిచే నాయల కారము ద్వితీకృతమై శోభించెను. ఏం దారగించిన ప్రేక్షకులెల్ల దువితాననాసీనులైరి. ఆసభలో శ్రీనివాసరావు పంతులు, అధ్యక్షులగు మహారాజ శ్రీ వారణాసి శ్రీనివాసరావు పంతులుగారు, గోరెములలో నున్న వివిధము లగు మొక్కలతో సలంకరింపబడిన వేదిక నధికారిని పీఠ మలంకరించిరి. దైవసంకల్పమున ప్రఖ్యాత యశస్వింద్రులగు శతావధాన విరుదాంతకులు నగు బ్రహ్మశ్రీ చెల్లపిళ్ల వేంకటాచార్యులుగారు నాటిదినము మా ప్రార్థనపై దయచేసి కుప్పిలో గూర్చుండిరి. రెండవప్రక్కను హైందవోన్నతపాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయు లగు మహారాజ శ్రీ వెంకటరామయ్యపంతులు డి. ఎ. ఎల్. టి. గారుండిరి. కార్యక్రమ పట్టిక ననుసరించి ప్రథమమున దైవప్రార్థన యొకచిన్న బాలునిచే ప్రేక్షకులను భక్తిసంభరితు లగునట్లు చేయబడెను.

తర్వాత అధ్యక్షుని ప్రారంభోపన్యాసము గావించబడెను. తదనంతరము హాస్టల్ ప్రిన్సిపల్ నెక్రిటరీయును సాంవత్సరిక నివేదికమును మృదుమధుర తెలిలోచదివిరి. అదిముగియుగానే యిద్దగు విద్యార్థులు ఇంగ్లీషుపతనము గావించిరి. తర్వాత నాటకంలో గలుపాందిన వాటిని వక్రత్వముతో మొదలు వచ్చిన వారికిని బహుమతులు శ్రీ వారణాసి శ్రీనివాసరావుగారి ధర్మపత్ని చే నొసంగబడెను. పండ్రాళ్ళేవరరావను విద్యార్థి శ్రీ శ్రీనివాసరావుగారు సోమలస్మిన్ నగుంచి యొకపతక మొసంగిరి. నూనూ రిరువదిమంది బహుమతుల బడసిరి. ప్రేక్షకులుల్లాసాకాంతశృద్ధయై యుండిరి. ఆపృథు ముల్లంగి రామకృష్ణారెడ్డి యనువిద్యార్థి హైందవోన్నత పాఠశాల ప్రధానాంధ్రోపాధ్యాయులును శతావధానమునే శేషాద్రిమణి కవులలో నొకరగు శ్రీమాన్ శేషాచార్యులుగారిచే హాస్టల్ ను గురించి ముద్దులాల్లు లేటతెనుగులో వ్రాయబడిన భావగర్భితములగు పద్యములను విడిచుర్పి చక్కగా చదివెను. ఈమధ్యకాలములో గుమ్మలు ధరించి సిద్ధముగా నున్న యింగ్లీషు నాటక నటకులు రంగములోని కవతరించిరి ఆనాటక నటకులు జూలియన్ సీజులలో నొకరంగము. ఏంబునీపార్టువేసినది కె. శ్రీనివాసిరావును విద్యార్థి. అతనినటకాలము వర్ణనాత్మకము. శ్రీవేంకట రామయ్యపంతులుగారు రతని కొకపుస్తకము బహుమానముగా నొసంగిరి. తర్వాత తెలుగునాటకము కనకారలో నొకరంగము అందు ప్రారంభపాత్రధరించిన సమ్మెట నాగేశ్వరరావు ప్రేక్షకుల నానందపరచుట నొనర్చెను. అతనికాల్యమున కానందించి శ్రీమాన్ శేషాచార్యులుగారు రా బాలకునకొక పాత్రము బహుమతివేసిరి. ఈ విధముగా నాటకము ముగిసెను. నాటక మయి పోయెగాదా యికసంతోషకర మగు విషయములేదను భావము ప్రేక్షకులలో బుట్టెను కాని కమలబాంధవు డస్తమించగానే మూలములనుండి క్రమ్మకొని వచ్చుచున్న చీకట్లుల నెల్ల భార ద్రోలుట కుదయించిన కలువరేనిపగిది శ్రీవారణాసి శ్రీనివాసరావు పంతులుగారు రంతోష్ పన్యాసము ప్రారంభించిరి. వారి వాక్కులను చంద్రకరణములు ప్రసరించుటచే సభలో నిశ్శబ్ద మువరించెను. హాస్టల్ విద్యార్థులయొక్క విధులును, అభివృద్ధియు చేటవరచి యుపన్యాసమును ముగించిరి. నెక్రిటరీయభివందనములతో సభయును ముగిసెను. ప్రేక్షకులు సంతోషవరములయి సభావిషయములను ముచ్చటించుకొనుచు నిండ్లకేగిరి. ఆరాత్రి 8 గంటలకు హిందూకాలేజీ యుపాధ్యాయులకును, మరికొందరు పెద్దలకును హాస్టల్ వ విందు జరిగెను.

ఇట్లులే ప్రతిసంవత్సరము పలుపురు విద్యార్థులచే నీహాస్టల్ లభిస్తుందిని గాంచుచు తెల్లల యనుగ్రహశీర్వాసములకు భాత్ర మగుగాక!

(హాస్టల్ విద్యార్థులు.)

ప్రాచ్యవిద్యారీక్షలు

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము

ఉభయభాషాపరీక్ష (బి) ఫైనలు

ఈనాడు వర్తమాన విశ్వవిద్యాలయము వార్షిక పరీక్షలను (4 వేపర్లు) 8 రోజులుమాత్రమే విశ్వవిద్యాలయము వారేర్పరచి యున్నారు. అందువలన 28 వ తేదీని ఒక్కనాడే రెండవ ప్రశ్న పత్రములు (6 గంటలకాలము వ్రాయదగినవి) వరుసగా నీయవలసి వచ్చును. అనాటివిషయములను వ్యాకరణ సాహిత్యములు రెండును విభులములు క్లిష్టములు నగుటచే నభ్యర్థులకు కలతపాటు కలగకతప్పదు. కనుక వానిని రెంటిని ఒక్కనాడుగాక 2 రోజులుగా మార్చి మొత్తము 4 దినములలో పరీక్షలు ముగించుట వ్యాయము.

ఏప్రిలు 1వ తేదీతో ముగియువాని నిల్లు ఏప్రిలు 2వ తేదీ మాన్యుటలన విద్యార్థులవత్తువానికి కొత్తగా కలిగిడి నష్టము నొనర్చును. నీ తేదీ. విద్యార్థులను ఉభయభాషా ప్రవీణ మొల్ల తక్కిన పరీక్ష విలులనే రోజున కొక పరీక్షయే జరుగుచున్నది.

ఉ. భా. ప్ర. వి. శాఖ వారికి కలాకాలము లేకపోవుటచే నందఱును ప్రాజేటు విద్యార్థులే. కనుక వీరివిషయము మాటలాడెడి కలాకాలాధ్యక్షులుగానీ, మఱి యెవరుగానీలేరు విశ్వవిద్యాలయమువారు దయతో చురల నాలోచించి నిరాధారులగు నీ (బి) వారికి తగిన సౌకర్యముల నేర్పరచెద రని విశ్వసించుచున్నాను.

ఈపరీక్షార్థులు సయితము నీవిషయమున కష్టముఖములను విశ్వవిద్యాలయమువారికి తెలిపి వారిదృష్టిలోనికి తెచ్చుటకు ప్రయత్నింపబ్రాధితులు.

“విద్యార్థి”

బరంపురం

బరంపురం, ఫిబ్రవరి 21:— శ్రీ మొహరీరాజావారు తమమనుమని 21 వ రోజు సందర్శమున, వారిభవన ప్రాకారము నందున్న వసులో 19 వ తేదీ బుధవారం సాయంకాలము 6 గంటలకు ఒక గొప్పమందు జరిపియుండిరి. చాణూంది పురజనులు విచ్చేసియుండిరి. అందు మాఖ్యముగా నబుక లెక్కరుగారు, జిల్లాజడ్జిగారు, పట్టణ ప్రాసిమ్యూలరయిన తాడేపల్లి పట్టాభి సీతారామయ్యగారు మొదలైన వారుకూడనుండిరి. గానము, నాట్యము, సర్క్సు మొదలైన వానితో అతిథులనుందింపబడిరి. వనమంతయు శోభాయమానముగా అలంకరింపబడెను. కన్నుల కానందముగా సలంకరింపబడిన మమియానాక్రిందవచ్చిన అతిథులెల్లరు ఆసీనులైరి. ఆంగ్ల హైందవ భాషనపదార్థములందరికీ తెల్లబడెను. ఈసందర్భమున పర్యాకిపిడి రాజావారు మదరాసు కాననభకు గంజాంబండి పోటీలేకుండ ఎన్ను కొనబడినందులకు వారిని గౌరవించుటకుగాను వారి నాహ్వానించియుండిరి. అతిథులందరు విచ్చేసి వారికొరకు వేచియుండిన సమయమున వారు వచ్చుటకు వీలులేనిది తంతివార్ల సంస్థయుండిని తెలియవచ్చినది. ఈవిషయము అతిథి అభ్యుగతులను విచారమున త్రోసివేప్పటికి, సమస్తము జయప్రదముగా ముగిసెను.

18 వ తారీఖు సాయంకాలము 7 గంటలకు సర్ ఆర్. వెంకటరత్నంనాయుడుగారు, శ్రీయుత పాకల నారాయణ స్వామిగారి మనుమనికి నామకరణము జరిపియుండిరి. అసందర్భమున తాడేపల్లి పట్టాభిరామయ్యగారు, రావునామోయ మండా అప్పారావుగారు, అయ్యగారి సుబ్బారావుగారు కోకా అప్పారావునాయుడుగారు మొదలైన వారు విచ్చేసియుండిరి. నాయుడుగారు ప్రార్థనచేసి అనంతరం నామకరణము చేసి బిడ్డనాశీర్వదించిరి. ప్రేక్షకులకు తాంబూలాది సమర్పణలతో సుహృత్సవము ముగిసెను.

జయప్రూరు మహారాజావారితో రాజీనామా కుదిరిన కనుక కల్యాణ సింగపూరు జమీందారుల యాపురముననే నివసించుచుండిరి. వారిమీద ఇంతవరకున్న ఇంటర్న మెంటు ఆర్డరు నిన్నటిదినము రద్దుచేసినట్లుగా గవర్నరుగారి ఏజంటు వారికి తెలియపరచిరి.

(స్వతీయవితేఖరి)

వల్లెటూరు గ్రంథమండలి, రాజమండ్రి

అద్వితీయమును జాతీయ గ్రంథములు వెలసదుచుండును సంవత్సర చందా పోస్టేజితో సహా 2-8-0 ఇదివరలో వెలువడినవి వినాయక సావర్కరు. 0-10-0 మహారాణి ఝాన్సీ లక్ష్మీబాయి అ. 10 మేజిసి జీవితము అ. 10 ఇతర పుస్తకములు కూడ కలవు. కేటాలను కోరినవారికి పంపబడును. 112-1 ముదిగంటి జగ్గన్న శాస్త్రి

ఈ క్రిందివిషయములను క. మార్గంజేయశర్మగారు ప్రకటనార్థ మందిరి:-

1929 సంవత్సరపు

బాల్యవివాహ నిషేధశాసనమునకు

సవరణబిల్లు

1929 సం. బాల్యవివాహ నిషేధశాసనమును సవరించుట అత్యవశ్యకము కనుక యీ క్రిందివిధమున నిందుయాలమున శాసనము చేయబడును.

1. శాసనము పేరు: - బాల్యవివాహ నిషేధశాసనమునకు సవరణశాసనము అని పిలువబడును. (1930 ఆక్టు)

ఇది బ్రిటిషు టెలుగ్రాఫిక్స్, సాంధ్యం పరగణాల తో సహా బ్రిటిషు ఇండియా అంతటిలోను వ్యాపకమగును.

ఈ శాసనములో సంస్కార మనగా మతమునకు ముఖ్యముగా గాని బ్రిటిషు యునియన్ లోని బానిసత్వముల వర్తించుచున్నట్లుగా ముఖ్యముగా గాని భావింపబడి ఆయా బాతులచే, పరమపవిత్రముగాను, అనుష్ఠించునీయముగాను నమ్మబడుచున్నట్లును ననుసరించి చేయబడు కర్మయనియర్థము.

2. బాల్యవివాహ నిషేధశాసనము 2 వ సెక్షనులో (ఇక వివాద పడదు ఆక్టు అనియతము చెప్పబడును) "బాలిక"గానుండు ను" అను పదములకునాతే, "8 ఏండ్లకు లోబడిన యే బాలిక యొక్క యైనను, గర్భాధారమునకు సంబంధించిన వివాహ సంస్కార మిందు చేరదు" అని చేర్చవలయును.

3. సదరు ఆక్టు 3-వ సెక్షనులో నుండియు 21 ఏండ్లకు లోపు, అను మాటలను తీసివేయవలయును.

4. సదరు ఆక్టు 4-వ సెక్షనును తీసివేసి తరువాతి సెక్షను లకు తిరిగి సక్రమముగా సంఖ్య చేయవలయును.

5. సదరు ఆక్టు 6 వ సెక్షనులో "ఏ బాలికానివాహమైన ను" అను మాటలకునాతే "8 కు లోబడిన యే బాలికానివాహ సంస్కారముగాని" అని చేర్చవలయును.

దీని అభిప్రాయము, కారణముల గూర్చిన ప్రకటనము

1929 సం. బాల్యవివాహ నిషేధశాసనము గర్భాధార సహిత వివాహములనే గాక 15 సం॥ కు లోబడిన బాలికానివాహ సంస్కారము లను వాదానములను కూడ శిక్షకు పాలుచేయును న్నది. అనగా ఋతుపూర్వవివాహము లను సంస్కారములను కూడ శిక్షించుచున్నది. అట్టి ఋతుపూర్వవివాహ సంస్కారము లు హిందువులలో కొన్ని బాతులకు నాతిమయొక్కయు మత చారములయొక్కయు ప్రధాన భాగమై యున్నది మహమ్మదీయులతోచారకాసన ననుకూడ వ్యాప్తియని చెప్పుచున్నది. అట్టి వివాహములను శిక్షించుట యనగా చక్రవర్తి గారి హిందూభిక్షపజలలో అధికసంఖ్యాకజనుల మతచారములలో అసంపరకాత్మకముకలిగించుట యనను. అందు చేరి యీ శాసనము యీ బాతులలో ప్రబలమును అతివ్యాప్త మును అక ఆగ్రహమును కలుగజేసింది. మరియు యీ బాల్య వివాహ నిషేధశాసనముయొక్క అభిప్రాయము అకాగర్భాధారమును ఆరికట్టుటకు మాత్రమే అయియుండ బురుగుపూర్వ సంస్కారములను వాదానములను శిక్షించుట సదరు శాసనముల మతచారములలో అవిచారపూర్వకముగా జోక్యము కలిగించు కొనుట. ఈ తీవ్ర సంఘసంస్కారప్రయత్నము అధునిక పాశ్చాత్యశాస్త్రజ్ఞుల యభిప్రాయమును కూడ సరిపోవుటలేదు. సాంఘికశాస్త్ర, జీవశాస్త్రసిద్ధాంతముల ప్రకారము నయమున వచ్చి ఋతుమతి కామపూర్వము వివాహమును, ఋతుమతి యొక వెంటనే గర్భాధారమును మిక్కిలి వ్యాప్తియని తెలుప బడుచున్నది. మరియు నీ ఋతుమతి 21 ఏండ్లకు మించినట్లయిన, అంతటివయస్సు నను మేజరులను సురించిన, యవసరముగ చేసిన భేదమును యీ బిల్లు తీసివేయు అనుచున్నది.

యమ్. కే. ఆచార్య, (యం. యల్. ఏ.)

కారదా మామే విద్వాంసు ప్రతిపాదనము

న్యూఢిల్లీ, 18-ఏప్రిల్ 1930: - యమ్. కే. ఆచార్యగారు ఇటుల అసెంబ్లీలో చెప్పిరి- జరిగిన 3 దినములలో చాదాపు 340 తెలిగ్రాములు భరతవర్షమునందుగల అన్నివైపులనుండి కారదా మామేజిల్లాను నిరసించును. బాకు వచ్చియున్నది. ఈ బిల్లు హిందూ, మహమ్మదీయుల మతవిశ్వాసములకు విరుద్ధమైనది. వివాహమునందు గల మరెవనియక సంస్కారము నావరించుట మాత్రము తప్పలేదనెడి ఆచార్య గారి "సవరణ" ప్రభుత్వము వారు తోడ్పడుట యుక్తము.

సంయుక్త ప్రాంతములనుండి 4000 వస్త్రములును, తూర్పు బంగాళమునుండి 4000 వస్త్రములునుచేసి హిందూ పురుషులను మహమ్మదీయులను గలవి కారదాబిల్లు విషయ మయిన తాత్కాలికము చేయుటకు సిద్ధముగా నున్నామని తెలుపుచున్నాడు. ప్రభుత్వమువారి ద్విపక్షపాటును కలుగజేయుటకు దేదనుగాక.

సనాతనధర్మ యువకమహాసభ, మదరాసు

1930 మార్చి 1, 2, తేదీలందు కలకత్తా ఆటర్నీ బాలు చారుచంద్రమిత్రగారి యాధిపత్యమునందు సనాతన ధర్మయు

మీ వెంట్రుకల ఆరోగ్యమును కాపాడుకొనుడు.

మీ వెంట్రుకలు రాలిపోయే లంతవరకు వేచియుండకుడు మీకు టానిక్ అవసరమని తోచును. నిత్యముపయోగించిన వెంట్రుకలు ఆరోగ్యమైన స్థితియందుండును. మెదడు చల్లగానుండును. ఇండియా శీతోష్ణస్థితికి ముఖ్యముగా అవసరము. ప్రతిదినము ఈవెన్స్ లైమ్స్ అందు గ్లిసరిక్ టాయిలెట్ క్రిము నుపయోగింపుడు. టానిక్స్ లన్నిటిలోకి శ్రేష్ఠమైనదిదీ.

ఈవెన్స్ లైమ్స్ అందు గ్లిసరిక్ వెంట్రుకలను మెత్తపరచి పట్టు కుచ్చువలె యొనర్చును. వెంట్రుకలు వృధాగా రాలిపోనీయును. వేసవికాలమున సహితము మెదడును చల్లగా నుంచును.

మీ కెమిస్టువద్దనుండి నేడే ఒకసీసాను తెప్పించుడు. శపటి నుండియే వాడు టారంభింపుడు. అయితే కొనేటప్పుడు మాత్రం సీసామీద ఈవెన్స్ అని పేరు, ఎట్టిని సీలు ఉన్నట్లు గమనింపుడు.

EVANS' LIMES & GLYCERINE

ఇంగ్లాండులో తయారైనది
ఈవెన్స్ సన్స్ లెఫ్టర్ అండ్ వెబ్ లిమిటెడ్
లండను. 565

చిరకాలము వాడతగిన

ఉన్ని కంబళీలు, తివాచీలు

స్వచ్ఛమైన ఉన్నితో తయారుచేయబడినవి. తూకమునందు తేలికయై ఎక్కువ వెచ్చదనము నివ్వగలవు. చలికాలమునకు మిక్కిలి ఉపయోగమైనవి.

స్వదేశపు కంబళీలు 8 1/2' x 4 1/2' ఒక్కొక్కటి రు 10-4-0

తోఫాతివాచీలు 8 1/2' x 4 1/2' " రు 9-0-0

వందేమాతరం కంబళీలు 7' x 4 1/2' " రు 7-2-0

8' x 4 1/2' " రు 8-0-0

హిందూదేశములో తయారుచేయబడినవి.

BY

The NEW EGERTON WOLLEN MILLS CO.,

(Branch of the British India Corporation, Ltd.)

DHARIWAL

PUNJAB

వక మహాసభ మదరాసులో, గోవిందప్పనాయని వీధిలో ఉండు ఉప్పుటూరు ఆశ్రమకెట్టిగారి రామసుబ్బాబామన జరుగ గలదు.

1. 15 సంవత్సరములను పైన 35 సం॥ లోపుగా నుండు వారలే ప్రతినిధులుగా రావలయును.

2. కారదాబిల్లు జనులకు గల మతచారపూర్వకత్వమును హరించి కుటుంబస్వాస్థ్యమునకు భంగము కలుగజేయు చున్నవనియు,

3. ధర్మశాస్త్రముల కిది విరుద్ధమయినదనియు, కావున యీ బిల్లునకు నిరర్థకముగా ప్రచారమొనర్చి యీ బిల్లును తొలగించుటకయి దృఢప్రయత్నము చేయదలచినవారే ప్రతినిధులుగా రావలయును.

4. ప్రతినిధుల శిష్టచారములను లోబడి పూర్వము ధర్మములకు గోబియునువాడను. ఈ కారదాబిల్లును నిరాకరించుటకు ప్రయత్నించెదను. అని వస్త్రము చేసేవారే ప్రతినిధులుగా నుండవలయు.

5. ప్రతినిధులకు 0-8-0. ఆహ్వాక సంఘసభ్యులకు 2-0-0. ప్రేక్షకులకు 0-4-0.

6. వెకెమస్టు పి.ఎన్.పేమ్మగారు ఆఫ్ బ్రామహ్మోరు, డాక్టరు యన్. సుబ్బాస్వామ్యయ్యుల ఎమ్.ఏ. గారు హనుమంత బాహాణము శోసర్యచను, వివరములు తెలిసికొనవలసినవారు.

సెక్రటరీ సనాతనధర్మ యువకసభ
నెం. 33, వెకటాచుమువలి వీధి, పామరపేట, మదరాసు. అని ప్రాసేది.

1930-31 సంవత్సరపు బడ్జెటు

మదరాసు

(మున్నటి తరువాయి)

1930-31 సంవత్సరపు అంచనాలు

ఈ విధమున 1930-31 సంవత్సరము 44882 వేల రూపాయల నిలువతో ప్రారంభమగును. 1929-30 సంవత్సరమున రివెన్యూను ఎస్టిమేటుల ననుసరించి 187588 వేల ఆదాయము వచ్చునని అంచనా వేయబడినది. ఈ సంవత్సరము 184725 వేల రూపాయలు ఆదాయమువచ్చునని అంచనా వేయబడినది. ఆ మార్పుకు కారణములను పరిశీలించుట లాభములేని కార్యము. క్రమ క్రమమున ప్రజల కివ్వబడిన సౌకర్యములన్నీ క్రమముగ ఆదాయము కొన్ని లక్షలు తగ్గినది. ప్రభుత్వమున ఈ సౌకర్యములు స్వల్పమైనవని తోచెను. రిజిస్ట్రేషన్లు కాఖయందు నేను నూచించిన సిద్ధాంతపు సత్యము స్పష్టమగుచున్నది. కొన్ని సంవత్సరముల క్రింద ఆ కాఖయందు లాభము వచ్చుచుండెను. క్రమముగ లాభము తగ్గినది. ఇప్పుడు ఆ కాఖయందు ఆదాయము కన్న వ్యయము అధికమగునను మోచనలు కనపడుచున్నవి. వర్తకము మందగించుటచే కొద్దియందు కేసులసంఖ్య తగ్గుచున్నది. అందుచే ప్రాంతుల ఆదాయము అధికమగు నని తలచుటకు వీలులేదు.

భూమి పన్ను

ఈ సంవత్సరము భూమి పన్నుపై కలుగు ఆదాయము కడచిన సంవత్సరము కన్న 256 వేల తక్కువగు నుండుననియు అంచనా వేయబడినది. ఈ సంవత్సరము పంటలు తగ్గునను ఉద్దేశముతో ఈ విధమున అంచనా వేయబడినది. అన్ని సంవత్సరములవలెనే ఈ సంవత్సరముకూడ పంటలు పండునను తక్కువైనది ఈ అంచనా తయారుచేయబడినది. భాగ్యముల ధర అధికమైనప్పుడు ఆదాయమును భూమిపన్ను పెంచుటచే రివెన్యూలకు ఏర్పాటులు గావించుట అచారముగ నుండెను. ప్రస్తుతపరిస్థితులలో భాగ్యపు ధర పెంచుట అచారముగ నైకొని రివెన్యూలకు జరుపుటకు వీలుండదని తోచుచున్నది. కడచిన సంవత్సరము కృష్ణ, పశ్చిమ తూర్పు గోదావరి జిల్లాలయందు రివెన్యూలకు ఏర్పాటులు జరుప ప్రభుత్వమునా దుద్దేశించిరి. కాని కాసన సభవారి తీర్మానము ననుసరించి ఈ జిల్లాలయందలి మంచిచెడ్డలను పరిశీలించుటకు ఒక విచారణసంఘము కేర్పరచవలయు నను నూచనను ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించిరి. ఆ విచారణసంఘము వారు తయారుచేసిన నివేదిక ఇటీవలనే ప్రభుత్వమునానికి పంపబడినది. బడ్జెటు సమావేశము ముగియునంతవరకు ఆ నివేదికను పరిశీలించుటకు ప్రభుత్వమునానికి స్వల్పస్వల్పముండదు. ఈ నివేదిక యందలి నూచనమునందు నేను ప్రస్తుతము మాటలాడ తలచుకొనలేదు. కాని ఇందువల్ల ఆర్థికముగ గలిగిన నష్టమునగుంచి కొంతచెప్పక తప్పదు. వాధారణముగ ఆ సంవత్సరమునందే ఈ జిల్లాలలో రివెన్యూలకు ఏర్పాటులను ప్రారంభింపవలసియుండెను. విచారణసంఘము నేర్పగుచుచున్నది. వారు నిశ్చయించిన పంపుటకు అలస్య లగుచున్నది. అట్లు చేయుటకు వీలులేకపోయెను. కావున ఈ సంవత్సరము ఈ జిల్లాలలో రివెన్యూలకు ఏర్పాటులను గావించుటకు వీలులేదు. అందుచే 17 లక్షలు ఆదాయమును నమోదొనరినది వచ్చినది. అంతేకాక ఈ విచారణసంఘమువారు జిల్లాల పరిశీలనలను పరిశీలించి రైతులు ఇంకను ఎక్కువ భూమి పన్నును చెల్లించజాలరని అభిప్రాయము తెలిపినట్లుగ నేను వింటిని. ఈ జిల్లాల మిగిల సాగునాడైనవి, రెండింటిని ఈ జిల్లాలలో నాచుచున్నది. మాగాణి ప్రదేశములు అధికముగ నున్నవి. ఈ జిల్లాల రైతులే ఎక్కువ పన్నులను చెల్లింపజాలనివో ఆ రాష్ట్రమునందలి మరీ ఏ ఆతర జిల్లాల రైతులకూడ ఎక్కువ పన్నును చెల్లింపజాలరని రూఢియగుచున్నది. ఈ సిద్ధాంతమే స్థిరపడిన భూమి పన్నుపై కలుగు ఆదాయము హెచ్చునని తలచుటకు వీలులేదు. మనకు రాగల ఆదాయము ఇంతేయనియు ఆదాయము హెచ్చుటకు వీలులేదనియు మనకు రూఢి చేసికొనవచ్చును. అధికసభ్యులైన నేనేకాక సభ్యులకూడ దుస్థితి నిగురించి కొంత దీర్ఘముగ ఆలోచించవలసి ముందును.

ఎక్సైజు ఆదాయము

ఎక్సైజు ఆదాయమునగుంచి కొంత చెప్పవలసియున్నది. 1928-29 సంవత్సరమున ఈ కాఖకు 55676 వేల రూపాయలు ఆదాయమువచ్చెను. 1929-30 సంవత్సరమున 59639 వేల ఆదాయమువచ్చునని రివెన్యూను ఎస్టిమేటుల నూచించుచున్నది. 1930-31 సంవత్సరమున 65 లక్షలు ఆదాయమువచ్చునని అంచనా వేయబడినది. 1929-30 సంవత్సరమున ఈ కాఖ ఆదాయము మనము ఆనలోనిన మొత్తముకన్న అధికమైనది. ఇటీవల కొన్ని సంవత్సరముల నుండి

వరదలు మునుము ఈ రాష్ట్రపుకోటికి రాలేదు. అందుచే కొంత కాలమునుండి రైతుల విక్రయము అధికమైనది. వారు కొంత ధనము చేర్చుకొనగలిగిరి. అందులో కొంతము త్రయము భోగమునకై వినియోగించుటకు వీలయ్యెను. ఈ సంవత్సరము ఎక్సైజు ఆదాయము హెచ్చుటకు ఇదియే కారణమని తోచుచున్నది. 1930-31 సంవత్సరపు బడ్జెటునందు తక్కువ ఆదాయము నూచింపబడినది. కడచిన సంవత్సరము వలెనే ఈ సంవత్సరము కూడ పంటలు సమయగ పండునను నమ్మకముచే ఈ అంచనాలు తయారు చేయబడినవి. కాని పంటలుచేడిన ఈ తక్కువ లన్నియు లెక్కించు లగును. కడచిన సంవత్సరము మద్యపాన నిషేధ ప్రచారమునకై 5 లక్షల రూపాయలు గ్రాంటును సభవారు మంజూరు చేసియున్నది. విషయమును మీరు మరువ గూడదు. ఈ ప్రచారము జయప్రథముగ కొనసాగింపవలయునను పట్టుదలతో నా సహోద్యోగియగు గౌ. ఎక్సైజుకాఖ మంత్రిగారు తన ఏర్పాటులు గావించుచున్నారు. అన్ని జిల్లాలయందు మద్యపాన నిషేధ ప్రచారసంఘములు స్థాపింపబడినవి. 1930-31 సంవత్సరమున ప్రచారము సలుపుటకుగాను ఈ బడ్జెటునందు 5 లక్షలరూపాయలగ్రాంటు ప్రత్యేకింపబడినది. అన్ని పక్షముల నాయకులు; అన్ని తరగల నాయకులు ఈ ప్రచారము జయప్రథముగ కొనసాగింప నుద్దేశించుచున్నారు. ప్రచారము సలుపుటకుకాక ఇతరవిధములకూడ మద్యపానమును తగ్గించుటకై గౌ. మంత్రిగారు ప్రయత్నములు జరుపుచున్నారు. ఈ ప్రయత్నముల ఫలితము ఏ విధముగనుండునని నేను ఎక్సైజు కమిషనరుగారిని గౌ. మంత్రిగారిని ప్రశ్నించితిని. వారి అభిప్రాయములనుననుసరించి 1930-31 సంవత్సరమున ఎక్సైజు ఆదాయము 27 లక్షలు తగ్గునని అంచనా వేయబడినది. క్రమముగ యెక్సైజు ఆదాయము సంతృప్తముగ అంతరించి పోవుటకు ఇది ప్రారంభింపబడినది. సభవారు గుర్రెగనలెను. అంతేకాక ఈ కాఖ ఆదాయము పెంచుటకై కాఖ ఖర్చులు అధికమగునను విషయమునూడ జాప్యమునందుంచుకొనవలెను. యేలనైన కేలము యెక్సైజు ఆదాయము తగ్గులయనని ప్రభుత్వమునాని ఉద్దేశముకాదు. ప్రజలలో త్రాగుడు మాన్పనలయనను ఆదర్శమును ప్రభుత్వమునాని ఆనుసరింపవలసియుండెను. ఈ సమస్యయొక్క నైతిక సాంఘిక విశేషముల నో నా కెట్ల సంబంధము లేదు. ఈ ఆదర్శమును కొనసాగించుట సాధ్యము అసాధ్యము అను విషయముతో కూడ నాకు సంబంధము లేదు. కార్మికము వివరములందు భేదములన్ను ఆదర్శము విషయమై సభలో అన్ని పక్షములవారు ఒకటే అభిప్రాయముగలనాచై యున్నారు. కాని ఈ సభవారేకాక రాష్ట్రమునందున్న వారందరూకూడ ఒక విషయమును గమనింపవలెను భూమిపన్నుపై కలుగు ఆదాయము ఇక హెచ్చుటకు వీలులేదని స్పష్టపరచియుంటిని. ఎక్సైజు ఆదాయము క్రమముగ అంతరించునను నూచనలు కనపడుచున్నవి. రాష్ట్రపు ఆదాయముగా ఎక్కువభాగములందు రెవెన్యూలకు ఎక్సైజులకు కలుగుచున్నది. ఏ విధమున ఆదాయమునందు ఏర్పడగల లాటును భరించే యావలయునో సభవారు త్వరలోనే ఆలోచింప వలసియుండును.

ఇతరవిధముల ఆదాయమును వృద్ధిచేయుట

త్వరలో మనకు రానున్న నూతన సంస్కరణములను గురించి మాటలాడుట అసంభవము. ప్రస్తుతముగ నుండవచ్చును. ప్రస్తుత రాజకీయ సమస్య లన్నియు ఏవిధమున పరిష్కరింపబడినో పోషించుటకు వీలులేదు. కాని రెండువిషయములకు మాత్రము నేను రూఢిగ చెప్పాలను. (1) ఎక్కువ సంస్కరణము లివ్వబడినను తక్కువ సంస్కరణము లివ్వగలనను మన ఆదాయము అధికమకాదు. (2) నూతన సంస్కరణములను అమలునందుంచుటలను రాజ్యాంగపు ఖర్చులు కొంత అధికమగును. మనరాష్ట్రపు అధికపరిస్థితి లీ విధమున నున్నది. ఆదాయము తగ్గుట ఖర్చు అధికమగుట సత్యము. ఇతరవిధముల ఆదాయమును వృద్ధిచేయు విషయమై అధికసభ్యులు ఆలోచించవలయునని మీరు చెప్పవచ్చును. ఈ బాధ్యత కాసనసభవారిది యని నూచించుచున్నాను. 1920 సంవత్సరపు సంస్కరణముల ననుసరించి అధికవిషయములందు బాధ్యతను ప్రభుత్వమునాని కాసనసభవారి పంచుకొనరని నా అభిప్రాయము. ప్రస్తుత పరిస్థితులలో ఆదాయమునందు ఏర్పాటులను భరించేయు బాధ్యతను కాసనసభవారు అంగీకరింపక తప్పదు. భూమిపన్నుపై కలుగు ఆదాయము ఎక్సైజుపై కలుగు ఆదాయము లిదివిధ ప్రభుత్వమునాని కనిపెట్టిరిగావు. హిందూరాజులు మహమ్మదీయరాజులు అవలంబించునందైన విధానములనై లిదివిధ ప్రభుత్వమునాని అవలంబించిరి. ఈ విధమున తరతరములనుండి ఆవలంబింప బడుచున్న పద్ధతులు

సభవారికి అసంతృప్తికరమైనప్పుడు ఆ దాయము అధికముచేయుటకు నూతనపద్ధతులను సభవారు అంగీకరించెదరను నమ్మకము నాకు లేదు. అంతేకాక ఈ సభకాలపరిమితి ముగియించుచున్నది. నూతనసభవారికి ఈ సమస్యనువదిలివేయవచ్చును. ఈ విషయమై అనగా ఇతరవిధముల ఆదాయమును వృద్ధిచేయుటకు మై గావించబడిననూచనలు సాధ్యముగ లేవనియు సభవారు అంగీకరింపజాలరనియు ఎన్ని యోచనారాయములు స్పష్టపరుపబడెను. ఈ రాష్ట్రపు విక్రయము వ్యవసాయముపై అధారపడియుండుటచే వ్యవసాయములన్ని లాభముపొందుచున్న నాకే కొత్తగ సృష్టింపబడుచున్న లనుకూడ చెల్లింపవలసి యుండును. మనమొక విషయ కాసనసభవారికి ఈ గొప్ప బాధ్యతను వదలుచున్నాము. అధికముగ రాష్ట్రమును ఎదుర్కొనుచున్న చిక్కుల విషయమై హెచ్చరిక తెలుపుట నా బాధ్యతయై యున్నది. ఈ బాధ్యతను నేను నిర్వహించితిని. యుద్ధమువల్ల ఏర్పడిన విపరీత పరిస్థితులకు మనము బాధ్యులముకాము. మనకు రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్య మివ్వబడినను ఖజానా ఖాళీగ నుండిన ఎవరగు ఏమియు చేయజాలరు. ఇందులకుగాని ప్రాంతు ఛార్జీలను తగ్గించుట అసాధ్యమని చెప్పవలసి యున్నది. గ్రామపునర్నిర్మాణ నిధిని ఏర్పరచుటకు వీలులేకున్నది. ఇందులకు కారణము గ్రామపునర్నిర్మాణము విషయమై సరియగు నూచనలు గావించబడనందునైలుగాను. అధికపు చిక్కులవల్ల నే ఏమియు చేయజాలక పోతిమని చెప్పవలసియున్నది.

1930-31 సం॥ సెంట్రములో అంచనా వేయబడిన ఆదాయము:—1847 లక్షల 25 వేలు.

అంచనా వేయబడిన ఖర్చు:—1861 లక్షల 90 వేలు.

ఈ 1930-31 సెంట్రములో రాగల ఆదాయము 1847 లక్షల 25 వేలు అని అంచనా తక్కువేయబడినది. రాష్ట్రీయ తక్కువలో నిల్వఉన్న రొక్కము 438 లక్షల 82 వేలు.

నిత్యనైమిత్తిక ఖర్చులు-ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునకు 36 లక్షలు గ్రాంటు

వ్యయము రెండు విధములుగానున్నది. మొదటి భాగపు ఖర్చులన్నియు పరిపాలనా నిర్వహణమునకు వలయు నిత్యనైమిత్తిక ఖర్చులు మాత్రమే. రెండవ భాగములో చేరిన ఖర్చులన్నియు కొత్త ఏర్పాట్లకు కావలసిన ఖర్చులై యున్నవి. ఇప్పుడున్న పరిపాలనా భారమునంతకు కొనసాగించుటకు కావలసిన నైమిత్తిక వ్యయము 1781 లక్షల 14 వేలు అని అంచనా వేయబడినది. ఈ మొత్తమునకు ఇంకొక 36 లక్షలు చేర్చవలయును. ఎందువల్లననగా ఇటీవల అన్నామలై విశ్వవిద్యాలయమునకు 36 లక్షలు ధన సహాయ మొసంగ బడినది. సరికానామైన మొత్తము ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునకు గూడ నొసంగవలసి యుండుటచే నైమిత్తిక ఖర్చునకు 36 లక్షలు చేర్చవలయును. జిల్లా బోర్డులు తాలూకా బోర్డులు ముగిసి పోవాలిట్ల వారు బ్రంకుగోడ్లను సరియైన స్థితిలో నుంచి కాపాడుచుండుటకై ఆయా స్థానిక సంస్థలకు అయ్యెడి వ్యయమును కొంతతగ్గించుటకుగాను 8 లక్షలు ఎంజూగు చేయబడినవి. ఈ మొత్తము కూడ నైమిత్తిక వైశిమ్యము చేర్చవలెను.

కాబట్టి యా నైమిత్తిక వ్యయము 1770 లక్షల 14 వేలు అని తక్కువ చేరినది.

మనము విధిగా మంజూరు చేయవలసిన బాధ్యత లేక లేకపోయినప్పటికి సాంప్రదాయము వారముగా ప్రతి సంవత్సరము నంజూరుచేయుచున్నట్టి ఇతర మానూళ్లు కొన్ని కలవు. రస్తాలు, ఎంతెనలకుగాను సి బి లు వర్షాకలిం ద 24 లక్షలను విద్యాకాఖకుగాను 8 లక్షలను ప్రజాశాంత్యము వైద్యకాఖకుగాను 9 లక్షలను కార్మికకాఖకుగాను 4 లక్షలను న్యాయశాఖ పరిశ్రమలకుగాను ఒక లక్షయును తక్కువేయెను.

ఇది గాక అటవీకాఖయందు ప్రతిఫలాదాయము వచ్చేడి ఖర్చులు చేయుటకుగాను కొంత ప్రస్థము మంజూరు చేయబడుచు వచ్చుచున్నది. ఈ మొత్తము కూడా కొంత చేర్చవలసియున్నది.

ఇన్ని కూడాచే తేయెడల నైమిత్తిక ఖర్చు మొత్తము నకు ఇంకొక 50 లక్షలు చేర్చవలసివచ్చును.

ఇది కూడా చేర్చిన యెడల నిత్యనైమిత్తిక భాగమునాని వెరళి ఖర్చు 1820 లక్షల 14 వేలు అగును. కాని అంచనా వేయబడిన ఆదాయము 1847 లక్షల 25 వేలు అయి యున్నది.

అందువల్ల ఖర్చుపోన ఆదాయములో నుమారు 27 లక్షలు మాత్రము మిగులును. ఈ మొత్తముకూడా మనము చేయవలసిన యుద్దోగీయుల తీతముల హెచ్చించుటకు కొత్తగా చెల్లింపవలసిన ఫించనలకును అవసరమైయున్నది గనుక అందుకొరకై సదరు 27 లక్షలును ప్రత్యేకింపబడియున్నది.

మన మిప్పుడు నిర్ణయించుకొనెడి ఖర్చులకన్న ఎక్కువ ఖర్చులు మనకు తగులుబడికాక పోవచ్చును.

గత సంవత్సరములలోనే యీ సంవత్సరముకంటే మన ప్రజలకు ప్రతిఫలపూరితమైన ప్రయోజనములలో ప్రభుత్వం యొక్కది.

అందువల్ల నైమిత్తిక ఖర్చుల నికనుమరీ కొన్నింటిని అవసరమయినచోడల మనము భరింపగల సామర్థ్యము మనకు కలుగగలదులకై మన బుధాభివృద్ధి మనము తొలగించవలసి యున్నది.

1925-26 సంవత్సరములో సాగుకు నూటికి రు. 5-8.0 చొప్పున నష్టికెల్చిన బుధాభివృద్ధి చెల్లించవలసిన నిల్వబాకీ మొత్తము 67½ లక్షలకు యీ సంవత్సరము చెల్లించవలసినాము. ఈ మొత్తము బుధాభివృద్ధికి యిచ్చివేసిన యెడల వడ్డీకొరత మనకు చెల్లించవలసిన 8 లక్షల 36 వేలకు నిల్వబాకీ పద్దుల మొత్తములోనుండి మనహాించవలయును.

మన యీ సంవత్సరము కావేరీ పెట్టుక ప్రాజెక్టులో మాత్రమే బుధాభివృద్ధి చేయవలసియున్నది.

క్రాంతి ఏర్పాట్లకు ఖర్చు

క్రాంతి ఏర్పాట్లకు గాను యీసంవత్సరము నిర్ణయించిన ఖర్చు మొత్తము 100 లక్షల 12 వేలు.

ఇందులో పై జెప్పిన రీతిగా 50 లక్షలు నిల్వబాకీ తీర్చివేయమగానే భావింపదగి యున్నది.

ఏదేమిటయినను ఏదో క్రాంతి ఏర్పాట్లకు ఎంతెంత మొత్తము మంజూరు చేయవలయును.

ఖజానా కాపాధికారి గారు నివేదించిన నూచికలోనే కలదు.

ఆద్యారీ కాఖలో క్రాంతి నిర్వహించి కొంత చేర్చవలసి యున్నది. 1924 సం॥ రములో రద్దు చేయబడిన డిప్యూటీ కమిషనర్లు 208 ఇద్దరు ఏర్పాటు చేయబడవలసి యున్నారు.

రిజిస్ట్రేషన్ కాఖలో 9 క్రాంతి నిర్వహించుటకు ఏర్పాటు చేయవలసియున్నది. డిప్యూటీ కమిషనర్లు మరొకరు చుట్టగల స్థానాల్లో యెత్తడి పద్ధతి మద్రాసు చింగల్పల్ల జిల్లాలో అమలుపరచబడును. క్షేత్రములను జెయిల్ కాఖలో మైనరు బాలబాలికల చెరసాలను, వారికిర కేర్వడిన పాఠశాలను క్రాంతిగా ఏర్పాటు చేయవలసి యున్నది. రాజమహేంద్ర వరము సెంట్రలు జెయిలును, తిరుమనాపల్లి సెంట్రలు జెయిలును విద్యుత్తు కి దివములు వైరా క్రాంతి ఏర్పాటు చేయవలసి యున్నది.

పోలీసు కాఖలోని పోలీసు భటులకు సప్లయి జేయవలసిన ఆయుధసానుగ్రి మందుగుండు సామును వాతసభకు ఆయి పొయినందున క్రాంతిసభకు తెప్పించవలసినది. శరపరిశోధక పోలీసు ఉద్యోగులను జిల్లాలలో క్రాంతిమంది సేర్పాటు జేయవలెను. పశ్చిమ గోదావరిజిల్లామందు రిజర్వుపోలీసు కాఖలోకి క్రాంతిగా ఏర్పాటు జేయవలసి యున్నది. విచారణలోనున్న టైలీసు చెరసాలనుండి న్యాయసభకు తీసికొనివచ్చి చెరసాలకు తిరిగి జేర్చుటకై మోటారు లారీలను ప్రతిజిల్లాలోను ఏర్పాటు చేయవలసి యున్నది.

మద్రాసు క్రిష్టియన్ కాటేజీకి తాంబరములో

భవననిర్మాణార్థమై గ్రాంటు

విద్యాకాఖలో చేయవలసిన క్రాంతికార్యసన్నాహములలో ముఖ్యముగా కేర్గొనదగినది ఒకటికలదు. మద్రాసు క్రిష్టియన్ కళాశాలయొక్క భవనములను తాంబరములో కట్టుటకై నిర్దేశింపబడినది. అందుకొరకై కొంత ధనసహాయము మంజూరు చేయబడినది.

వైద్యకాఖవిషయములో మద్రాసు ప్రసూతి చికిత్సాలయములో కొన్ని నూతనకాఖలను నెలకొల్పవలసియున్నది. జిల్లాలలోని కొన్ని వైద్యాలయములందు ఎక్స్ ప్లెండ్రిములను ఏర్పాటు చేయవలసియున్నది.

న్యాయకాఖ విషయములో ఆరోగ్యము జాగ్రత్త విత్తనములయందు ఉత్తమ విత్తనమును తయారు చేయుట కొక పరిశోధనాలయము స్థాపింపబడును.

మందుకూర్పులో పారిశ్రామిక పాఠశాలను బాగు చేయుటకును కేరళ సబ్బుస్టాంప్లలో క్రాంతిగా కొన్ని పనులను గూర్చి పరిశోధనలు చేయుటకును, కొన్ని గ్రాంట్లు మంజూరు చేయవలసియున్నది.

సివిల్ సర్క్యూ కాఖయందు పూనుకొని చేయవలసిన క్రాంతిపనులు కొన్నికలవు. విశాఖపట్నములో బాలికలకొరకై యున్న క్విక్ నేరీ సెకండ్రీ ట్రెయినింగ్ పాఠశాల కొక భవననిర్మాణము చేయవలసియున్నది.

అనంతపురం మున్సిపల్ హాస్టాలు భవనము నిర్మించవలసియున్నది. కాకినాడలో క్రాంతిసభభవనము కట్టవలసి యున్నది. కాబట్టి వ్యయధనమును యీ చేసి ఈ రెండవభాగములో చేసిన క్రాంతియేర్పాట్ల ఖర్చుయొద్దను 100 లక్షల 12వేలు అయినది. ఇందులో 18 లక్షల 15 వేలు ప్రతిసంవత్సరమును లెక్కలోనికి వచ్చేడి మొత్తమే. మిగిలిన 81 లక్షల 87 వేలకు పునర్వరగా కావలసిన ఖర్చుపద్దులు.

కాబట్టి మొదటిభాగపు నిల్వబాకీ తీర్చివేయమ, రెండవభాగపు క్రాంతి ఏర్పాట్ల ఖర్చును చేరి మొత్తము 1861 లక్షల 90 వేలు అగును. అంచనా వేయబడిన మొత్తము ఆదాయము 1847 లక్షల 25 వేలు మాత్రమే. కాబట్టి ఆదాయమునకు మించిన వ్యయము 14 లక్షల 65 వేలు లెక్కచేతినది. ఈ హెచ్చుఖర్చు మొత్తమును నిల్వధనములోనుండి తీసికొనవలసి యున్నది.

కావేరీ పెట్టుక ప్రాజెక్టు లెక్కవివరములు

కావేరీ పెట్టుక ప్రాజెక్టు లెక్కవివరములు:— ఈ ప్రాజెక్టు పూర్తియగుటకు అద్విత్యము అయ్యెడి ఖర్చు 728 లక్షల 11 వేలు అని లెక్కచేయబడినది.

1928-29 సం॥ రము ఆఖరువరకు ఖర్చు పెట్టబడిన మొత్తము 2519 లక్షల 48 వేలు మాత్రమే. 1929-30 సం॥ రములో ఖర్చు పెట్టగలందులకై అంచనా వేయబడిన మొత్తము 101 లక్షల 11 వేలు—1930-31 సం॥ రములో ఖర్చు పెట్టవలసియున్న మొత్తము 116 లక్షల 54 వేలు. కానున్న 1929-30 సం॥ రపు మొత్తమును, 1930-31 సం॥ రపు మొత్తమును కలిపినయెడల 469 లక్షల 8 వేలు అగును.

ఈ ప్రాజెక్టునకు కావలసిన సామగ్రితయను ఇండియా గవర్నమెంటువారి వద్దనుండి మద్రాసు గవర్నమెంటువారు అప్పుగా తీసికొనుచున్నారు. 1926-27 సం॥ రము వరకు యీ అప్పునకు బాదవడ్డీ లెక్కకట్టి వడ్డీపైకముమాత్రము చెల్లు యిచ్చుచుండవలెను. 1926-27 సం॥ రము తరువాతనుండియు వడ్డీ మొత్తముతోపాటే అసలుకూడా కొంత చెల్లుకట్టు చుండవలెను. ఈ రీతిగా దఫాలుగా 70 సం॥ రములలోగా బుధాభివృద్ధి చుట్టగా తీర్చివేయవలెను.

1928-29 సంవత్సరములో మద్రాసు గవర్నమెంటు వారు అంచనా వేసిన వ్యయమునకన్న తక్కువ మొత్తము వ్యయముచేటవల్ల 21 లక్షల 65 వేలు ఖర్చుగాక నిలువ యుండెను.

పెట్టుక ప్రాజెక్టుకొరకై 1928-29 సం॥ రములో ఇండియా గవర్నమెంటు వారివద్ద 95 లక్షలు బుధాభివృద్ధి చేయబడెను. మద్రాసు గవర్నమెంటువారు అంచనా వేసిన లెక్కమొత్తము లో ఇల్లుగాక ఆ సంవత్సరము మిగిలియుండిన 21 లక్షల 65 వేలును సదరు బుధాభివృద్ధి చేరి 117 లక్షలు 65 వేలు అయినది. ఈ మొత్తములోనుండి 101 లక్షల 11 వేలు మాత్రము పెట్టుక ప్రాజెక్టునకు ఖర్చుచయినది. కనుక 16 లక్షల 54 వేలు మిగిలియున్నవి.

1930-31 సంవత్సరములో ఇండియా గవర్నమెంటువారి వద్దనుండి ఈ ప్రాజెక్టుకొరకై 100 లక్షలు బుధాభివృద్ధి చేయవలసి యున్నది.

1930-31 సం॥ రములో యీ ప్రాజెక్టుకొరకు 116 లక్షలు 54 వేలు ఖర్చు అంచనా వేయబడియున్నది.

గత 1928 సం॥ రము ఆఖరువరకు డిసెంబరు నెలల మధ్య వచ్చిన కావేరీవరదవల్ల పని కొంత ఆలస్యముగా జరిగినది.

1930-31 సం॥ రమువరకును 545 లక్షల 62 వేలు ఖర్చు అగునని అంచనా వేయబడినది. కాని, 76 లక్షల 49 వేలు తక్కువ ఖర్చు అయినది.

పెట్టుబడులకు అయ్యే ఖర్చు

మద్రాసు కార్పొరేషనువారికి యీ సంవత్సరము యిచ్చవలసిన బుధాభివృద్ధి 18 లక్షలు. ఇతర మ్యునిసిపాలిటీలకు యిచ్చవలసిన పెట్టుబడి బుధాభివృద్ధి 22 లక్షల 55 వేలు. రైతులకు యిచ్చవలసిన అడ్వాన్సులకు 17 లక్షల 94 వేలు. కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలకు యితర పరిశ్రమల ప్రోత్సాహమునకు యిచ్చవలసిన పెట్టుబడి బుధాభివృద్ధి 10 లక్షల 36 వేలు. ఈ రీతిగా:—76 లక్షల 85 వేలు బుధాభివృద్ధి పెట్టుబడి చేయవలసియున్నది.

ఇదిగాక:—జలపాత విద్యుత్తు క్లిని యొప్పిత్తిచేయుటకై సంకల్పించబడిన స్కీములకు పెట్టుబడిగా నియ్యవలసిన ధనము 30 లక్షల 25 వేలు. ఇతర స్కీములకు 3 లక్షల 41 వేలు కలిపి మొత్తము 33 లక్షల 66 వేలు పెట్టుబడి పెట్టవలసి యున్నది.

ఈ పెట్టుబడులకు పై జెప్పిన బుధాభివృద్ధి చేరి మొత్తము 110 లక్షలు 51 వేలు మద్రాసు గవర్నమెంటు పెట్టుబడి ధనముగా సప్లయచేయవలసి యున్నది.

ఇందుకుగాను మనకు లోకులవద్దనుండి వసూలుకావలసిన అప్పులు వగైరా లు 54 లక్షల 60 వేలు లెక్కచేయవలసి.

గతసంవత్సరము పెట్టుబడిలెక్క వితాలో నిల్వకున్న జమమొత్తము 22 లక్షల 89 వేలు ఉన్నది. ఇదిగాక మనము యిచ్చలేదని మిగిలిన పైకము రెవిన్యూ ఖజానాలోనుండి తీసి యిచ్చవలయును.

ఇండియా గవర్నమెంటువారి మందగింపు

మద్రాసు గవర్నమెంటువారు విశేషముగా బుధాభివృద్ధి చేయకూడదని ఇండియా గవర్నమెంటువారి 6 మసలను మందలింపిరి. మనకు సాగుసరి ఆదాయమునకు మించిన ఖర్చు లెక్కచేతినయెడల అట్టివిక్కువపడిన మొత్తమునిచ్చి ఖజానాలో నుండి తీసికొని ఖర్చు చేయవలెనేగాని క్రాంతి బుధాభివృద్ధి చేయరాదని హి-తోపక్షకే మినర్వరి.

బుధాభివృద్ధి హెచ్చువడ్డీలకు తేవలసియున్న వడ్డీడు అప్పు చేయుటకూడ మంచిది కాదు.

కాబట్టి మన పెట్టుబడిలెక్కల వితాలో లెక్కపద్దులను, రెవిన్యూ ఆదాయవ్యయములలోని లెక్కపద్దులను మొత్తముగా చేర్చినయెడల మన నిల్వఖజానాలో యీ సంవత్సరము 305 లక్షల 71 వేలు ధనము ఉండగలదని లెక్కచేయవలసి.

గత 5 సంవత్సరముల లెక్కల తారతమ్యములు

1924-25 సంవత్సరములో 1256 లక్షల 95 వేలు ఖర్చుచడెను. 1929-30 సంవత్సరములో 1743 లక్షల 85 వేలు ఖర్చుపడినది. అనగా 5 సంవత్సరముల క్రితముకన్న యిప్పుడు 486 లక్షలు హెచ్చుఖర్చు అగుచున్నది.

హెచ్చుఖర్చు పెట్టబడుచున్న 386 లక్షలకు కావలసినధనము హెచ్చుగా ఎక్కువనుండి తీయబడుచున్నది? 1924-25 సం॥ రములనాడు మద్రాసు గవర్నమెంటువారు ఇండియా గవర్నమెంటువారికి చెల్లించుచుండిన కప్పము 348 లక్షలకు యిప్పుడు చెల్లించవలసిన అవసరము లేక పోవుటవల్ల సదరు 348 లక్షలు నిల్వజమలోనికి వచ్చినది. హెచ్చుగా చేయబడుచున్న 386 లక్షలకును 348 లక్షలు యీ నిల్వజమ వచ్చినపైకము కొంతవరకు సరిపోవుచున్నది. మిగిలిన 38 లక్షల హెచ్చుఖర్చుకు కావలసిన ధనము రెవిన్యూ ఆదాయములో నుండి తీసికొనబడుచున్నది.

1924-25 సం॥ రములో 1677 లక్షల 25 వేలు మాత్రము ఆదాయము వచ్చెను. 1929-30 సం॥ రములో 1861 లక్షల 93 వేలు ఆదాయము వచ్చినది. కనుక 184 లక్షల 68 వేలు హెచ్చుఆదాయము వచ్చినది.

1924-25 సం॥ రము ఆఖరుకు మద్రాసు గవర్నమెంటు వారికి 1 2 6 6 లక్షల 4 6 వేలు అప్పు క్రింద ఉండెను. 1929-30 సం॥ రము ఆఖరుకు 1549 లక్షల 15 వేలు బుధాభివృద్ధి లెక్కచేతినది.

ఇందులో 365 లక్షల 95 వేలు కావేరీ, పెట్టుక ప్రాజెక్టుకొరకు చేయబడిన బుధాభివృద్ధి అయియున్నది.

విద్యాకాఖవిషయములో మనరాజధాని గొప్ప యభివృద్ధి కనుపరచినది. మనకిప్పుడు 3 విశ్వవిద్యాలయములు కలవు.

18½ కోట్ల ఆదాయము గొప్ప రెవిన్యూకాదు

144 వేల 791 చదరపుమైళ్ల వైశాల్యమున్న 420 లక్షల జనసంఖ్యయను గల యీ రాజధానికి 18½ కోట్ల రూపాయలు రెవిన్యూవచ్చుట గొప్పవిషయముకాదు.

ఇట్టి రెవిన్యూవల్ల అత్యంతసరములైన ఖర్చులకై ప్రస్థము సరిపాగలదు. పరిపాలనావిధానమునందు కల్పించిన పూతమెరుగులకును శోభాలంకారములకును ప్రవృత్తి బలించవలదు. ఇట్టి పూతమెరుగులకును పై యలంకారములను వారికి ఆదాయము కన్నెరగా నుండవలసినదికాదు.

ఇదివరలో ఆయా డిపార్టుమెంటులవారికి మంజూరు చేయబడియుండిన మొత్తములు సదరు డిపార్టుమెంటులవారు నిర్ణీతసంవత్సరములో ఖర్చుచేయగలిగిన మొత్తముకు మించి యుండెను.

ఇంతవరకును రాష్ట్రీయ ఖజానా పరిశీలనవిషయములో నా కేక్రిమంజనలేకుండ నాచదనంతరము అకారములోనికి వచ్చేవారికి చిక్కులు కలుగజేయకుండ ధర్మబల్యవృద్ధికి ఆటంకములు కలుగకుండ వ్యవహరించెతిని.

కృతజ్ఞత

ఈ ఆదాయవ్యయ లెక్కల వివరముల నాకు కావలసిన సంచాయకీ యాపత్తును తయారుచేసి సహాయుడైన ఖజానాకాఫోర్గీయలకు కృతజ్ఞుడను. నాకు సర్వవిధముల నా సహకారధర్మములకు తోడ్పడియుండిన యీ శాసనసభ్యులకు నేను కృతజ్ఞుడను.

జూనాఫుడ్ సంస్థానములో మహమ్మదీయుల దౌర్జన్యము

సమరశాసనము ప్రకటింపబడుట

హిందూసభోద్యోగియొక్క కథనము

అహమ్మదాబాద్, ఫిబ్రవరి 28:—జూనాఫుడ్ సంస్థానమునందలి యూనానాములలో హిందువులకు మహమ్మదీయులకు జరిగిన సంఘర్షణను గూర్చి యాపట్టణమునందలి హిందూమత ప్రచారసంఘముయొక్క కార్యదర్శి ఆ. ప్రె. వారికి యీ క్రిందిసంగతులు తెలిపియున్నారు. యూనానానందలి హిందువులకోరికపై వారా గ్రామమున కేగియుండిరి.

‘సప్త ప్రయాగ్’ విషయములో నిర్ణయకే హిందువులకును, మహమ్మదీయులకును వివాదము లేస్తున్నది. ఈ నెల 17 న తారీఖున నావికాదళములకు ఫలితముగా సరిఫర్దా గలిగెను. 16 న తారీఖున మహమ్మదీయులకు ‘సప్త ప్రయాగ్’ కొందరు రయతులను నలుగురిని కొట్టి గొంతునొడిచిరి. ఈ సంఘటనను గూర్చి చర్చించుటపై హిందువులు రామమండిరమున సమావేశమైరి. ఈ సమావేశము జరుగుచుండగా మహమ్మదీయులు 400 నుండి లాఠీలతోను యితర యాయుధములతోనూ గామమునందలి దండెత్తినవచ్చిరి. మండిరమునుండి హిందువులు పారిపోయిరి. గాని మహమ్మదీయులు మాత్రము గొంతునొడిచిరి. పలు విధి, యందలి హిందువుల దుకాణములను కొల్లగొట్టెను హిందువులను కొట్టినారె.

50,000 రూపాయల యాస్తి దోచుకొనబడుట

మొత్తముమీద వారు పాతికడుకాములను దోచుకొనిరి. హిందువులలో 125 మందికి దెబ్బలుతిగిలినవి. వీరిలో స్త్రీలైనవారు 11గురికి మిక్కిలిబలమగు గాయములు తగిలినవి. రమారమి 50,000 రూపాయల విలువగల యాస్తిని మహమ్మదీయులు దోచుకొనిరి దాక్తరు మాఫ్ జేగర్ (హిందూమతప్రచారక సంఘకార్యదర్శి) గారు మడుపుచున్నారు.

దుకాణములను పరశుగామస్త్రీల నొసరింపజారుట.

రాత్రి మహమ్మదీయులు హిందూదుకాణములను తగులజెట్టును దేళ్ళయితో నానిపై కిగోసినునూనెను బోసిరి. కాని వారు నిప్పంటించులోగనే జూనాఫుడ్ నుండి పోలీసులు వచ్చిచేరిరి.

సమరశాసనము

మదనాదు ముగ్గురు కన్నా నెక్కుడుమంది యొకచోట సమావేశము కాకూడదనుటయు, కట్టలు పెగయిరా యాయుధములను ధరింపరాదనుటయు మొదలుగాగల యాజ్ఞలతో సమరశాసనము ప్రకటింపబడెను. ఈ శాసనము యీనెల 28 వ తారీఖువరకు ననులలో నుండును.

పోలీసులు మహమ్మదీయులను పదునొకండుగురిని ఎరెస్టు చేసిరి. 10,000 రూపాయలవరకు విలువగల యాస్తిని కనిపెట్టగలిగిరి.

గ్రామములో శాంతి నెలకొనినది గాని, భయోత్పాతముచే హిందువులూత్ర మింతవరకును తమ దుకాణములను తెరిచియుండలేదు. (ఆ. ప్రె.)

చీపురుపల్లిలోకత్తయూనియనులో చేరిన సంతవురిటి సహకార సంఘము తా’ మహాజనసభ శ్రీమాన్ వి. వాసుదేవాచార్యులుగారి యాజమాన్యమున 1-3-1930 తేదీ మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు సంతవురిటి గ్రామములో జరుపబడును.

వాండ్రంగి సత్యనారాయణ పెట్టిరి.

బెంగాలీ బాలికను రక్షించుట

మర్నాధమునకు తలబెట్టిన వానికే యాబాలిక

నుద్వాహ మొనరించుట

ఇందులకు మేజిస్ట్రేటు సమ్మతించుట

కలకత్తా, ఫిబ్ర 24:—ఏనుగుపెత్తనముల వయస్సుగల హాజీబాలాయను బెంగాలీబాలికను పతితజీవితము నుండి మాన్గి జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగ జే. బి. కిందర్సన్ గారు సరక్షించిరి. ఆసంరక్షణవిధాన మిటు సాంధ్యపరపబడి యున్నది.

హాజీయను బాలికను పదునాలుగు సంవత్సరముల వయస్సుగల గోపాలభూషణయను వాతడు చెరసభోయినని, యాతనిని మేజిస్ట్రేటు సెనెన్సుకు బంధ తీర్మానించెను. అటు విచారణ యొక్కదినము జరిగెను. అంతట గోపాలనియొక్కయు బాలిక హాజీయొక్కయు తలదండ్రులు వారిరువురికి నెండ్లి

గావించుట కొప్పుకొనియుండిరినియు, అందుచే నీ యభియోగముపరిమరించుకొనలే ననియు మేజిస్ట్రేటుగారికి ప్రార్థన గావించబడెను. బాలుడు శిక్షింపబడినను, బాలికకు గలిగిన యప్రతిష్ట భోజాలవనియు, యిందులకు ఫలితముగా వాబాలిక పడుపున్నతి నలంబించుట సంభవనీయునునియు మనవిజేయబడెను.

మేజిస్ట్రేటుగా కొప్పుకొనుటచే, రాజుగారి తరపున నీయభియోగమును ప్రభుత్వన్యాయవాది యుపసంహరించుకొనెను.

దంపతులు కిందర్సన్ గారికి కృతజ్ఞతచెల్పుట

కొంతకాలమునకు పిమ్మట, గుప్తిపారాయను గ్రామమున గోపాలభూషణ బాలికకును నుద్వాహము జరిగెను. నిన్నటి రోజున నూతనదంపతులు కిందర్సన్ గారి నిసందర్శించిరి. వారు దంపతులకు తమ యాశీస్సుల నొసంగిరి. (ఆ. ప్రె.)

పోగొట్టుకొనిన పురుషత్వమును మరల పొందుటకొకటే మార్గము.

మీ ప్రాణాధారకత్తి తగ్గినప్పుడు, మీ జీవితము దుఃఖభాజనమైనప్పుడు, జీవితసంతోషములను మీరనుభవించలేరని గ్రహించినప్పుడు, ఫైల్లోసన్ నేటి నుండియే పుచ్చుకొనుట ప్రారంభించుడు. 14 దినములలోనే మీకు బలవంతులుగా నన్నట్లును, మీ వయస్సుకు సంబంధములేక మీ ఆవయవము లన్నియు బలముగా నన్నట్లు తెలుసుకొనగలరు.

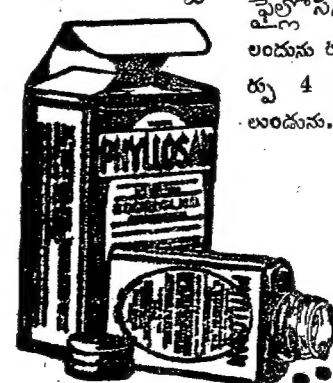
ఫైల్లోసన్ ఒక మూలకకాదు. ఇందులో జంతువులకొవ్వు చేరుట లేదు. పోగొట్టుకొనిన పురుషత్వమును మరల పొందుటకు, నపుంసకత్వము, ఇంద్రియదుర్బలత్వము, రక్తక్షీణత, నరములబలహీనత, ఏకారణముచేతనైనను మునలితనము వచ్చుట మొదలగువాటికి శాశ్వతమైనగుణమిచ్చుటకు స్వీట్ జార్ రాండులోనున్న బరన్ విశ్వవిద్యాలయమునందు ప్రొఫెసర్ ఆఫ్ మెడిసన్, డాక్టరు ఇ. బూర్ని, ఎం. డి. గారిచేకనిపెట్టబడినది. ఇది అప్పుటముగా కాయకూరలనుండి తయారుకాబడినది. ఫైల్లోసన్ మలేరియా జ్వరముచే గలగు పురుగులను ఆటంకపరచుటకు కావలసిన శక్తిని గలిగియున్నది. మీ కిదివరలోనే మలేరియాయుండిన మీ రక్తమును పరిశుద్ధము చేయుటకు ఫైల్లోసన్ ను పుచ్చుకొనుడు.

రోజుకు రెండు లేక మూడు బిళ్ళలు భోజనమునకు ముందు నేవించిన మీ ప్రాణాధారకత్తిని తిరిగి పొంద తోడ్పడును.

నేవించుట ప్రారంభించుడు.

'PHYLLLOSAN'

ఫైల్లోసన్ అని పిలువబడుచున్నది.

నేటి నుండియే!

ఫైల్లోసన్ అందరు కెమిస్టులవద్దను, దుకాణములందును డ్రు 2-6-0, డ్రు 4 ల చొప్పున దొరకును. డ్రు 4 ల నైజా బుడియందు రెండింతలు బిళ్లలుండును.

పంపకదారులు

వాత్ కార్టు బ్రదర్సు,

బొంబాయి అందు ప్రాంతీలు.

Issued by:

NATURAL CHEMICALS LTD., LONDON E. C. 1. 28 St. John's Lane 547.

LOANS FROM Rs. 50 to Rs. 2500

Obtainable by all registered members of the Relief Loan and Provision department of the

Metropolitan Industrial Bank, Ltd.

172, Bowbazar St., Calcutta.

WANTED

Competent organising Inspectors in every District and Taluk on Rs. 100 p. m. plus Rs. 50 as T.A. Apply—with references to—
The Managing Director.

తూర్పుగోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘసభ

2-వ తేదీని రాజమహేంద్రవరమున జరుగును
అధ్యక్షుని ప్రకటన

రాజమండ్రి, ఫిబ్రవరి 25:—జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులగు శ్రీ విశ్వేటి సత్యనారాయణగారి టిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—తూర్పుగోదావరి జిల్లాకాంగ్రెసుసంఘసభ మార్చి 2వ తేదీని 1 గంటకు రాజమండ్రి ఇన్నిసుపేటలో డా॥ రామరావు గారియింట సమావేశమగును. భారత కాంగ్రెసుసంఘపు తీర్మానములగుర్తియు, ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘ తీర్మానముల గుర్తియు చర్చజరుగును. జిల్లాకాంగ్రెసుసంఘసభ్యులెల్లరును విచ్చేయ వ్రాసెను.

ఆంధ్ర వాలంటీరుదళము

మార్చి 6 వ తేదీనుండి సీతానగరమునందు శిక్షణ జరుగును

డా॥ హక్కికరుగారు మున్నగునాయకులురానున్నారు
(స్వకీయవిలేఖరి)

మచిలీపట్నం, ఫిబ్రవరి 27:—డా॥ సుబ్రహ్మణ్యంగారు ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘ కార్యకర్త యిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—“ఆంధ్ర వాలంటీరుదళము శిక్షణతరగతులు సీతానగరం సత్యాగ్రహశ్రమమునందు మార్చి 6 వ తేదీనుండి ప్రారంభమగును. జరుగనున్న పోరాటమునందు పాల్గొనదలచిన వారందరూ అచ్చటికివచ్చి శిక్షణ బొందవలెనని కోరుచున్నాను. డా॥ హక్కికరుగారు రానున్నారు. ఆంధ్రనాయకులందరూ వాడు ప్రస్తుతపరిస్థితులగుర్తి ముఖ్యమగు విషయములపై ఉపన్యసించెదరు.” (400)

హిందీ పట్టపదాననభ-గుంటూరు

మార్చి 1 వ తేదీ శనివారము సాయంకాలము 5 గంటలకు పురపాలక పుస్తకాలయమున హిందీ పట్టపదాననభ జరుగును. రె. డాక్టరు రాయప్రోలుగారు అధ్యక్షులు. విహిందీ పత్రికలో ఉత్తీర్ణులైనవారికి యోగ్యతాపత్రము లొసంగి దయతో సంగీకరించిరి. కాన హిందీభాషాభివృద్ధియందు తలెరు రాకోరెదము.

ఈసందర్భమున డోటుపూరి బోగోరాజుగారు, మంత్రి ప్రగడ సాంబశివరావుగారు, కో. కృష్ణసోమయాజీగారు, వేదభక్త కొండా వెంకటప్పయ్యగారు ఉపన్యసించుదురు.

ఉప్పలూరి పున్నారావు,

గు. వెం. సుబ్బారావు,

హిందీప్రేమానుండతి, గుంటూరు. కార్యకర్తలు

శ్రీ వైష్ణవ సిద్ధాంతమునందలి గ్రంథములు

ఆచార్యసూక్తిముక్తావళి - సంబూరి	3 8 0
కేశవాచార్య విరచితము	
దివ్యదేశ మార్గదర్శిని	0 8 0
ద్రావిడ గ్రంథములు, తెలుగులిపి	
శ్రీయశోభిషి - మంత్రత్రయవివరణము	0 2 0
ముదలాయించు, యిందు ఒక్కొక్క	
పదియందు విషయములు సంతే	0 12 0
పముగా చేర్చబడి యున్నది	
కిత్తానుబంధం.	
తత్వనిరూపణమ్ - ఇది వాదికేశరి	0 8 0
శ్రీ మణివాళ జీయర్ సాయిం	
చినది.	
ఉపదేశరత్నమాల	0 4 0
పరమార్థప్రకాశము	0 6 0
తత్వపదవి	0 10 0
తత్వత్రయము - పిళ్లలోకాచార్యులచే	2 0 0
ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అండు కో,	
అనంద ముద్రణాలయము, మద్రాస్.	

సా॥ 6-30 X11 డెబిటాడ్ శ్రీ మద్భాగవతమును గురించి సా॥ 6-30 X11

28, 1-1-30 తేదీనుండి

యూనివర్సల్
కంపెనీవారిచే

అంకుల్ టామ్పు క్యాబిన్

తయారు
చేయబడిన

ఇది 2 లక్షల డాలర్లు వెచ్చించి తయారుచేసిన 12,800 అడుగుల నిశీవిగల ఫిల్టు

8 నెలలలో 26,000 మైళ్లు సంచారముచేసిన వెనుక ఈకథకు తగినగంగస్థలము నిర్ణయించబడెను

24 వేలమంది నటులచే నాటక మూడిగవడెను

ప్రపంచచరిత్రలోని అత్యద్భుతమైన సాంఘికవైపరీత్యము ఇందు చిత్రింపబడినది

లండనునగరములో ఈ ఫిల్ము 5 నెలలు ప్రదర్శింపబడెను

న్యూయార్కునగరములో ఈ ఫిల్ము 6 నెలలు ప్రదర్శింపబడును

3 ఆటలు మొత్తము

ఎ. డి. ఎ. జంగుల్లూరు సీటు ఫిబ్రవరి 20, మార్చి 1, 2

మ్యూజియమ్ థియేటరులో, ఎగ్జారు

శుక్రవారం 28-2 30 రాత్రి 9-30 ఘంటలకు

మద్రాసు గవర్నరుదండంతులగు సర్ జార్జి అండ్ లేడీ బ్రిటెన్స్ ప్లాస్టిగారి యాధిపత్యముక్రింద
(మద్రాసునందండు శారదావిద్యాలయము సేవానదనముల సహాయార్థమై)

తప్పేవరిది లేక “అభినవసారంగధర”

పి. వి. రాజమన్ను, బి.యే., బి.యల్., మద్రాసు, గారిచే రచియింపబడిన ఒక సాంఘికనాటకము.

1-3-30 సాయంకాలం 5-30 ఘంటలకు “రామదాసు”

2-3-30 సాయంకాలం 5-30 ఘంటలకు “తప్పేవరిది”

శ్రీయుత టి. రాఘవాచార్యులు, బి.యే., బి.యల్. గారును, వారి శ్రీబృందమును ముఖ్యపాత్రలు ధరించగలరు.

వేక్ ఫీల్డ్ కాస్ట్రోల్ మోటారు చములు

మీ కారునకు శ్రేష్ఠమైన చములు

కాస్ట్రోలుకు సమానమైన చములు లేనేలేదు. దీర్ఘకాలము వరకు మన్నును, బాగుగా జారునట్లొనర్చును, సాధారణ చములులకంటెను తక్కువమసిని గలిగించును. ముఖ్యమైన మోటారిస్టులందరును దీనినుపయోగించుచున్నారు.

మోటారులను తయారుచేయునట్టి వారు సుమారు 2300 గురికి పైననే దీనిని సిఫార్సు చేసియున్నారు.

మామూలు చములుల ధరకే ప్రతిచోటను, ఇది దొరకును. దీనిపేరును తెలిసి అడుగుడు. మీ కారు చక్కగా పనిచేయవలెనని మీరు కోరిన యితరమైన వాటిని మీరు పుచ్చుకొనకుడు.

సి.సి. వేక్ ఫీల్డ్ అండుకో, లిమిటెడ్,

బొంబాయి, కలకత్తా, మద్రాసు, ఢిల్లీ, కరాచి, వగైరా చోట్లయందు గలదు.

వివిధ పక్షనాయకుల మహాసభ

పాత్రోగారి యధ్యక్షతన సమావేశమగుట

సాంఘిక సమస్య పరిష్కారమునకు మార్గముల నాలోచించుట (ఆసాసియేటెడ్ ప్రెస్)

ధిల్లీ, ఫిబ్రవరి 26:— సాంఘిక సమస్యపరిష్కారము వల్ల సర్వే జనబహుమతి సమరూపముగా సమావేశపరిచిన వివిధ పక్ష నాయకుల మహాసభ సేడు 'బిర్లా హౌసు' నందు ప్రారంభమయ్యెను. ఈ సభలో నాయకులకు సమాధానము కుదురుచో మార్చి నెలలో అభిలషితముగా సమావేశపరచు సంకల్పించుచున్నాడు. మద్రాసు సైనిక్ మహాసభ సంఘాధ్యక్షుడగు సర్ పి. సి. పాత్రోగారి అధ్యక్షతన సలంకరించిరి. ఈ క్రింది నాయకులు సభలోనుండిరి. ప్రతిపక్షములను సభకు రానివ్వలేదు. సభానిర్వాహకులు జరిగిన విషయములను క్లుప్తముగా ప్రకటించు నుద్దేశించియున్నారు:—డాక్టరు బెనెంట్, యస్. పి. జన్నా, మహమ్మదాబాదు మహారాజా, సర్ అలీ ఇమామ్, సర్ సుల్తాన్ అహమ్మద్, మా లా నా మహమ్మదాబాద్, సర్ మహమ్మద్ హఫీ, సికందర్ హుసేన్ ఖాన్, యాహూ హుస్సేన్, సర్ మజిమ్ ఉల్లాఖాన్, పండిత మధనమోహన మాలవ్యా, సర్ తేజబహదూర్ సత్రా, సర్ సి. సి. రామస్వామి అయ్యర్, సర్ పురుషోత్తమ దాస్ తామూర్ దాసు, యస్. ఆర్. జయకర్, డాక్టరు బి. యస్. మాంజీ, యస్. సి. కేల్కర్, డాక్టర్ గోకుల చంద్ర నరాంగ్, సర్ శంకర నాయర్, సర్ హరి సింగ్ గారు, సర్ జలీఫ్ కర్ అలీఖాన్, సర్ డార్ శివదేవ్ సింగ్, కర్మల్ గిడ్డీ, రాయ్ బహదూర్ బలియారామ్, రాజా సర్ దత్తజీ సింగ్, కె. సి. రాయ్, రాజాగజన్ సర్ అలీఖాన్, డాక్టరు హఫీజ్ అహమ్మద్ ఖాన్, జి. పి. నటేశ్, సర్ అబ్దుల్ కయామ్, పండిత హృదయనాథ కుంజ్రా, పండిత హన్స్ చంద్ (పంజాబు), కొల్లంగోడ్ రాజా, వెంకటగిరి కుమారరాజా, తర్కి రాజా సాహెబ్, రెవరెండు ఫటర్సీ, శ్రీ రామ్ (మద్రాసు), జగత్ నారాయణ్ లాల్, (పాట్నా) పండిత దేవరత్న శర్మ (హిందూమహాసభ కార్యదర్శి) మహమ్మద్ అయ్యర్ అలీమహమ్మద్ జమాల్ (మద్రాసు) మహమ్మద్ హుస్సేన్ (బాన్స్ వూర్) ఉజ్జ్వల్ సింగ్ అబ్దుల్ మజిద్ చాదరీ, ఫజల్ రహమతుల్లా, ఆర్. కే. మణ్సుఖంశెట్టి, గులాబ్ సింగ్ మెహ్తాదీపూ బడియత్ జమాన్ ఉమానానబలి, యస్. అలీ మొదలగు వారు సభలో నుండిరి. సాంఘిక సమస్య పరిష్కారమునందే ప్రతిపక్షములను ప్రతినిధిగా చేర్చి సోషలిస్ట్ దేవిగారు ప్రత్యేకావ్వనముపై సభకు దయచేసిరి.

సభలో అన్వేషణ

సభ కరుణించిన మహాసభయులు పరస్పరము స్నేహ సామ్రాజ్యములను ప్రకటించిరి. తేజబహదూర్ గారు ప్రారంభోపన్యాసము గావించుచు సభ విలక్షణ లాహరీపరచినది కాదనియు మరియేపార్టీ గూడ ఈ సభను సమావేశపరచలేదనియు ప్రస్తుతము దేశములోని పరిస్థితుల వలన సభ జరుగుట యవసరమని అందరు తలచుటవలన సభ సమావేశమయ్యెననియు చెప్పిరి. రాండు టేబిల్ సమావేశము జరుగుటలోపల మనలో మనకుగల భేదభావములను పోషించి, సామరస్యమును సాధించవలసిన వారనిరి. ఈ విషయమై సభలో అన్వేషణకు కుదిరేనేని వచ్చే నెలలో అభిలషిత సమావేశము సమావేశపరచబడును.

పండిత మాలవ్యాగారు

మహమ్మదాబాద్ కులయెడల సానుభూతి జూపుచు పండిత మధనమోహన మాలవ్యాగారు సాంత్వ వచనములను చెప్పిరి.

మహమ్మదాబాద్ గారు తమ సంఘముయొక్క అభిప్రాయములను విశాలదృష్టితో వ్యాఖ్యానముగావించి, గోసమస్య, మసీదులయెడల మేళముచేయుట అనురంధవిషయములయందును హిందువులు మహమ్మదీయులు విశాల భావమును జూపవలసినది చెప్పిరి. పరస్పర విశ్వాసమే ఉత్తమమగు రక్షణ మని వారనిరి.

జిన్నాగారు

జిన్నాగారు గూడ విశాలభావమును సామరస్యమును ప్రాప్తపరచవలసినది కోరిరి.

డాక్టరు బెనెంట్
రాజకీయముగా సంత తక్కువరక్షణము లున్న అంత దేశక్షేమకర మనియు, భారత జాతీయతకు శ్రేయోదాయక మనియు డాక్టరు బెనెంట్ గారు చెప్పిరి.

డాక్టరు మాంజీగారు

డాక్టరు మాంజీగారు కూడ సాంఘిక విభేదములు సమసి పోవలసినవి, జాతీయదృక్పథము ఏర్పడవలె ననియు, చెప్పిరి.

జయకర్ గారు

ఈ విషయముల నన్నిటిని రాండు టేబిల్ సమావేశము నందు చర్చించ బడవలెననియు, అంతకు ముందు భారతదేశములో రాయబారములను జరుపుట వివేకమార్గము కాదనియు జయకర్ గారు చెప్పిరి.

మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు సభ విరమించెను.

ఫలాహారానంతరము

ఫలాహారానంతరము తమతమ సంఘముల పక్షమున చాల నుండి ముచ్చటించిరి. జయకర్ గారు మావించిన మార్గము సరియైనది కాదని మన్ని ఈశ్వరకేరణుగారు చెప్పిరి. శ్రీయుతి శేతకరుగారు హిందూ మహాసభవారి యభిప్రాయమును స్పష్టపరిచిరి. విశ్వాదుల యభిప్రాయమును సర్ సి. సి. రామస్వామి అయ్యర్ గారు స్పష్టపరిచిరి. ఆంగ్లో మోండ్లవల యభిప్రాయములను కర్మల్ గిడ్డీగారు ప్రకటించిరి. అభిలషిత మహమ్మదీయ సభవారికోరికలను మాల్వీహాఫీదావూదీగారు తెలియబరచిరి. దక్షిణభారత బ్రాహ్మణేతర ఫెడరేషన్ వారి అభిప్రాయములను ఆర్. కె. మణ్సుఖంశెట్టిగారు స్పష్టపరచుచు సంయుక్తనియోజకవర్గములు ఉత్తమ మైనవని చెప్పుచు, కొన్ని స్థానములను ప్రత్యేకించు పద్ధతిని అభిమానించిరి. హిందూ బ్రాహ్మణేతరులగు సెవత్ కర్ గారు ప్రత్యేక నియోజకవర్గములు కావలసినది చెప్పిరి. ముందు జరుగబోవు అభిలషిత మహాసభ యెడల పంజాబు హిందూమహాసభవారి ప్రతిపక్షభావమును స్పష్టపరచుచు గోకులచంద్ర నరాంగ్ గారు, విప్రతిపదిక వై సామరస్యము కుదుర్చు ప్రయత్నించెదరని యడిగెను.

ఒక మహాసభాసమయిలో సర్ తేజబహదూర్ సత్రాగారు విమర్శలకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు, స్థితిగతులను స్పష్టపరిచిరి.

శేపు మధ్యాహ్నము 2-30 గంటలకు మరల సభ జరుగుటకును, ఆ పూర్వ జిన్నాగారి 14 పాయింట్లను ఒక్కదానితరువాత ఒకటిగా చర్చించుటకును తీర్మానింపబడినది. ప్రతిపక్షమునందును సభవారి యభిప్రాయము పుచ్చుకొనబడును కాని వోట్లు పుచ్చుకొనబడవు. ఈ విధముగా సమస్య పరిష్కారముకానిచో సెట్టెక్ మిటిల్ ను నిర్మించి సమస్యలను పరిష్కరించు ప్రయత్నము చేయబడును.

వరదరాజులు నాయుడుగారికి 144 నెక్లను ప్రయోగము

పాపనాశము మిల్లుల సమ్మేలికయమై ఉపన్యసించగూడదు

పాపనాశం, ఫిబ్రవరి 24:—పాపనాశం మిల్లులసమ్మేలికయను నేయున్నది. ఎస్. ఆర్. వరదరాజులు నాయుడుగారు విజ్ఞాపనమునారి యెడల సాక్ష్యమిచ్చుటకై వచ్చెదరు. బి. శివరావుగారితోకూడ మార్చి 1 తేది 2 తేదీలలో వచ్చెదరు.

(ఆ ప్రె.)

బందబిల్లా సత్యాగ్రహము

మహాత్మాని సోత్సాహము

చుట్టుపట్ల యూనియన్ బోర్డులు తీసివేయబడును
శివసాగర్, ఫిబ్ర 26:—యూనియన్ బోర్డు రద్దుకేయటకుగాను ప్రారంభింపబడిన సత్యాగ్రహమునకు గాంధీమహాత్ముడు ప్రోత్సహించుచు శేఖ్రాసిందన ఉత్సాహ మధికమయినది. సత్యాగ్రహాలు వ్యాపకముగ శాంతముగ పోరాడుట గాంధీగారు సమర్థించిరి. బందబిల్లాయందు యితర యూనియన్ లలోను పన్నులు చెల్లింపనందున జప్తులు, అన్యాయక్రయము జరుగుచున్నవి. కాన గ్రామస్థులు చుట్టుపట్లనున్న యూనియన్ బోర్డులను ప్రభుత్వమువారు యెత్తివేసిరి. జెన్నాబులో యితర యూనియన్ లుగూడ ఆందోళన కల్గుచున్నది.
(సి. ప్రె.)

రాబోవు రాండు టేబిలు సభ

భారతపరిస్థితులు

బిటిషుమంత్రివర్గమువారి పర్యాలోచన

(బీము సర్వీసు)

లండన్, ఫిబ్రవరి 24:—రాబోవు రాండు టేబిలు సభను గూర్చి తాము ఆవలంబింపనున్న కార్యక్రమమును మావించుట కోయన బిటిషుమంత్రివర్గమువారు మరల భారతపరిస్థితులను పర్యాలోచించుచున్నారు.

సైమన్ కమిషన్ నివేదిక కార్యక్రమంత్రివర్గము శేపుడు జేరునదీ కామన్సునభలో బెన్నుగారు వచ్చే వారము ప్రకటించెదరు.

భారతసమస్యను ఏపక్షమునకు సంబంధించినది గాకుండ నాకాపార్టీసమస్య అలోచించవలెననుచున్నారు. మరల ఇంగ్లండులో రాచకీయపక్షములకు కలహమురాకుండ చేయవలెననుకొనుచున్నారు. రాజప్రతినిధి అక్టోబరు ప్రకటనముచే బయలదేరిన కల్లాలను చల్లారినది. అది మరల తేగరా దనుచున్నారు.

వర్యవసాన మేమనగా వెడ్జిడ్ బెన్నుగారు ఇండియాకురారు. ఇండియాపయనము లిబరల్స్ కన్నర్యేటివులకు ఇష్టములేదు. భారత అతివాదులను తృప్తిపరచుటకు వెడలుచున్నారను అభిప్రాయము బయలుదేరును. బెన్నుగారి రాకను బహిష్కరించుట కూడ జరుగునని భయపడుచున్నారు. అందుచే తాత్కాలికముగ బెన్నుగారు ఇండియాపయనమును మానుకొనిరి. రాచకీయ బందీలను వదలరు. వదలనిచో భారతీయులు బెన్నుగారి రాకను బహిష్కరించెదరు. దీని సంతను తప్పించుకొనుటకు బెన్నుగారు ఇండియాకు వెడలరు. ఇంగ్లండులో ఇతర పక్షములకు ఇష్టములేని చర్య నెద్దానిని కార్యక్రమంత్రివర్గమువారు దీసికొనరని చెలియుచున్నది.

కార్యక్రమభర్తవమువారు అక్టోబరు 31 వ తేది ప్రకటనకు వ్యతిరేకముగ ప్రవర్తించిరేని, స్వతంత్ర కార్యక్రమమువారు అధికార కార్యక్రమభర్తలకును తమకును ఇదివరకే చెడిన సంబంధములు పూర్తిగా చెడినను, తమకుతోచినటుల స్వతంత్రముగ చర్యను దీసికొనెదరట.

అమానుల్లాగారి బంధువు అగు సర్దార్ అడిజ్ లా ఖాను గారు పెరిషియాకు ఆఫ్ఫ సరాయబారిగ వచ్చిరి.

ఫ్రెంచి ప్రభుత్వ పరాజయము

(రూటరు)

పార్లమెంట్, ఫిబ్రవరి 25:— ఫ్రెంచి ప్రభుత్వము ఓడిపోయెను. రాజీనామాచేయుచున్నారు. పార్లమెంటులో 272 ప్రతిపక్షములగు 277 అనుకూలురుగను ఉండిరి.

టార్డుగారే ఏర్పాటుచేయవలెను

పోయింకేరుగారు అనారోగ్యముచే నిరాకరించిరి

లండన్, ఫిబ్రవరి 21:— పోయింకేరుగారు మంత్రివర్గము నేర్పరచవలెనని టార్డుగారు ప్రెసిడెంటుకు చెలిపినపుడు అనారోగ్యము బాగలేదని పోయింకేరుగారు నిరాకరించిరి. అందుచే టార్డుగారు మంత్రివర్గమును యేర్పాటు చేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు.

చోళింగపురం శ్రీలక్ష్మీనృసింహ స్వాములవారి దేవస్థానం

రమారమి మూడువేలరూపాయలు వెలచేయగల ఆభరణములు, బంగారుముక్కలు వెండిముక్కలు, వెండిపాత్రములు మొదలగునవి 1930 సం॥ మార్చి నెల 2 వ తేది 12 ఘంటలకు సంఘదేవస్థానములో యేలంవేయబడును.

వి. మునిస్వామిఅయ్యర్

చోళింగపురం, } ప్రెసిడెంటు రాజాస్ టెంపుల్ కమిటీ,
26-2-30 } చోళింగపురం.

సాహిత్యవార్తలు

తపాలానోటీసు:— రాజ్ పు సోమవారము మార్చి 2 వ తేదీ రంజాన్ పండుగయగుటచే నాటిదినము తపాలా ఫీసులకు సెలవు దినముగ పరిగణింపబడును.

యస్. పి. సి. ఏ. సంఘమువారి జంతుప్రదర్శనము:— యస్. పి. సి. ఏ. సంఘమువారి జంతు ప్రదర్శనము మార్చి 2 వ తేదీని సాయంకాలము 4 గం. గవర్నరు దంపతుల ఆదరణ క్రిందను, సమత్వమునను దీప్తమునబడు ప్రదేశముందు జరుగును.

చెన్ననగర పంచాయితీదార్ల తరగతులు:— క్రి. జి. క్రి.రామబాబునాయుడుగారు కేపుసాయం కాలము 8-30 గం. తండ్రియార్చేట సరోయమ్మన్ శోబిలస్థల మందు మితకయము అను విషయమునుగూర్చి మాజీకల్యాణతరగ ఉపన్యాసము నొసగెదరు.

ఎం.ఎస్.ఎం. రైల్వే పనివాండ్రసంఘ సమావేశము:— యం. యస్. యం. రైల్వే పనివాండ్ర సంఘముయొక్క ద్వితీయ వార్షిక సభ వేళము మార్చి 1, 2, 3, తేదీలందు పెరంబూరు లోని యూనియన్ బాగాయందు జరుగును. క్రియంత వి. వి. గిరి గారు అధ్యక్షత వహించెదరు.

మద్రాసు కార్పొరేషను సంఘసభ:— మద్రాసుకార్పొరేషను సంఘసభారణ సభ రాజ్ పు మంగళ వారము మార్చి 4 వ తేదీని సాయంకాలము 5-15 గం. 8వ వసతున జరుగును.

పైసంఘసభ మార్చి 5వ తేదీని సాయంకాలము 5-15 గం. 8వ వసతున జరుగును.

జాతీయ ఆరోగ్యసంఘమువారి ఆరోగ్యనాటక ప్రదర్శనము:— డ. ఇ. జాతీయఆరోగ్యసంఘ యజమాన్యమున కేపుసాయంకాలము 4 గంటలకు మైలాపూరు రసికరంజని సభ హాలునందు “సుఖ కటుంబము” అను ఆరోగ్యవిషయ నాటకము ప్రదర్శింపబడును. తేదీ బియాటిక్స్ ప్లాస్టీ సి. వి. ఇ. గారు ప్రదర్శనమునకు వచ్చుటకు దయతో అంగీకరించి యున్నారు.

నర్వతీసంఘ ఉచిత దేశీయవైద్యచికిత్సాలయము:— పైసంఘయొక్క పునఃప్రారంభోత్సవము మార్చి 2 వ తేదీని మద్రాసుము 9 గం. జరుగును గాల్ న్యూ సర్ వి. రామేశంగారు అధ్యక్షత వహించెదరు కేప్టెన్ శ్రీనివాసమూర్తి వి. పి. బి. యల్ యం బి సి యం దేశీయ వైద్యపాఠశాల ప్రిన్సి పాలుగారును డా|| పి. లక్ష్మీపతిగారును తదితరులును దేశీయవైద్య చికిత్సయొక్క ప్రాముఖ్యత గూర్చి ఉపన్యసించెదరు.

రాకపోకలు:— సర్. విక్టర్ సానూస్, పవరుకన్య, క్లిప్పగార్లు (సభ్యులు) కంసల్ రస్కెట్ (మెడికల్ ఆఫీసరు) యస్. లాల్; ఐ. సి. యస్. గారు, కార్మికవిచారణ సంఘము నకు సంబంధించినవాత సేటిఉదయమున తాతానగరమునుండి మద్రాసుకువచ్చిరి. మద్రాసుగవర్నరుగారి పీఠీక్యాంపు, కార్మిక కమిషనరు, బి. శివరావుగార్లును, యితరకార్మిక నాయకులును పీఠీని ప్రేక్షననందు ఆహ్వానించిరి. పీఠ సేటిరాత్రి మధురకుచ్చి మరల మార్చి 2 తేదీని ఉదయము మద్రాసుకు వచ్చెదరు.

సర్. విక్టర్ సానూస్, పవరుకన్య క్లిప్పగార్లు ప్రభుత్వ భవనమున బసచేయుచున్నారు.

కార్మిక విచారణ సంఘాధ్యక్షులును, యితరసభ్యులును మార్చి 1 వ తేదీని మద్రాసు చేరెదరు.

ఇ. హెచ్. యం. బసవగారు రిజిస్ట్రేషను ఓఫ్ స్పెక్టరు జనరలు నిన్నరాత్రి ఆనకాపల్లికిని హిల్స్ను వ్రాసుగారు ఉదకమండలమునకు వెళ్లిరి.

పి. రామస్వామి మొదలియార్ గారు అభిలషకు సమావేశమునందు హాజరుగుటకు సేటి ఉదయమున డిల్లీ వెళ్లిరి. తే. పి. జే. బి. యం. యల్. సి. రా. బి. సి. యస్. రత్న సభాపతి మొదలియార్ గార్లు సేటి ఉదయమున మద్రాసుకు వచ్చిరి.

పూజ్యమైన వినాహబహుమతులు

మావద్ద యుండు సేర్పలైన పనివారలచే తయారుగాబడిన స్వచ్ఛమైన వెండి, బంగారు, మణులచే పొడగబడి, మా పూర్ణబాధ్యతగలిగిన అమూల్యనగలను కొనుట. అవి మీ యాకృతిని వృద్ధిపొందించి, గృహమును యలంకరించగలవు.

సురాజ్ మత్ లల్లూభాయి అందు కో.,

హిందూ దేశము, బర్మాలోను వజ్రములు, నగలవర్తకులు,

313 ఎస్. ప్లేస్ డ్, మద్రాసు

“ఉ చి త భీ మా”

1. నగటున రు. 8-8-0 మాత్రమే చెల్లించి చనిపోయిన మా 18 పాలనీదారుల వారసులకు ప్రతి ఒక్కరికి రు. 500 ల చొప్పున చెల్లించబడినవి.

2. 1930 సం॥ జనవరి 27 తేదీ నెం. ఎల్. డిస్. డి. 9-11-29 న ప్రకటించబడిన మద్రాసు కలెక్టరుగారి అభిప్రాయానుసారముగ పైపద్ధతిగల కంపెనీలన్నిటిలో మేముక్తరముమాత్రమే పాలనీ జారీచేయుచున్నాము. సర్టిఫికేట్లు నొసంగుట ప్లాంపు చట్టమునకు విరుద్ధము. ముఖ్యముగ గమనింపవలసిన విషయము.

3. పై పద్ధతిలో చేరువారికి డాక్టరువరీక్ష లేదు. పాలనీదారులు నెల 1 కి ఒక రూపాయకంటె ఎక్కువ చెల్లింప నక్కరలేదు. అట్లు 12 సం॥ లు మాత్రమే చెల్లింపవలయును.

పూర్తి వివరములకు:—

స్టార్ ఆఫ్ ఇండియా ఇన్డస్ట్రియల్ అండ్ జనరల్ అస్యూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్,

23, సెకండులైను బీచిరోడ్డు, మద్రాసు.

తే. క

ప్రాంతీలు:— నెల్లూరు, బెజవాడ, ఏలూరు, రాజమండ్రి, గుంటూరు, కర్నూలు, తాడిపత్రి, బళ్లారి, కాళహస్తి, అనంతపురం, విశాఖపట్టణం, సికింద్రాబాదు, కావలి వగయిరా.

నెలజీతములమీద పనిచేయు ఏ జెంట్లు కావలెను.

బెంగ్లూరు అమెచూరు నాటకసంఘము వారు

ఫిబ్రవరి 28, మార్చి, 1, 2 తేదీలందు మ్యూజియం థియేటరులో 3 నాటకములు ప్రదర్శించెదరు

బళ్లారి టి. రాఘవాచార్యగారును స్త్రీసభ్యులును ప్రధానపాత్రలను ధరించెదరు

బెంగ్లూరు అమెచూరు నాటకసంఘమువారు తిరువల్లి కే.డి. శారదావిద్యాలయముయొక్క-యూ, మద్రాసు సేవా సదస్యయొక్క-యూ సహాయార్థము గవర్నరు దంపతులు ధర్ బార్ని ప్రెడెరిక్ ప్లాస్టీ తేదీ బియాటిక్స్ ప్లాస్టీగార్ల ఆదరణక్రింద నున్న సమత్వమునను కేపు రాత్రి 9-30 గం. మ్యూజియం థియేటరునందు పి. వి. రాజమన్నురు వి. పి. బి. ఎల్. గారిచే విరచితమైన “తప్పేవ్వరిది” తేక అభినవ పారంగధర యను నాటకమును తెనుగున ప్రదర్శించెదరు.

పై పథకాకే మార్చి 1 వ తేదీ శనివారము సాయంకాలము 5-30 గం. మ్యూజియం థియేటరునందు “రామదాస్” అను నాటకమును 2 వ తేదీ ఆదివారము నాడు సాయంకాలము 5-30 గం. అదేథియేటరునందు మంగళ “తప్పేవ్వరిది” యను నాటకమునున్న తెనుగున ప్రదర్శించెదరు.

బళ్లారి టి. రాఘవాచార్య వి. పి. బి. యల్. గారును యితర స్త్రీ సభ్యులను ప్రధానపాత్రలను ధరించెదరు.

గుంటూరు మండల జాతీయోప సంఘము

2 వ మార్చి ఆదివారమునాడు గుంటూరునందు సమావేశమగును

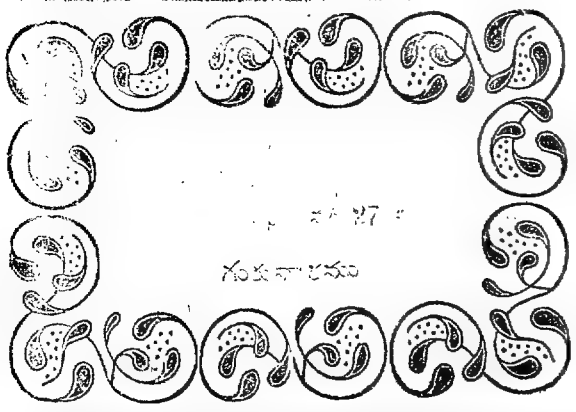
గుంటూరు, ఫిబ్రవరి 26:—1930 మండల కాంగ్రెసు కార్యకర్త శ్రీమతి జి. వి. పున్నమ్మకాశ్మీగారిట్లు వ్రాసుచున్నారు. గుంటూరు మండల జాతీయోపసంఘము మొక్క ఆవసర సమావేశము మార్చి నెల 2 వ తేదీనాడు పునః 1, 2 గంటలకు శ్రీయంత దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులుగారి గృహమునందు సమావేశమగును. మహాశుని నాయకత్వముక్రింద అవసరకాలములో ప్రారంభింపవచ్చు కాసనోల్లంఘన కార్యక్రమమునకు వలయుధనము సమకూర్చుట, వాలంటీయర్లను చేర్చుట, అందులకు సంబంధించిన యితరవసతులు గురించియు చర్చ జరుగును. దేశభక్త వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు అభిలభారక కాంగ్రెసు కార్యసంఘమువారి నిర్ణయము గురించిన్నీ, మహాశునివారెలంబింప నుద్దేశించిన కార్యవిధానముగరించి సభ్యులకు నువన్యంతురు. అనంతరము లేవందున వేర్యక, ఆహ్వానములు పంపలేకపోతిమి. సభ్యులెల్లరు విచ్చేరు. సార్థి సులు.

ART & LIFE PICTURES.

“Just received from Paris fresh stock of Charming masterpieces of pictural arts taken from real life. Samples sent on receipt four annas stamps.

DON'T MISS THIS GOLDEN OPPORTUNITY.

BOMBAY COMMERCIAL BUREAU, P. O. Box. 5030. BOMBAY. 9.

గురువారము

సర్వవక్ష సమావేశము

రాండుతేబిలు సమావేశము తక్షణ అధినివేశ స్వాతంత్ర్యమును ప్రసాదించుననుభవము ఎవరి కంటెను మించియున్నదో, బాంబాయి శాసనసభలో హాజరయినవారిలో గౌరీ దేవియమై గాఢపాద ప్రస్థావము మూలమున నది బయటయినది. తక్షణ అధినివేశ స్వాతంత్ర్య ప్రాప్తిమునకు రాండుతేబిలు సమావేశము తోడ్పడవలయు నను సవరణను, పటాస్కారు అను సభ్యుడు ప్రతిపాదించుచు, కాంగ్రెసును సమాధాన పరచినగాని రాండుతేబిలు సమావేశమువలన ఫలముండదని నుడివీరి. ఇందుకు హాంమెంబరు హాట్ సనుగాను జవాబిచ్చుచు ప్రభుత్వమువారి సవరణ నామోదింప జాలరనియు, ఈ కోర్కె కడు తీవ్రమయిన దనియు, అతివాదుల నుడువూతో నిది సానుభూతి గనుపఱచుచున్నదనియు, సహేతుకముగ మితవాదాభిప్రాయమున కిది విరుద్ధముగ నున్నదనియు, ప్రజలలో ననేకు లీ విషయము నామోదింప రనియు, నూచించిరి. మితవాదులు గూడ తక్షణ అధినివేశ స్వాతంత్ర్యమును గోరుచున్నారని, వీరు గ్రహించరయిరి. బాంబాయి ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయము, బ్రిటీషు ప్రభుత్వాభిప్రాయము గాకబోవచ్చుననియు, పార్లమెంటుసభ వేరురీతిని అభిప్రాయపడవచ్చు ననియు, తెలుపవచ్చును. కాని, ఇట్టి అభిప్రాయమును ఇండియా సహాయమంత్రియగు రస్సెలు ప్రభువుగారును, రాజప్రతినిధిగారును గూడ వెనుక దెలిపియుండిరి.

గమ్యస్థానమును ప్రకటించినంత మాత్రాన, ప్రయాణము ముగిసెనని ఎంచవలదని, రాజప్రతినిధిగారి కిటీవల ముండలింగి. అందుచే, రాండుతేబిలు నిజాం వేళము తక్షణ అధినివేశ స్వాతంత్ర్యము నామోదింపవలెనని తలచుట కెట్టి యవకాశము గనుపించదు. సర్ సప్రూగారి యధ్యక్షతక్రింద, ఢిల్లీలో నిన్నటిదినము ప్రారంభమయిన సర్వవక్ష సమావేశమునందు, మున్ముందుగ సాంఘిక విభేదములను తొలగించు తెలులను ప్రశ్న చర్చింపబడుచున్నది. అంతయ గాని, యిక్కడ నయినను తక్షణ స్వాతంత్ర్యమువిషయమై పట్టుదల జావలయు నను ఆతురము గనుపించదు. స్వాతంత్ర్యసిద్ధికి పిమ్మట గాని, సాంఘిక సమస్యల పరిష్కారము గాంచవని, ప్రపంచ సర్వత్ర తెలుపబడుచున్నది. ప్రజలకు పరిపాలనము బాధ్యత వహించిన పిమ్మట గాని, సాంఘిక వైషమ్య ముండునని, రూఢిగ జెప్పవచ్చును. కే.డా, దక్షిణాఫ్రికా నున్న గు రాజ్యములలో స్వాతంత్ర్య సిద్ధికి పిమ్మటనే, జాతీయ వైషమ్యము లుండునని, రాండుతేబిలు సమావేశము గూడులో పల, సాంఘిక విభేదముల నన్నిటిని తొలగించిగాని,

స్వాతంత్ర్యమును ప్రకటించినంత మాత్రాన, వివిధవక్షములవారును, వివిధముగ కోర్కెల దెలిపిరి. జిన్నాగారు తామిదవరకు ప్రతిపాదించిన పరతులకట్ల పట్టుదలచూపిరి ఈ విషయమును చర్చించుట కింకను సమయము రాలేననియు, రాండుతేబిలు సమావేశమునందే దీనిని చర్చించుట లాభకరమనియు, ముందుగ ప్రయత్నములు నలుపుట అనివేశమనియు, జయకరుగారు చాటిరి. హిందూ మహాసభాభిప్రాయమును కేల్కారుగారు ప్రతిపాదించిరి. కలనల్ గిష్టిగారు ఆంగ్లో హైందవుల హక్కులను, మాల్వీ పాఠీ దావూదీగారు మహమ్మదీయుల హక్కులను ప్రతిపాదించిరి. పణ్డుఖం చెట్టిగారు, బ్రాహ్మణేతరులపక్షమున ముచ్చటించుచు, సంయుక్త నియోజకవర్గములలో, రిజర్వేడ్ ఏక ఏర్పడవలెనని కోరిరి. బాంబాయి బ్రాహ్మణేతరుల తరపున ముచ్చటించుచు, నవాల్కారుగారు ప్రత్యేక నియోజకవర్గముల యావశ్యకతను నిరూపించిరి. డాక్టరు గోకులచందనరాంగుగారు, జాబు హిందువులు రాండుతేబిలు సమావేశమునకు ప్రతికూలముగ నున్నారని దెలిపిరి. ఇట్టి నాటకమే, రాబోవు రాండుతేబిలు సమావేశమునందు గూడ జరుగవచ్చును.

ఏమాత్రము సందుదొరికినను, విభజనము గలిగించుటలో దిట్టలగు బ్రిటీషువారు, రాబోవు సమావేశమునందట్టి యవకాశమును గైకొనరా? దీనికి తోడుగ, సంస్థానము సమస్య నడ్డుగబెట్టుట కవకాశ మొత్తేగలదు. జల్లరుకపిటి రిపోర్టును, పైమను కమిషను రిపోర్టును, ఎట్టి ప్రతిబంధకముల నయినను నూచించగలవు. పైమనుకమిషను రిపోర్టు ప్రచురము కాకనే, ఇండియామంత్రిగారు హిందూ దేశమునకు వచ్చి, బ్రాహ్మణాచారమును కనుగొందునని వెనుక నూచించబడెను. కాని, నేటివార్తాప్రకారము, అట్టి ఏర్పాటును లేబరు ప్రభుత్వమువారు మానుకొనిరని, తెలియుచున్నది. హిందూదేశము విషయమై పక్షభేదము లుండగూడదను కట్టడికి భంగము కలిగించుట వీరి కిష్టములేదు. రాండుతేబిలు సమావేశమునందు పైమను కమిషను రిపోర్టు ప్రాముఖ్యము బడయుననియు, వివిధవక్షములవారును దీని నామోదించి దీని కండగ నిలిచెదరనియు, నూహింపవచ్చును. లేబరు పక్షము నందు ఇట్టి వైఖరి నామోదింపనివారు కొందరుండవచ్చును. కాని, వీరి కెట్టి హాకుబడి గనుపించదు. మూకనాల్లు గారు స్వాతంత్ర్య లేబరు పక్షమునండి రాజీనామా నిచ్చుటచే, వారు లేబరు పక్షమునందలి అతివాదుల సలహాలకు చెవియొగ్గరని నిశ్చయమగుచున్నది. తుదకు రాండుతేబిలు సమావేశము ఎండమావుల

క్రింద వెలిగించుట సమాజము, మితవాదమునారి ప్రేరేపణ క్రిందగూడెన సర్వవక్ష సమావేశము తక్షణ అధినివేశ స్వాతంత్ర్య ప్రాప్తి ను గూర్చి చర్చించు నూ నూచనలకు చురుకువు.

ఈ సందర్భమున బ్రిటీషువారు జేసిన విచారణ గుర్తించవచ్చును. అలస్య ము పాయ క ర మ ని, యీమె బోధించుచున్నది. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును లక్ష్యముగ నుంచుకొనుట దోషము గాదనియు, గాంధీమహాత్ము సీ సమయమున నిర్బంధించుచో కాంగ్రెసు యు ద్యమము మరింత వ్యాప్తిగాంచుననియు, బిసెంటుగారు నూచించుచున్నారు. కాంగ్రెసు పక్షముతో సంబంధము లేకుండ జరుగుచున్న సర్వవక్ష సమావేశము తక్షణ అధినివేశ స్వాతంత్ర్యసిద్ధికి తోడ్పడునని తలంచుట కేమాత్రము వీలుండదు. రాండుతేబిలు సమావేశము విఫలమయిన పిమ్మట నయినను, మితవాద ప్రముఖులు తమ వైఖరిని మార్చుకొందురని తోచదు. కాన, కాంగ్రెసు సంఘము లీ సమయమున, దేశస్వాతంత్ర్యసిద్ధికి దీక్షతో పాటుబడుచో మాత్రము కార్యఫలసిద్ధి త్వరలో చేకూరకమానదు. గాంధీమహాత్ముని పదునాల్గు పరతులను సఫలపరచి, హిందూదేశముతో సఖ్యపడవలయు నని, హోరేను అలెగ్జాండరుగారు మాంచెప్పగు గార్డియను పత్రికలో నూచించిరి. ఇటుల జరుగుచో, ఆ పిమ్మట గూడె రాండుతేబిలు సమావేశము సరియగు నాధారముల నేర్పాటు జేసికొని, దేశస్వాతంత్ర్యవిధానమును నిర్ణయింపగలదు. అంతవరకును కాంగ్రెసు ప్రముఖులు ప్రజాశక్తిపై నాధారపడి, కృత్రిమ సమావేశములపై నాశబెట్టుకొనక, పాటుబడుట యవసరమగుచున్నది.

సంస్థానములు: రాజ ప్రతినిధిగారు

నరేంద్ర మండలిలో రాజ ప్రతినిధిగారును, సంస్థానాధీశులును ఒకరినొకరు పొగడికొనుచు కాలము గడిపిరి. రాజప్రతినిధిగారి ప్రసంగము రాండుతేబిలు సమావేశమునకు సంస్థానాధీశుల తో డ్పాటు నాశించుచున్నది. బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు కొలదిసార్లు మాత్రమే సంస్థానాధీశుల పరిపాలనముతో జోక్యము కలుగజేసికొనిరని, రాజప్రతినిధిగారు గొప్పజెప్పకొనిరి. కాని, ఈ సందర్భములందు, సంస్థాన ప్రజల యభీష్టము కొనసాగు మార్గము గనుపించదు. రాబోవు సమావేశమునందు వీరికి ప్రాతినిధ్యము లేకున్నది. సంస్థానాధీశులు ప్రజలకు ప్రాతినిధ్యము వహింపజాలరని, రానురాను విదితమగుచున్నది. నూతన విధాన మేర్పడిన పిమ్మట నయినను, సంస్థానములలో బాధ్యతతో గూడిన ప్రభుత్వము స్థాపింపబడనిచో, పారిస్థితి మరింత దుర్భరమగును. నరేంద్రమండలిలో ప్రాముఖ్యము వహించిన పాటియాలా సంస్థానాధీశుని పరిపాలనక్రింద ఎట్టి దురాగతములు జరుగుచున్నవో, సంస్థాన ప్రజా సమావేశోప సంఘము వారు విచారించి, నివేదికను ప్రచురించిరి. దీనిపై, నర్సెంటు ఆఫ్ ఇండియా సంఘసభ్యులగు థాకర్ గారును, ప్రాఫెసరు అభయంకరుగారును, అమృత లాల్ సేట్ గారును, తైర్పిగారును సంతకము జేసిరి. నివేదికాంశములు ఎంతవరకు నిజమో, వీనిని గూర్చి

జ్యోతిషము కలుగజేసికొనవలసిన యవసర మొంతవరకు గలదో విచారింపవలసిన బాధ్యత రాజప్రతినిధి గారపై గలదు. ఈ సంగతి ఎటులున్నను, సంస్థానము లలో పరిపాలనము ప్రజలకు బాధ్యత వహించిన గాని నిరంకుశాధికారముచే గలిగిడి బాధలు తొలగజాలవు. కొంచుటేటిలు సమావేశము ద్వారా యిక్కార్యము నెఱవేరునని తోచదు.

నానారాష్ట్ర సంఘము : హైందవ ప్రాతినిధ్యము నానారాష్ట్ర సంఘమునందు, మూడు సంవత్సరముల కొక పర్యాయ మయినను హైందవ ప్రతినిధులకు సంస్థానాధీశులు నాయకులుగ నుండు నటుల ఏర్పాటు చేయవలయునని, కవర్ధలా-మహారాజగారు సర్వేంద్ర మండలిలో గోరిరి. కాని, రాజప్రతినిధిగా రిందు కంగీకరింపక, భారతీయుడే నాయకత్వము వహించునని గాని, సంస్థానాధీశుడే నాయకత్వము వహించునని గాని, బ్రిటీషు ప్రముఖుడు నాయకత్వమును వహింప గూడదని గాని నిర్ణయింప వీలులేదనిరి. సాధారణముగ బ్రిటీషు ముఖ్యులే నాయకత్వము వహించుట తటస్థించుచున్నది. నిజమేమన, ఎవరు నాయకత్వము వహించినను ఒక్కటేయగును. భారతదేశమునకు తన ప్రతినిధులను నిర్ణయించి పంపుటకును, తన యభిప్రాయములను నానారాష్ట్ర సంఘసభలో నివేదించునటుల బలవంతపెట్టుటకును, అధికారము లేనపుడు, ఎవరు ప్రతినిధులుగ వెడలినను, ఫలిత మొకటియే యగును. హిందూదేశాభిప్రాయమును వీరు వ్యక్తీకరింపక ప్రభుత్వాభిప్రాయమునే వ్యక్తీకరించెదరు. హిందూదేశము స్వేచ్ఛ బడసినగాని, యిట్టి యలంకారములెన్ని యేర్పడినను, ప్రయోజన ముండదు. పరాధీనమగు భారతదేశమున కిట్టి సభలలో ప్రాతినిధ్య మిచ్చుటనలన బ్రిటీషు వోట్ల సంఖ్య పెనుగుట తటస్థించుచున్నది గాని, హిందూదేశము ప్రపంచ సమన్వయ పరిష్కారమునకు తోడ్పడుటకు వీలు గలుగుటలేదు.

బర్మా : రాజకీయనిర్బంధితులు

బర్మాలో ఫౌంగీలకు కారాగృహములందు కామాయనత్రములను ధరించుట కవకాశ మియవలెనని, చాలకాలమునుండియు ఆందోళన జరుగుచుండెను. ఇందు నిమిత్తమై ఫౌంగీ విజయగారు తమ ఆసువులను గూడ బాసియుండిరి. మరల ఫౌంగీ అర్ధపుగారు గూడ రంగూను జయిలులో ఇందు నిమిత్తమే నిరశన వ్రతము నవలంబించుచున్నారు. ఈ విషయమై బర్మా శాసనసభలో ప్రతిపాదించబడిన తీర్మానమునకు బదులుజెప్పచు, ఫౌంగీ అర్ధపుగారు రాజద్రోహ ప్రసంగమునకుగాను శిక్షింపబడిరనియు, వీరు అనవసర ఆందోళనము నలుపుచున్నారనియు, రాజద్రోహమును బోధించుటవలన, వీరు బాధ్యతమునకు విరుద్ధముగ ప్రవర్తించిరనియు, బర్మా సభ్యులుగూడ కాంగ్రెసు కార్యక్రమము నవలంబింపదలచినటుల గన్పట్టుచున్నదనియు, అధికసభ్యుడుమందలించెను. ఇట్టినిర్బంధములు కొనసాగుచో, బర్మాగూడ దేశస్వాతింత్ర్యమునకై పాటుబడుటలో హిందూదేశమునకు వెనుదీయదని తలంపవచ్చును. రాజకీయ నిర్బంధితుల స్థితి చక్కబడునని ఎప్పటికప్పుడు తెలుపుటయేగాని, వారిపట్ల నిరాదరణ ప్రబలమగుచున్నది.

బర్మాను కాంగ్రెసు ఉద్యమమునుండి అధికారులు తొలగి మూసివేయదలచినను, వీరి ప్రయత్నములు సఫలము గాకుండుటకు, వీరి నిరంకుశ చర్యలే కారణమగుచున్నవి.

బాల్టువినుగారి విషాదము

నూతన బ్రిటీషు పక్ష ప్రాబల్యము, బాల్టువినుగారి విషాదమును పెంచుచున్నది. బీవరు బ్రూకు పక్షమునకు ధన మధికముగ సమకూరుచున్నటుల, వార్తలు దెలుపుచున్నవి. ధనము మూలమున, రాబోవుఎన్నికలలో పోటీజేయుటకు వీరికధికావకాశము గలుగును. కన్సర్వేటివు పక్షమునందు, నూతన పక్ష మమూలమున చీలికవర్షమనని, బాల్టువినుగారుభయ పడుచున్నారు. తమకును, నూతన పక్షాదర్శము సమ్మతమేయైనను, అధిని వేశ రాజ్యము లిందు కంగీకరింపవనియు, క్రొను కానిలు గాని, మాండేటు రాజ్యములు గాని ఈ విధానము ననుసరింపవనియు, అందుచే క్రొత్త పక్షము వేరు మేలు నలుపకబోగ కన్సర్వేటివు పక్ష బలమును క్షీణింపజేసి, లేబరుపక్ష బలమును పెంపుజేయుననియు, నూతన పక్షము రాబోవు ఎన్నికలలో జయము గాంచుట అనర్థపాతువగు ననియు, బాల్టువినుగారు విచారపడుచున్నారు. కాని, బాల్టువినుగారి ఎచ్చరికను, రాధరుమూరు ప్రభువుగారు గాని, బీవరుబ్రూకు ప్రభువు గారు గాని, ఆమోదించెదరని తోచదు. వీరికి పలుకుబడి గల పత్రికల సహాయము గలదు. ధనాతిశయము గలదు. పలుకుబడి గల ప్రముఖులు వీరికి తోడ్పడెదరు. తుట్టుతుడకు కన్సర్వేటివుపక్షము వారే, వీరికి లొంగి వీరితో సమాధానపడవలసి వచ్చునని తోచును.

రైల్వేలు : జాతివిచక్షణ

రైల్వేలలో జాతివిచక్షణ చూపబడుచున్నదని, రైల్వేబోర్డు సభ్యులగు హేమెనుగా రంగీకరించిరి. ప్రభుత్వమువారు నూతన నియమముల నేర్పరచిన విషయము, ఈయిబ్బందులు తొలగునని, హేమెనుగారు వాగ్దానముజేసిరి. కాని ఇంతకాలము నుండియు వ్యాపించియున్న అక్రమములు త్వరలో దొలగునని తలంప వీలులేదు. జాతివిచక్షణ తొలగుట, కలనలో గిడ్డి గారి కేమాత్రమిష్టములేదు. ఇటుల జరుగుచో, ఆంగ్లో-హైందవుల ప్రాబల్యము తగ్గునేమోయని వీరు భయపడుచున్నారు. గిడ్డిగారి ఆగ్రహమునకు శాసనసభ్యులు తగిన జవాబిచ్చిరి. రైల్వే పరిపాలనము ప్రజలకు బాధ్యతవహింపకున్నది. రైల్వే రేల్లును తగ్గించుటకు, బి. దాస్ గారు తెచ్చిన తీర్మానమును అంగీకరింపవీలులేదని, రైల్వేసభ్యుడుచాటెను. రైల్వే వ్యయమును తగ్గించుచో, రేల్లును గూడ తగ్గింప వీలగును. భారతీయుల కున్న తోద్యోగముల నిచ్చుటచే, నిది సుసాధ్య మగును. యూరపియులకు ఈ సంవత్సరము ఆఖరునుండియు రైల్వేలలో ప్రత్యేకపు గదులను అమర్చిడి ఆచారము దొలగి పోవునని సర్ జార్జి రిసీగారు సూచించిరి. కాని వీరి వాగ్దానము ఎంతవరకు సఫల మగునో చూడవలయును.

ఫ్రెంచి ప్రభుత్వపతనము

ఈమారు వర్షడిన ఫ్రెంచి ప్రభుత్వము మూడు నాళ్ల ముచ్చటయ్యెను. మరల స్థిరమగు ప్రభుత్వ

మేర్పడు పరిస్థితులు గనుపించ కున్నవి. ఛాటోపు గారి మంత్రివర్గము, వెంటనే రాజీనామా నీయవలసి వచ్చెను. మరల ప్రభుత్వ మేర్పడుట కెంతకాలము బట్టునో తెలియదు. టూర్ డూవ్యూగారు మరల మంత్రివర్గము నేర్పరచెనని ప్రతి యుచున్నది. ఏ పక్షము అధికారమునకు వచ్చినను చిరకాలము నిలిచియుండ జాలదని, సూచింపబడుచున్నది. ఫ్రెంచి ప్రభుత్వము రాజీనామా నిచ్చుటచే, నౌకా సమావేశమున కిబ్బంది గలుగవచ్చును. మరియొక ప్రభుత్వ మేర్పడువరకు, ఈ సమావేశము జరుగజాలదు. ఫ్రెంచివారు లేకుండ, సమావేశ మెట్టి నిర్ణయము గావించినను, నిరూపయోగమే యగును. మొత్తముమీద నౌకా సమావేశము జయప్రదముగ ముగియు చిహ్నములు గానరాకున్నవి. ఫ్రెంచి ప్రభుత్వ మోడి పోవుటకు, నౌకా విధానము విషయమై గలిగిన భేదములే కారణమని దెలియుచున్నది.

144 శెక్కును

లేబరు ప్రముఖులగు యస్. ఆర్. వరద రాజులు నాయకుగారిపై 144 శెక్కును తరచుగ ప్రయోగించుటకు కారణ మేదియో తెలియదు. వీరు ఉపన్యాసముల నిచ్చుటకు గాక, కార్మికుల వివాద పరిష్కారమునకును, విట్టి కమిషనువారి యెదుట సమర్పించుటకై విజ్ఞాపనమును తయారు జేయుటకును ముఖ్యముగ పాటుబడుచున్నారు. అట్టితరి, నాయకు గారి నిందుకు గూడ పని చేయకుండ నాటంక పరచుటవలన, కార్మికులలో, మరింత నిరాశ గలుగుట తప్ప వేరు మార్గము గలుగదు. కార్మిక ప్రముఖుల సక్రమాందోళనము నరికట్టుటవలన, భావిపరిణామ మనుకూలముగ నుండవలెను.

లాహారుమేజిస్ట్రేటును చంపుటకు ప్రయత్నించుట

20 మైల్లవేగమున వెళ్లుచున్న మోటారుకారుపై తుపాకిని ప్రేల్చుట

మేజిస్ట్రేటు సమీపబంధువు కొంచెములో మృత్యువు నుండి తప్పించుకొనుట

లాహోరు, ఫిబ్ర 25:— నిన్నటిరాత్రి మేజిస్ట్రేటు లాయీగారి మోటారుకారుపై నొక యశరినితవ్వకై తుపాకిని ప్రేల్చెను. దీనివిగూర్చి లాయీగారి యాక్రింది సంగతులను ఆ. ప్రె. వారికి తెలిపియున్నారు.

మేజిస్ట్రేటు కారులో నుండియుండలేదు

నిన్నటిరాత్రి లాయీగారి బస కలిగి యొకరు వచ్చి యుండిరి. భోజనానంతరము, లాయీగారి సమీపబంధు ఎస్. మాయాదాస్ గారు రాయలిథిని లాయీగారి కారు నాతని బధకు గొనిపోయెను. అవతినండి ఫిరోజ్ పూర్ లో మిడుగా దాసుగారింటికి మరలుచుండిరి. వారటుల వచ్చుచుండగా నదే పీథిలోనున్న సర్ జిల్ ఫిక్ ఆలిఖాన్ గారి బాకాకు కొన్ని యడుగుల దూరములోనే, రోడ్డునకు పడియడుగుల దూరమున నిలుచుండి యుండిన వ్యక్తియొకడు మేజిస్ట్రేటుగారి కారుపై గుంపెను ప్రయోగించెను. ఆసమయమున నాకారు ఘటకు 20 మైల్లవేగముతో బోవుచుండెను. వెలులాయీడ్ తెన గుండా ఒక ప్రక్కనుండి వేరొక ప్రక్కకు గుండు దూకిని పోయెను.

మాయాదాసు గారు కాసింతలో మృత్యువునుండి తప్పిరి. (ఆ. ప్రె.)

చెన్నపురి శాసనసభ

ఆయవ్యయపట్టికపై చర్చ

మద్యనిషేధావశ్యకత

చెన్నపురి శాసనసభ సీటి ఉదయము 11 గంటలకు రాత్రి 11. వి. యస్. నరసింహారాజుగారి అధ్యక్షతకొండ సమావేశమయింది. ఈ సందర్భము ఆయవ్యయపట్టికపై చర్చ లో చర్చజరిగెను.

జె. పి. జేనుగూరు మాట్లాడుచు మద్యనిషేధము ముఖ్యసాగింపబడుటలేదనియు ప్రభుత్వమువారిపుడవలంబించు పద్ధతులు సరియైనవిగావనియు ఈ సందర్భము మద్యాదాయము చెనుకట్టి సందర్భములకంటె వృద్ధిపడెననియు పలికిరి.

శ్రీ టి. యస్. రామస్వామి అయ్యగారు ప్రభుత్వము వారి పరిపాలనా విధానమును విమర్శించుచు మాట్లాడిరి.

జె. పి. జేనుగూరు మాట్లాడుచు ఈసభ పరస్పరాభివృద్ధి కన్నట్లుచున్నది. గాని మరొకటిగా లేదనియు ప్రతిపాదనలను పేరునకుమాత్రమే ప్రతిపాదనలు చేయుట ఈ దేశముందలి బ్రిటిషుపరిపాలన విధేయులగు ఉన్నతాధికారుల లాభమునకేగాని దేశముందలి ప్రజాసామాన్యులకు కేవలమాత్రమును ఉపకరించుట లేదనియు ప్రజాసామాన్యులయొక్క దారిద్ర్యము రానురాను దుర్భరమై, దేశసంపదక్షిణించి పోవుచున్నదేగాని ప్రభుత్వ మెంతమాత్రమును ప్రజాభివృద్ధికి పాటుబడుటలేదనియు, పరిపాలనకై వెచ్చింపబడే ద్రవ్య మంతయు నిరుపేదలకు ప్రజలనుండియే వసూలుకేయబడుచు న్నదనియు, మద్యనిషేధ ప్రచారమునకై ప్రభుత్వమువారు తగిన చర్య లీంతవరకును జరిపియుండలేదనియు, ప్రభుత్వమువారి వితపనోద్యమ సంఘసర్వస్వవిధానముం దెంతయో లోపము గలదనియు, ప్రజలును, ధార్మిక ప్రజా సేవకసంఘములే యిట్టి సంఘటన స్థాపింపవలెననియు, ప్రభుత్వమువారి రక్షింపఁజేయుటకు తోడ్పడుచుండవలెననియు పలికిరి.

శ్రీ ఆరిగొండగూడ మాట్లాడుచు, ఈ సందర్భము ఆయవ్యయపట్టిక నష్టమును చూపుచున్నదనియు, పన్నులపలన పన్ను ఆదాయముకంటె పన్నులను పన్నులకేయు కాభోపకాళులు, సిబ్బందిలను మిగుల వ్యయకరముగా నున్నదనియు, అటవీకాళు కేవలము నిరుపయోగమును వృధావ్యయకరముననియు, కావున ఆకాళును వెంటనే తీసివేయవలెననియు, రివిన్యూకాళు యందుగూడ పన్నులను కొన్ని సాంకేతికసంధిల పరమెన్నచి చాలా యుద్ధోగములను సిబ్బందిని తొలగింపవచ్చుననియు ప్రస్తుత వ్యాయకాళువిధాన మెంతయు లోప భూయిష్టమై యున్నదనియు, కక్షిదారులకు ధనము పోవుటయేగాని వ్యాయము జరుగుటలేదనియు, పంచాయతీలపలన సరియగు వ్యాయము జరుగగలదని తాముచూచుచున్నామనియు స్థానిక స్వపరిపాలనా కాళుయందొకను చాల యభివృద్ధి జరుగవలసియున్నదనియు విద్యాకాళుయందు మరవిద్య అత్యవశ్యకమనియు మరవిద్య చాంఛనీయమని తలచిన పక్షమున వెంటనే దానిని నిర్బంధముగా తేయవలెననియు లేనిచో నిషేధించవచ్చుననియు దక్షిణదేశమున కంతకును సామాన్యభావ నొక దానిని ప్రచారము గావించవలెననియు హిందూదేశమున కంతకును సామాన్యమును హిందూభావముగూడ విద్యార్థులెల్లరకు గల పవలెననియు ఈ రాష్ట్రముందు సంపూర్ణ నిషేధ మమలులో పెట్టినంతనే ఆదాయముగూడ అభివృద్ధి నందగలదనియు అందుచే సంపూర్ణ మద్యపాన నిషేధావశ్యకత ఎంతయేని గలదనియు పలికిరి.

అబ్దుల్ రజాక్ సాహెబుగారు మాట్లాడుచు మహమ్మదీయులకు ప్రభుత్వోద్యోగములందు తగినంత వ్యాయమును కలుగజేయక వారి హక్కులన్నియు ఉపేక్షింపబడుచు వచ్చినవనియు ఇందువలన మహమ్మదీయ సంఘము వారు చాలా అసంతృప్తి నందియున్నారనియు, గాంధీగారుచే సివిలు శాసనలో ఘనోద్యమమును బహులుచేరదీయ నున్నారనియు మహమ్మదీయులను ప్రభుత్వమువారిట్లుపేక్షించినచో, గాంధీగారితో వారి యుద్ధముచుండు చేతులు గలవపకుండ నివారించుట చాల కష్టమగునని కాగలదనియు కావున మహమ్మదీయులను ప్రభుత్వమువారు తృప్తిపరుపవలెనని పలికిరి.

శ్రీ అర్జున సామి ఉడయగారు మాట్లాడుచు ఆయవ్యయపట్టిక నష్టమును చూపుచున్నదనియు ఇంకే కొంత పన్నులు చేయక మార్గాంతరము లేదనెడి నూచన యొకటి నూచింపబడినదనియు, ఇప్పటికే దుర్భర దారిద్ర్యముందు మునిగి పలకప్తుముల పాలైయున్న ప్రజలపై నూతనపన్నులు విధించుటకంటె అక్రమము మరొకటి యుండజోదనియు మద్య నిషేధమువలన అమెరికాయందు జనులకు మద్యము లభించుటయే దుర్లుభమైనదనియు, కావున మన రాష్ట్రమునందు ప్రభుత్వమువారు నిషేధావశ్యకతను గ్రహించి ఉన్నతాధికారుల వేతనములు, ఖర్చులును తగ్గించి నిషేధమువలన కలుగు సుదాదాయనష్టమును పూరికేయవలెనని పలికిరి.

అబ్దుల్ హైదర్ ఆరిక సభ్యుని ప్రశంసించుచు అల్ప సంఖ్యాకులసంఘములకు సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమే లాభదాయ

కముగాని మరొకవిధానమువలన వారిహక్కులు సంరక్షింపబడజాలవనియు, ఈ రాష్ట్రముం దెన్నట్లు అసరరీతెటరినరి స్వరముగా ఒక్క మహమ్మదీయుడైనను నియమింపబడలేదనియు, పోలీసుకాళుయందలి గజెటెడు అధికారులయొడల రివిన్యూకాళు యందలి గజెటెడు అధికారులవలెనే సమాదరణ జూపవలెనని పలికిరి.

రా. బ. డాక్టర్ సి. నరేశమొనరియారుగారు మాట్లాడుచు కొన్ని మాత్రమును ప్రాతినిధ్యమును ప్రారంభించినచో ఇంగ్లీషును కాళుయందు ఎక్కువ ఆదాయము రాగలదనియు పలికిరి. సంపూర్ణమద్యనిషేధమే మన అత్యుచముగాని విలపానము గాదనియు, సంపూర్ణమద్యనిషేధమువలన సామాన్య ప్రజలు తమ సంపాద్యమును వృధజేయక ధనవంతులగుదురనియు అందువలన దేశము భాగ్యవంత మగుననియు, మంత్రిగారు ఆదివారములందు మద్యపుదుకాణములనెల్ల మూయించివేయవలెననియు పలికిరి. ప్రభుత్వ భారతవైద్యపాఠశాలయందు దేశీయవైద్యకాళు నభివృద్ధి జేయుటకుగాను తగినతరహా మొసంగబడవలెననియు, ఆరికసభ్యులగు మాయరగారు ఈ రాష్ట్రమున కొనర్చిన నేవలను వివరించి వారికి విశ్రాంతిదినములలో సౌఖ్యము నాశించిరి.

శ్రీ వి. వి. మునిసామిశిల్లగారు (ఆదిద్రావిడ ప్రతినిధి) మాట్లాడుచు సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము వలన ఆదిద్రావిడులకు తేమము కలుగుననియు, యుక్తవయస్కులందరకును వోటింగు అధికార మొసంగడి విధానమును ప్రవేశ పెట్టుటకుమందు సర్వజనులకును విద్యగలవలెననియు నిమ్మజాతుల యభివృద్ధికై వివిధ కాళులందును ప్రభుత్వమువారి కున్నడుగ తోడ్పడవలెననియు మద్యనిషేధమునందు తమకు నమ్మకము గలదనియు ప్రస్తుతము ప్రభుత్వమువారిచే జరుపబడు విలపానప్రయత్నము లీసమస్యను పరిష్కరింపజాలవనియు పలికిరి.

జి. బి. జి. కేశవశిల్లగారు మాట్లాడుచు రాష్ట్రములోని రైతుల సంపదయంతయు వశించి రుణబాధ అధికమగుచుండగా ఆరికసభ్యులు తన యుపన్యాసముందు రైతులవద్ద ధన మిత్తుడధికముగ నేకరింపబడుచున్నదనియు విలాసములకై వారిపుడధికముగ ఖర్చుచేయుచున్నారనియు చెప్పట గొప్ప దురభిప్రాయమనియు ప్రభుత్వమువారిపుడే దేశమునందు విచారణగావించినను ఈ విషయము రుజువుకాగలదనియు పలికిరి.

మద్యకాళుయందు 6 కోట్ల ఆదాయమును గొనుచుండు ప్రభుత్వమువారు నిషేధప్రచారమునకై రిలక్షులను మాత్రము వెచ్చించుట తృప్తికరముగా లేదనియు, ప్రచారకుల కింకను ఎక్కువగా ప్రభుత్వ ప్రోత్సాహ ముండవలెనని పలికిరి. జైల్లో నిర్బంధితుల కెక్కుడు సౌకర్యములు గల్గింపబడవలెననియు ముఖ్యముగా రాచయ్యకైటిల అసౌకర్యములను నివారించవలెననియు పలికిరి. రాష్ట్రముందు ఏర్పడిన ఇంగ్లీషును ప్రాజెక్టులన్నియును పూర్వచారిత్రక యుగమునాటికే గాని ఈ ప్రభుత్వము గావించిన వోక్సెటియంలేదనియు కృష్ణాకుం గభద్రా ప్రాజెక్టునకై ఎంతయో అందోళన గావించినను ప్రభుత్వమువారి సమాత్రమును అనుకూలాభిప్రాయమును గన్నదకలేదనియు, ఇకముందైనను తన శ్రద్ధ వహించి, మారు మూలయందున్న అనంతపురంజిల్లా ప్రజలక్షేమము నుపేక్షింపకుండురనియు పలికిరి.

శ్రీ కె. ఆర్. వెంకట్రామయ్యగారు:—మాట్లాడుచు బాధ్యతాయత ప్రభుత్వవిధానముం దెన్నట్లు నైనను ఆరికసభ్యులకు ఆయవంధలి లోటును, ఆయవ్యయమును సరిపుచ్చిటకు గల కష్టములను మాత్రము కన్నరచి ఆకన్ననివారణమునకై తగిన నూచనలను గావించకుండ తమబాధ్యతను తప్పించుకొనుట చూడజాలవనియు, ఆయవ్యయపట్టిక ఏమాత్రమును సంతృప్తికరముగా లేదనియు, ఆయవ్యయములను సరి జేయుటయందు, ఆరికసంఘ మేర్పడియున్నను, ఈ సభ కంతటి స్వల్పాధికారము గలదో ఇంగ్లండున తల్లెమగుచున్నదనియు, పలికిరి.

కృష్ణా గోరావతి మండలముల ఆరిక విచారణ సంఘము వారు గావించిన అత్యంతప్రాముఖ్యమును నూచనలను మదరాసు ప్రభుత్వము వారింకను అనులు జరుపలేక యుండుటయు, కృష్ణా గోరావతి మండలములందే గాక చెన్నరాష్ట్రముందంతటను రైతులస్థితి యిటులే దుర్భరమై యున్నదనియు, అందుచే ల్యాండు రివిన్యూయందు కొంత పన్నుల భార మేమాత్రమును ఉండరాదనియు పలికిరి.

శ్రీ సి. గోపాలమినగారు మాట్లాడుచు అబ్బారి రివిన్యూ క్రమముగా తగ్గించి పరిశ్రమలు మొదలైన యితరకాళుల చెక్కువ ఆదాయమును కలుగజేయు విధానములను కనిపెట్టవలెననియు, వర్తకవ్యాపారములును, పరిశ్రమలును రాష్ట్రముందు చాల ఊదాదయం దున్నవనియు, పన్నులభారమును అధికమై యున్నదనియు అందుచే పరిశ్రమల యభివృద్ధికై ప్రభుత్వమువారు పాటుపడవలెనని పలికిరి.

శ్రీ ఉప్పిసాహెబుగారు మాట్లాడుచు ఆంధ్రమానులలో మాషిక కలుంబములను ప్రవాసముందుంచుటలో ప్రభుత్వమువారి పలంబించుచున్న నిర్దయాత్మక మగు విధానమును ఖండించిరి. హైదరాబాదును న్యాయమూర్తుగ మహమ్మదీయులలో నొకరిని నియమించు నావశ్యకత నింతవరకును ప్రభుత్వమువారు గమనింప

కుండుటకు విచారమును అసంతృప్తిని వెల్లెల్లెల్లిరి. మాషికాసంఘముందు ప్రాథమిక విద్యాప్రచారమునకై ప్రభుత్వమువారు తోడ్పడకుండుటను నిరసించిరి. ఇకముందైనను ఇట్టి సవరితల్లి ప్రేమ అంతరించి ప్రభుత్వము ప్రజాక్షేమముం దెన్నవశ్రద్ధ వహింపవలెనని పలికిరి.

శ్రీ సహజానందగారు (ఆదిద్రావిడ ప్రతినిధి) మాట్లాడుచు ఆదిద్రావిడుల కొరతలన్నియు వివరించుచు దేశాభివృద్ధికై సర్వవిధముల పాటుపడు ఆదిద్రావిడ సంఘముల హక్కులను సంరక్షించి వారికప్తములనుబావుట ప్రభుత్వమువారి ప్రధానధర్మమని పలికిరి. ఆదిద్రావిడులయొడల పోలీసువారిపవర్తన వ్యాయముగ నుండవలెననియు, పలికిరి. వ్యవసాయకాళు నిమ్మజాతుల కేమాత్రమును లాభకరముగా లేదనిరి.

శ్రీ మాణిక్యవేలు నాయకగారు మాట్లాడుచు ప్రస్తుత ప్రభుత్వవిధానముంతయు విచేయిల లాభముకొరకే యుద్దేశింపబడినదనియు, ప్రజల కష్టనిష్ఠులములను ప్రభుత్వమువారింత మాత్రమును పాటించుట లేదనియు, దేశదారిద్ర్య మధికమగుచున్నదనియు, ప్రభుత్వమువారు ప్రజలకష్టముల నివారించవలెననియు పలికిరి.

అంతట సభా రుపాహరములకు లేచిరి.

కాటేరులో ఇండ్లుకాలుట

153 ఇండ్లు తగులబడి ఒకపిల్ల చనిపోయెను

రాజమండ్రి, ఫిబ్ర 27:—రెండుకోజులొండట కాటేరు నందు పంచుల ఇండ్లు 153 కాలిపోయినవి. సుమారు 600 మంది ఇండ్లులేకయున్నారు. ఒకపిల్ల కాలిపోయెను. ఇంకొక శ్రీమదావస్థయందున్నది. గ్రామపంచాయతీవారు చేయగల సహాయముచేయుచున్నారు. పితాపురం మహారాజాగారిని, జిల్లా లేబరు ఆఫీసరికి, మదరాసు లేబరుకమిషనరుకి పంపా యతీ అధ్యక్షుడు తంజినాపూరు పంపెను. (విశేషి)

నోటీసు

నార్సు వెస్టు వల్లూరు ఎస్టేటు జమీందారు గారికి వసంతవాడ గ్రామములో చున్నటువంటి స్వంత కమతం మామూలుపల్లం సుమారు య 102-60 ట్లు భూమిన్నీ, సదరు గ్రామంలో పాటిమట్టి మార్చి 8, 9, 10 తేదీలు వరకు వసంతవాడ గ్రామంలో తాణా ఆఫీసులో జిరాయితి హక్కును సజరానాకు వేలం వేయించడమవును. తెండర్లు పెట్టుకొనదలచినవారు యీ లోపలనే శ్రీ జమీందారుగారికి పంపుకొనవలయును. పాటపరతులు పాటకాలమందు తెలియపరచబడును.

మకాం పండ్డి } నై ఆర్డరు
నూడె } జోశ్యుల నాగభూషణం, దివాన్,
16-2-30 } నార్సు వెస్టు వల్లూరు ఎస్టేటు.

నోటీసు

కృష్ణాడిస్ట్రిక్టు గుడివాడ తాలూకా పెంజెండ్ర గ్రామములో వ్యాకరణం అనంతమ్మగారి పేర యున్నటువంటి శేరి మాగాని భూమి నెం 108/85 య 1-32 స్క్వ యీసాం మాగాని భూమి నెం 111 య 2-98 నెం 99 య 2-20; నెం. 121 య 2-89; మొత్తము శేరి యీసాం మాగానిభూములు య 10-84 స్క్వ సదరు గ్రామములో X 226 లని వేతన స్థలములో గట్టబడిన నాలుగు దూలములు రెండు పసారాలు గల పెంజెంటిల్లు X 117 ల విస్తీర్ణముగల నివేతన స్థలమును గంటూరుజిల్లా సుద్దపల్లి గ్రామంలో సదరు అనంతమ్మ పేర యున్నటువంటి శేరిమాగానిభూమి మొత్తం య 1-94 స్క్వ మొదలగు సావర జంగమము లయిన యావదాస్తియందు నాకు సర్వనిధముల హక్కుయున్నది. వాదతర తల్లియైన సదరు అనంతమ్మగారికి ఆమె జీవితకాల పర్యంతము వరకే సదరు ఆస్తి విభన వచ్చే వివేజమాత్రం. అనుభవించుటకు హక్కుగలిగియున్నది. ఇదియునుగాక సాలు 1-కి 72-0-0 ల చొప్పున యివ్వబడుచున్నది. సదరు ఆస్తిని సదరు అనంతమ్మగారు యెట్టి అన్యాయకారితమును అనగా దావాదమన తనభావికయోదులు చేయుటకు యెంతమాత్రము వీలులేదు.

ఒకవేళ చేసినను యికముందు చేసినను ఆస్తి అన్యాయకారితములు యేమియును చెల్లనేరవు గనుక అందరికిని ఇందు మూలముగా తెలియపరచడ మయినది.

27-2-30. వ్యాకరణం జ్ఞానానందమ్మ, కోలవెన్ను.

1925 సం॥ జులై 11 వ తేదీన కృష్ణా పత్రికలో ప్రచురింప బడినది.

దక్షిణయిండియా లాన్ టెన్ని సుపందెములు

బాలగోపాల్ జట్టు ఓడిపోవుట

పోటీలు మిగుల ఆకర్షణీయముగ నుండెను

మద్రాసు, ఫిబ్రవరి 27:—యం. సి. సి. యజమాన్యము న నిన్న మొన్న జరిగిన టెన్నిసు పోటీలు విగులకర్త జీయము గనుండెను. ప్రేక్షకులు పెక్కుమంది వచ్చియుండిరి. మొన్న సాయంకాలము బాలగోపాల్ గారు ఆర్. బి. క్యారిక్ గారిని రెండు సెట్టులలోనే ఓడించిరి. రెండవ సెట్టులో క్యారిక్ గారు బాగానాడిరి.

యం. రామకృష్ణపిళ్ల, యం. వెంకటరామానుజులుగార్లు సి. కే. లక్ష్మణన్ యం. నారాయణమూర్తిగార్లు నోడించిరి. యాపాటి ఉత్సాహపూరితముగ నుండెను. ఇరుజట్టులును బాగుగ నాడిరి. ఈ పోటియూడు సెట్టులవరకు సాగెను. పిళ్ల గారు తీవ్రమైన ఆట ఆడుటచే వారి సెట్టు లీచెను. నారాయణమూర్తి లక్ష్మణన్ గార్లు తమసహజముగ టెను ఆడిరి.

నిన్నటి పోటీలలో హచ్చిన్న, బేకరుగార్లు బాలగోపాల్ వెంకటరామానుజులుగార్లు నోడించినపోటీయూను యం. రామకృష్ణపిళ్ల గారు కే. వి. సుందరరావు గారిని ఓడించినపోటీయూను రామకృష్ణపిళ్ల వెంకటరామానుజులుగార్లు కును, మల్లెక్, నారాయణస్వామిగార్లుకు జరిగిన పోటీలు ముఖ్యము. పేర్కొనదగినవి. వీటిలో హచ్చిన్న, బేకరుగార్లు, బాలగోపాల్, వెంకట్రామన్ గార్లు నోడించిన పోటీ మిగుల ఉత్సాహవంతముగా నుండెను. పోటీ మొదటినుండి కడవరకు కరతాళధ్వనులు చెలరేగెను. హచ్చిన్న బేకరుగార్లు అద్భుతముగ నాడిరి. బేకరుగారి సర్వీసులు అత్యంతముగ నుండెను. బాలగోపాల్ గారు తమ ప్రశస్తతముగ నాటచే ఆటను గెలుచుటకు ప్రయత్నముగావించిరి. పి. యస్. వెంకట్రామన్ గారు వీరికి తగిన సహాయము నొసగరైరి. వెంకట్రామన్ గారు తరుచుగా బంతిని పుకును కొద్దుబయటికిని కొట్టుటచే వీరు పొయింట్లను గోల్పోవలసివచ్చెను. వీరికి సర్వీసులు, డ్రైవులు నిన్న బాగుగ రాలేదు. బాలగోపాల్ గారు ఎంత అత్యుత్తముగ నాడినను పోటీ యందు అవజయము గాంచవలసివచ్చెను. హచ్చిన్నగారును బేకరుగారును, త్వరితగతిని తీవ్రముగ ఆటను ఆడిరి.

యం. రామకృష్ణ పిళ్లగారు, కే. వి. సుందరరావు గారిని ఓడించిరి. సుందరరావుగారు తన సహజముగ ఆటను ఆడిరి. పిళ్లగారు వీరిని మూడుసెట్టులలో గెలిచిరి. పిళ్లగారికి నిన్నటి పోటీయందు కొన్ని సమయములందు తన సహజముగ ఆటరాలేదు. అందుచే పోటీ మూడుసెట్టులవరకు సాగెను.

మొన్నటి పోటీలు

పురుషుల సింగిల్సు

టి. బి. బాలగోపాల్ గారు ఆర్. బి. క్యారిక్ గారిని ఓడించిరి. 6-2; 7-5.

కే. వి. సుందరరావుగారు, పి. డి. క్రాంతిగారిని ఓడించిరి. 6-3; 6-1.

సి. కే. మల్లెక్ గారు, వి. ఆర్. రాజగోపాలన్ గారిని ఓడించిరి. 8-6; 6-2.

జి. యం. బేకరుగారు, ఆర్. పి. రామిరెడ్డిగారిని ఓడించిరి. 1-6; 6-3; 6-4.

టి. బి. బాలగోపాల్ గారు, డి. పార్థసారథిగారు గారిని ఓడించిరి. 6-0; 6-2.

పురుషుల డబుల్సు

యం. రామకృష్ణపిళ్ల, వెంకటరామానుజులుగార్లు, కృష్ణన్ సి. కే. లక్ష్మణన్, యం. నారాయణమూర్తిగార్లు నోడించిరి. 6-2; 9-11; 6-3.

యం. నారాయణన్, దేవరాజులుగార్లు హోవాడ్లు, పెయిసుగార్లు నోడించిరి. 7-9; 6-4; 6-3.

సి. కే. మల్లెక్, నారాయణస్వామిగార్లు, సి. హెచ్. మాజ్జర్ముక్, పి. డి. క్రాంతిగార్లు నోడించిరి. 6-1, 6-0.

యం. నారాయణన్ దేవరాజులుగార్లు సి. పి. జాన్స్టన్, యస్. యస్. యిలియట్ గార్లు నోడించిరి. 2-6, 10-8, 6-4.

స్త్రీల సింగిల్సు

యం. వుడ్ బ్రిడ్జిక్ గారు షిష్టిసతిగారిని ఓడించిరి. 6-2; 6-1.

గ్రాహముకన్యగారు టెస్టర్ కన్యగారిని ఓడించిరి. 6-1; 6-1.

డిక్సన్ సతిగారు, సత్యనాథన్ కన్యగారిని ఓడించిరి. 6-4; 6-2.

మిక్సెడు డబుల్సు

పి. కే. లీచ్ సతి, టి. జి. సింగారవేలుగార్లు ఎల్. కన్యగారి, యస్. యస్. యిలియట్ గార్లు నోడించిరి. 6-3; 6-2.

ఏవెర్సోసతి, యస్. వెంకటరావుగార్లు టెస్టర్ కన్య జి. యం. బేకరుగార్లు నోడించిరి. 6-3; 6-2.

ఎల్. వుడ్ బ్రిడ్జిక్ గారు సి. కే. లక్ష్మణన్ గార్లు ఆరంభాగం గుసతి హచ్చిన్నగార్లు నోడించిరి. 6-1; 6-3.

నూజెంటుగ్రాంటుసతి, త్యాగరాజన్ గార్లు మాకీవర్ సతి, పెయిసుగార్లు నోడించిరి. 6-3; 6-0.

* * * *

నిన్నటిపోటీల ఫలితములు

పురుషుల సింగిల్సు

యం. రామకృష్ణపిళ్లగారు కే. వి. సుందరరావు గారిని ఓడించిరి. 6-4; 5-7; 6-2.

కే. ఆర్. ప్రసాద్ గారు జి. యం. బేకరుగారిని ఓడించిరి. 7-5; 1-6; 6-0.

పురుషుల డబుల్సు

హెచ్. ఆర్. పి. హచ్చిన్న, జి. యం. బేకరుగార్లు టి. బి. బాలగోపాల్, సి. యస్. వెంకట్రామన్ గార్లు నోడించిరి. 6-1; 2-6; 6-3.

యం. రామకృష్ణపిళ్ల యం. వెంకటరామానుజులు గార్లు సి. కే. మల్లెక్, నారాయణస్వామి గార్లు తో నోడిరి. (ఆటముగియలేదు) 6-4, 1-6; 7-7.

స్త్రీల సింగిల్సు

కాన్ రాజ్ ప్రిత్ కన్యగార్లు, డిక్సన్ సతిగారిని ఓడించిరి. బల్లరుసతిగారు గ్రాహముకన్యగార్లు నోడించిరి. 6-1; 6-3.

మిక్సెడు డబుల్సు

బల్లరుసతి, బాలగోపాల్ గార్లు నూజెంటుగ్రాంటుసతి, త్యాగరాజన్ గార్లు నోడించిరి. 6-1; 6-3.

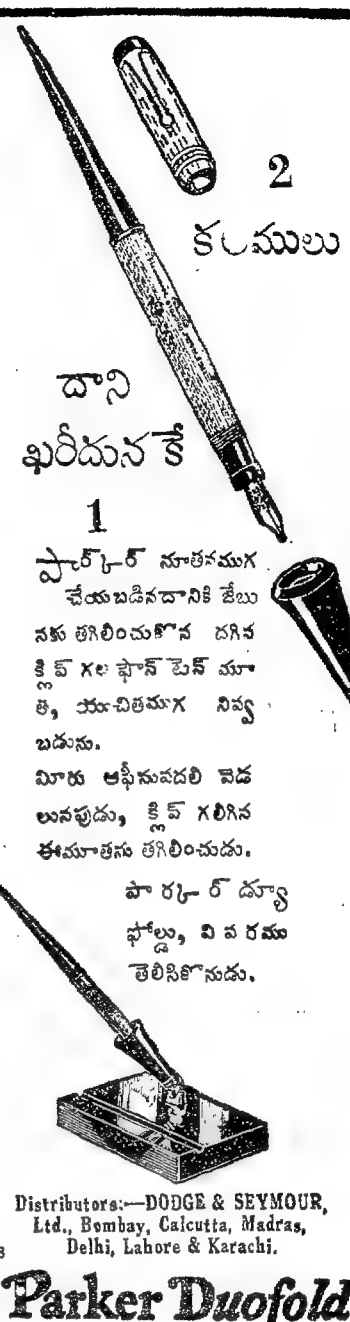
మూడుసతి, జాన్స్టన్ గార్లు ఆటకు రానందున పి. కే. లీచ్ సతి, టి. జి. సింగారవేలుగార్లు గెలిచినటుల నిర్ణయింపబడెను.

వుడ్ బ్రిడ్జిక్ కన్య, సి. కే. లక్ష్మణన్ గార్లు పవెర్ సతి, వెంకట్రావుగార్లు నోడించిరి. 6-2; 6-1.

పి. కే. లీచ్ సతి, టి. జి. సింగారవేలుగార్లు, డిక్సన్ సతి, వి. ఆర్. రాజగోపాలన్ గార్లు నోడించిరి. 6-1; 6-3.

పురుషుల డబుల్సు

ఆర్. వి. వి. యస్. ప్రసాద్, యం. జానకిరామయ్య గార్లు, యం. నారాయణన్, దేవరాజులుగార్లు నోడించిరి. 6-3; 6-3.

2 కలములు

దాని ఖరీదున కే 1

ప్లాస్టర్ నూతనముగ చేయబడినదానికి జేబు నకు తగిలించుకొన దగిన క్లిప్ గల ఫ్లాష్ లైట్ మూత, యుచితముగ నివ్వబడును.

మీరు ఆఫీసువదలి వెడలునపుడు, క్లిప్ గలిగిన ఈ మూతను తగిలించుడు.

పార్కర్ డ్యూఫోల్డ్, వివరము తెలిసికొనుడు.

Distributors:—DODGE & SEYMOUR, Ltd., Bombay, Calcutta, Madras, Delhi, Lahore & Karachi.

Parker Duofold

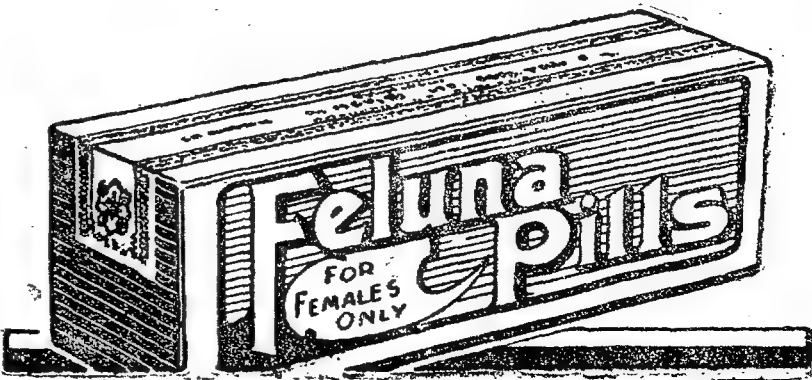
ఏజెంటు:— ఎమ్. హువాస్సక్ అలీ ఆండ్ సన్స్, బందరుపేటి, మద్రాసు. జబాల్ ఆండ్ సన్స్, రటాకబజారు, మద్రాసు.

యా రోగ్య ము నా శిం చు స్త్రీ ల కు

నిరంతరము శరీరయస్థిస్థతచే బాధనొందుచు జీవితమే దుర్లభమని యెంచు స్త్రీలకు, వారికై ప్రత్యేకముగ తయారుచేయబడిన ఫెలూనా మాత్రలు ఆరు లేక ఎనిమిది వారము లుపయోగించిన చాలభాగము ఆరోగ్యముగ నుండగలరు.

ఈ సుప్రసిద్ధమైన మాత్రలు స్త్రీలకుండు వ్యాధులకొరకే తయారుగాబడినవి. రక్తవృద్ధిపరచి, పనులన్నింటిని సకాలములో చేయించి, లోనుండి నైవించెడు అవయవములన్నింటికిని యారోగ్యమును కలుగజేయును.

ఫెలూనా మాత్రలు స్త్రీలకొరకు ప్రత్యేకముగ ఓషధుల వలనమాత్రమే చేయబడి, మృగమదములు లేక లోహములు చేర్చబడక, హిందూదేశము, బర్మా, సిలోనుదేశములందుం డన్ని బజారులలోను అమ్మబడును. వెల నీసా 1 కి రు 2-4-0.

విలంపకటన

శ్రీ తిరుమల, తిరుపతి వద్ద రా దేవస్థానం యిలాశా చెంగ్లట్టుజిల్లా, కచ్చినాడు తాలూకా లో చేరిన సర్వే గ్రూపు నెం 15 రు ఆయాగ్రూపులో చేరిన అడవి పొరంబోకు బాపతు ఆరూరు నుంచి ఆరంబాకం గ్రామానకు పోయే రోడ్డుకు పుత్రరం సర్వే నెం 171 రులో ఎకరములు 253.46 సెంటు విస్తీర్ణములో పుండగల చెట్లు, ముండ్లకం పలు మొదలైన వాటిని నరికించి యెత్తుకొనిపోయే బాధ్యతను మదరాసు - గూడూరు మార్గములో చేరిన ఆరంబాకం రైలుస్టేషనుకు దగ్గరయిందగల దేవస్థానం రెస్టూరువునువద్ద 8-3-1930 వ తేది పగలు 2 గంటలకు యేలము వేయబడును. ఏ కాలమందు రూ. 50/-లు డిపాజిటు కట్టి పాట పెట్ట వలయును. ఈయొక్క హక్కు 30-6-1931 వరకు మాత్రం వుండును. సదరు వాయిదాకు పయిన సద రు యేలదారుకు యేలాటిహక్కున్ను లేదు. ఈ యేల ప్రకటనకు సంబంధించిన యితర కండిషనులు యేలకాలమున చదివి వినిపించబడును.

V. V. Chalapati Rao,

కచ్చినాడు తాలూకా } Dip. Ec., Dip. Com.,
కచ్చేరి, పెన్నలూరిపేట } తహశీలుదారు,
22-2-1930. } ఏలం అధికారి

నోటిసు

మాయస్టేటు మాజీడినాన్ నందూరి వెంకటాచార్యులు గారు డ్యూటీలోనుంచి అగ్నింపబడి ఘాతుకు 18 మాసములైన ప్యటికి మాయస్టేటు తాలూకా ముఖ్యమైన రికార్డు నాసిండ్ల వుండునని, పండ్లగిరూడెం గ్రామంలో మా బంధువులలో రెండు గడులు తాళం వేసికొని వెళ్లివారు. ఎన్నిసార్లు వ్యయంగా చెప్పినా చాలేదు. నోటిసు పంపగా రిటరన్ అయి వచ్చినది కాన యీ ప్రకటన ఆయన వారం రోజులలో వారు వచ్చి సక్రమముగా మాగడులు తాళంవేసి మా రికార్డు మాకు సవ చేప్పని యెడల, వారం రోజుల అనంతరం మున్జనర్లు యెడుట గడులు తెరచివేయించి, మా రికార్డు స్వాధీనం చేసుకొని లేని రికార్డుకు క్రమప్రకారం తగుచర్య తీసుకొనడ మగునని యిందుమాలముగా తెలియజేయడ మైనది,

లై ఆర్డరు,

జోళ్ళుల నాగభూషణం, దివాన్.

తూర్పుగోదారిజిల్లా కోర్టులో

I. A. No. 23 of 1930/ O. P. No. 153 of 1921 Between

1. మద్దూరి శేషగిరిరావు, 2. యీ సత్యనారాయణ మూర్తి, 3 నరసింహరావు, యీ నుబ్బారావు.
మయినర్ల యిందున అన్న. పంరత్తుడు 1 శేషగిరిరావు
L. Rs. of 9th Claimant మద్దూరి మృత్యుంజయ రావు Petitioners

5. వద్దూరి జనార్దనరావు. 10th Claimant
Versus
Assistant Commissioner of Labour.
Amalapuram—Referring Office.

రాజమండ్రి తాలూకా వేయిగిరిగ్రామం రీసర్వే నెం 466 రు య 2-87 సెంటు యీనాం భూమి గవర్న మెంటువారివల్ల అక్రయితు చేయబడి, ఆందుల కంపెనీ నేషన్ సామ్యు యి 1885-2-10 లన్నూ కోర్టులో డిపాజిట్టు చేయబడి దాని పట్టె వడ్డెమాత్రం ప్రతి సెల్ల రం అనెంబరులో 8-3 క్లయి డంటు వద్దూరి ఆదిలక్ష్మమ్మగారికి యిచ్చుచుండుటకు ఆర్డరు యియ్యండి, అలా అమలజరుగుచుండెను. ఆదిలక్ష్మమ్మగారు 3-3-29 తేదీని చనిపోయినది. ఆమెయనంతరము సదరు సామ్యుకు తామ ముఖ్యవారసల మనిన్ని తనకు యిప్పించి నేయనలసిన దనిన్ని యీ సెంటరున పిటిషనరులు దరఖాస్తుచేసి నారు. సదరు పిటిషను 10-8-1930 తేదీకి వాయిదావేయబడి 9. పిటిషనరులకు సదరు సామ్యు యిచ్చుటకు యెవరికయినా అభ్యంతరం వున్న యెడల అట్టి సంగతులు కోర్టువారికి 10-8-30 తేదీకి మునవి చేసుకోవచ్చునని యిందుమాలముగా తెలియ జేయబడి

(సం) వి. ఎల్. నరసింహమూర్తి
2-2-30. } వి. ఏ. వి. ఎల్. అధ్యక్షుడు.

విదేశవార్తలు

అమానుల్లాగారు అంగోరాజేరి

ముస్తఫా కెమాలు పాషాగారు
హృదయపూర్వకముగ స్వాగతంబిడిరి
అమానుల్లాగారి ప్రకటనము
(రూటరు)

లండను, ఫిబ్రవరి 25:— అమానుల్లాగారు అంగోరా జేరి. ముస్తఫా కెమాలు పాషాగారు అమానుల్లాగారికి హృదయపూర్వకముగ స్వాగతం బిడిరి. అమానుల్లాగారు కెమాలుపాషాగారితో బసజేసిరి. అమానుల్లాగారిటుల ప్రకటించిరి:—

“నా సంస్కరణములు గనుక పూర్తిగ ఆములు జరిగిన వో అవసరముగ వో నేను సాధారణ పౌరునివలెనే ఆప్టనిస్థా నుకు తిరిగిపోవ సంసిద్ధుడగు నున్నాడను. ప్రస్తుతము నేను స్వీయచరిత్రను తయారుచేయుచున్నాడను. నా శత్రువులుగా పించిన వుటలు దుర్మయములు ప్రపంచమునకు త్వరలోనే వెలుడి గాగలవు. అమానుల్లాగారు కాన్ స్టాంటినుపోలిసుకు తిరిగి పోవుచున్నారు.

అమానుల్లాగారు ఆప్టనిస్థానుకు పోవుటకు ప్రయత్నించుచో ఏమి జరుగును?

లండను ఆప్టనిస్థానరాజు బారి ప్రత్యుత్తరము

(బీము నర్వసు)

లండను, ఫిబ్రవరి 24:— అమానుల్లా గనుక తిరిగి ఆప్ట నిస్థానుకు వచ్చుటకు ప్రయత్నించి సఫలతగాంచుచో ఏమిజరు గుననియొ ఆట్టిసందర్భములందు ఆఫ్ఘను ప్రభుత్వమువారు తేని చర్యను దీనుకొనెదరని లండను ఆఫ్ఘను రాయబారిని ప్రతికా ప్రతినిధి యడుగ అమానుల్లాగారు అంగోరాకేగడరనే తెలియు నుగాని అయన యుద్ధశక్త్యేమో తెలియదనియొ అమానుల్లా గారు మాతృదేశమునకు రాగోరుచో ఆఫ్ఘను ప్రభుత్వమువారు అభ్యంతరము జెప్పకపోవచ్చును. కాని ఆఫ్ఘనులు బహుళ సంఖ్యాకులు ఆయనకు ప్రతిహతులుగ నుండుటచే ఆయనకే ఆఫ్ఘనుస్థానమునకు తిరిగి వచ్చుట తేనుకరముగాదనియొ ఆఫ్ఘను రాయబారి తెలిపెను. ఈ సందర్భమునందు కాబోలు రాయబారిగ వెడలనున్న మకానాకీగారు పర ప్రాప్యస్థి పం ప్రిసుగారితో ఆలోచించెదరట. బాగ్దాదులో ప్రాప్యస్థి గా రున్నారు. అయనను జూచుటకు మకానాకీగారు బగ్దాదు కేగుచున్నారు.

“నిర్బంధ విధానముకంటె ఎప్పటికైన రాజీయే మంచిది”

“మహాత్మాగాంధీగారు చెలిపిన 11 విషయములను ఆలోచించవలెను”

(బీము నర్వసు)

లండన్, ఫిబ్రవరి 25:— ఎప్పటికైన నిర్బంధవిధానము గంటె రాజీయించిది. గాంధీగారు చెలిపిన 11 విషయములను ఇర్వియప్రభువు చెప్పుగారును కృతనిశ్చయమై ఆలోచించ వలెను. ఇర్వియచెప్పుగారు క్రివంచనలేక గాంధీగారి 11 నూ చలనల చర్చించితిరేని భారతీయుల తేనుమునే గోరి పాటు పడుచున్న దేశభక్తుల సహకారమును బొందగలరు. అదే ఇం దిగాను కుభంబున. ప్రపంచమునకు కాంతి ఏర్పడునని హా రెన్ అంగ్లాండరుగారు మాంచెప్పరుగార్డియను పత్రికలో వ్రాయుచున్నారు.

భారతదేశములోనున్న బ్రిటిషు ప్రతినిధుల అసత్యప్రలాపములు

(స్వకీయవిలేఖరి)

లండన్, ఫిబ్రవరి 25:— గాంధీగారికి ఇండియాలో నిజమగు సహాయము లేదనియొ డున్నను నిలకడయొ తోడ్పా టులేదనియొ ఇండియాలో నున్న బ్రిటిషు పత్రికాప్రతినిధులు దెలుపుచున్నారు. ఈ సందర్భమున మార్సింగుపాస్టు డిల్లీ విలే ఖరి ఇట్లు దెలుపుచున్నాడు. మోతీలాలుగారి ప్రావునుగాని కాంగ్రెస్ అధ్యక్షులగు జవహరులాలుగారి ప్రావునుగాని తీవ్రముగ బడయుటలేదు. రహస్యముగ మోతీలాలుగారు గాంధీగారికి నిరోధమును జూపుచున్నారని వదంతులున్నవి. ముత్తమమీద కాంగ్రెసువాదు లనుకొనునటుల గాక తండ్రి కొడుకులు నెహ్రూగార్లు అంత చురుకుగ గాంధీకారికి తోడ్ప డులలేదు. గాంధీగారి అనుచరులునుగూడ “నోచేంజడ్ల” గూడ మహాత్ముని యుద్యమము విజయము గాంచదని నిరూపింపడు చున్నారని మాంచెప్పరుగార్డియను పత్రికావిలేఖరి దెలుపుచు న్నాడు. కాని బ్రిటిషునర్వమువారు ఈ వదంతులను నమ్ముక యున్నారు. ఆతురతతో కనిపెట్టి జూచుచున్నారు.

సిలోను భారతీయులు అధినివేశ కార్యాలయమువారు

(బీము నర్వసు)

లండను, ఫిబ్రవరి 25:— ఇండియా కార్యాలయము వారికి అధినివేశ కార్యాలయమువారికి సంబంధించిన వ్యవహార ములను దెలుపుటకు అధినివేశ కార్యాలయమున ఒక అధికారి యుండుటవసరమని ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించరట. ఢిల్లీ సభ లో సిలోను భారతీయుల హక్కులను గురించి జరిగిన సభలో ఈ విషయమును నిర్ణయించరట. సిలోను భారతీయుల హక్కులను గూర్చి ఇండియా కార్యాలయమువారికి దెలుపుటవసరమే యని గ్రహించుచు అసంబ్ధిలో జరిగిన చర్చ ముఖ్యమయినది. గాదని అధినివేశ కార్యాలయమువారుచున్నారని ప్రీచెన్ విలేఖరి దెలుపుచున్నాడు. ఇండియా కార్యాలయముతో సంబంధము లేకుండ అధినివేశ కార్యాలయమువారు పరిష్కరించు సమస్య వారి కాఖకు సంబంధించినవేయని కొంద రనుచు న్నారు. ఢిల్లీ సభలో కోరిన సాంకేతికహక్కులు అంతముఖ్యమై నవిగానని అధినివేశ కార్యాలయము వారు తెలంచుచున్నారు.

యుద్ధబహిష్కరణము

(వైరెస్)

రంగ్గీ, ఫిబ్రవరి 24:— యుద్ధబహిష్కరణము బహిష్కరణ బాధిపతి ఒడంబడిక సమన్వయించునటుల ఆలో చించుటకు జనీనాలో నేడుగూడిన సభకు సినిప్రభువు బ్రిటు సుప్రతినిధిగ నుండును.

ఆర్థిక సంవత్సరము ఆఖరుగసరికి మార్చి 31 తేదీకి 10000000 పౌణల ఆదాయము లోటురావచ్చు ననుకొనుచు న్నారు. లోటు గల్గునని ఆర్థికమంత్రిగూడ నూచించెను.

ఇటలీ చిత్రకళాప్రదర్శనము మార్చి 20 వరకు సాగు నని ప్రకటించిరి.

బాపట్ల స॥ జడ్జి కోర్టులో

I. P. No 49/29.

పిటిషనరు (ముణగ్రస్తుడు):— పిల్లుట్ల ఆదినారా యుగ కొమార్లు నరహరి, బ్రాహ్మణకులం, ఈవాందాడు పల్ల భావురం.

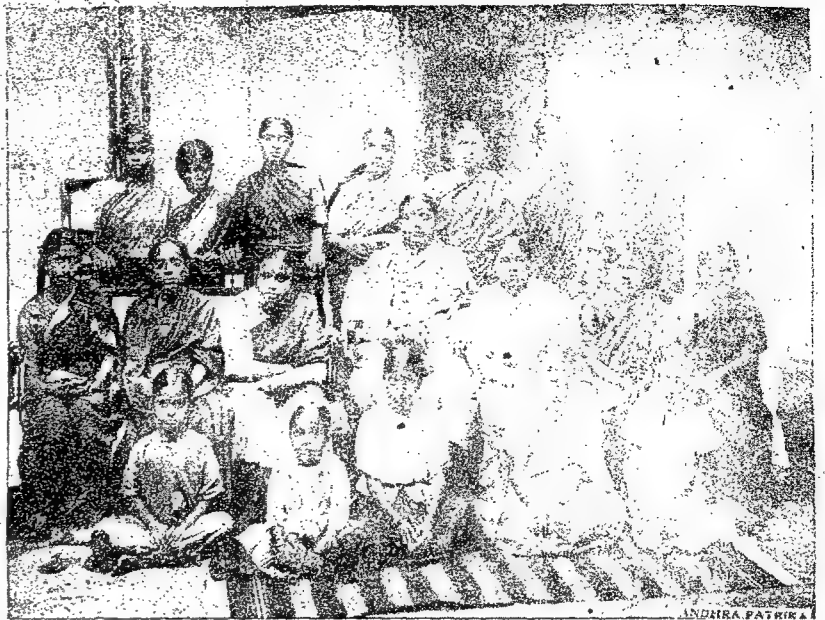
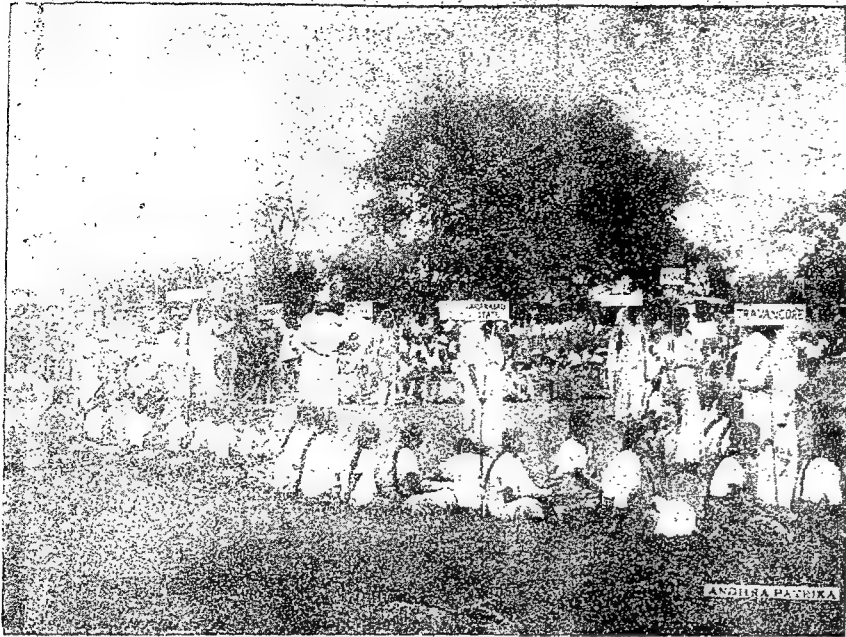
ఎ డి 8

ప్రతివాదులు (ముణదాతలు):— విశుపాటి దక్షిణామూర్తి వగైరా.

1920 సం॥ 5 వ ఆక్టు 19 (2) సెక్షను ననుసరించి పైని తెలుపబడిన పిటిషనరు తన్ను ముణగ్రస్తుడుగ తీర్మానింప వలసినదిగ కోరుచు, ఈకోర్టువారికి పెట్టిన దరఖాస్తువిచారణ నిమిత్తము 5-8-30 తేదీకి వాయిదా వేయబడినదని యిందుమా లమున తెలియబరచడ మైనది.

సబ్ కోర్టు, బాపట్ల } ఏ. ఎస్. వీరాస్వామి అయ్యర్,
22-2-30 } సీనియర్ సర్జిస్ట్ పో జడ్జి.

బాలికాభటుల సమావేశము:—మదరాసులో ఈ వారము జరిగిన బాలికాభటుల సమావేశమునకు బొంబాయి, రాజపుటానా, తిరువాంకూరురాష్ట్రములనుండి ప్రతినిధులు విచ్చేసిరి. వాయుకోశాధికారి జరిగెను. మంత్రి ము త్తయమదల్యారుగారిభార్య అధ్యక్షురాలు. మధ్యహారము. (వె. ఫో. బి.) యన్నార.

బొంబాయి వజ్రవర్తకు నిహత్య-యనంతరము

పోయిన నెల ఆరెస్టు చేయబడినవారు వదలివేయబడిరి

బొంబాయి, ఫిబ్రవరి 24:— బొంబాయియందలి వజ్రవర్తకుడును, ధనికుడును నగు నీమ్చండ్ ఫగల్లాల్ హత్యగావించబడి యుండెను. ఈ హత్యపరాధములో పాల్గొని యున్నారని యనుమానముమీద ఆబ్దుల్ హాషీమ్ మాచీవాలాను, మరి యొకరిని జనవరినెల 18 వ తారీఖున పోలీసులు ఆరెస్టుచేసి యున్నారు. వీరి మూడువరాజధాని మేజిస్ట్రేటుగారు పీరిని వదలివేయవలయునని యుత్తర్వు జారీచేసిరి. నిందితులకు వ్యతిరేకముగా సేరాలోపల ప్రతములో తగినంత సాక్ష్యము నూపబడి యుండలేదని పోలీసులు తమ దరఖాస్తులో నుడివయున్నారు.

హత్యనృత్తాంతము

గుండ్రచే గావించబడిన రంధ్రములతో నిండియున్నట్టి యు, నోకట్రంకువెట్టిలో కుక్కివేయబడియున్న ఫగల్లాల్ శవము, భూసాక్షి ప్లేషన్ సమీపమున నాగపూర్ ఎక్స్ప్రెస్ స్టేషన్దలి స్ట్రీటువెట్టిలో నోక రయిల్వే యుద్వీధిచేతను నొసగబడెను. (ఆ. వె.)

బొంబాయి కుట్టవాడును రత్నకభటుడును పోట్లాడుట

బాలునికి కత్తిపోటు, భటునికి ముష్టిప్రహారము లభించుట

ఇరువురును చికిత్సను పొందుచున్నారు
ఆలహాబాదు, ఫిబ్రవరి 24:— ఆలహాబాదునందు దక్షిణాన పీఠిలో నివసించుచున్న హ్యూబర్టు హెయిక్ యను నైరోబీయను కుట్టవానిని రత్నకభటుడొకడు గడచిన శనివారమునాడు సాయంకాలము భుజిముమీద కత్తితో పొడిచెనని చెలియుచున్నది. కుట్టవాడొసగిన ముష్టిప్రహారమువలన రత్నకభటునికిని దెబ్బలుతగిలినవని చెలియుచున్నది. ఈ పోట్లాడుట కారణమేమియో నింతయుట్టుకు చెలియవచ్చుటలేదు. పోలీసులు దర్యాప్తు గావించుచున్నారు. ఇరువురును చికిత్సను పొందుచున్నారు. (ఆ. వె.)

తర్లపాడులో అగ్నిప్రమాదము

28-వ తేది మధ్యాహ్నము 11 గంటలనుండి 2 గంటల వరకు ఈ గ్రామమున సుమారు 100 ఇండ్లకుపైగా పరశురామ ప్రతిమలను, కొన్ని గడ్డివాములను కాలిపోయినవి, మిగిలినవియునింగి నూలు విద్యార్థులు చాల సహాయపడిరి. (ఒక విలేఖరి)

భారతీయ రైల్వే నాథుల మదరాసు వచ్చినపుడు గవర్నరుగారి బాడీ గార్డు ఉద్యోగులు వారిని వన్యనించి కొంపోవుట. (వె. ఫో. బి.)

మదరాసు చిత్రకళాప్రదర్శనమునందు గవర్నరుగారిసతి చిత్రించిన పుష్పములపటములు. (వె. ఫో. బి.)

హిందూస్థాన్ వ్యవసాయపు బ్యాంకు డైరెక్టరునకు శిక్ష

ప్రజలను మోసపుచ్చు దలచినందులకు
బెంగళూరు, ఫిబ్ర 24:— హైదరాబాదులోని హిందూస్థాన్ వ్యవసాయపు బ్యాంకు 282వ విభాగముక్రింద, హిందూస్థాన్ వ్యవసాయపు బ్యాంకు (ఆగ్రికల్చరల్ బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియా) యొక్క మేనేజింగ్ డైరెక్టరు జీ. శంకర్ లాల్ గారిపై గొనిరాబడిన యభియోగములో వీడు వివాగముగి సెను. ప్రజలను మోసపుచ్చుచుండే

ముఖ్య డైరెక్టర్లపట్టికను (అసత్యనృత్తాంతములతో కూడుకొన్న) ప్రకటించినందులకు ముద్రాయాకి 6 నెలల జైలుశిక్ష విధించబడెను.

ఈయభియోగమును విచారించిన మేజిస్ట్రేటుగారు, పోలీసుల నింకను ఆభివృద్ధిపరచుటకు ఆవశ్యకమును పెచ్చుగా గణించుచు హిందూస్థాన్ వ్యవసాయపు బ్యాంకులోని ప్రజల కష్టములను కలుగజేసిన నుడివియున్నారు. లిడు పిట్ట కంపెనీలవలన యములో నీయపాయము ముగిసినది. (ఆ. ప్ర.)

ఆరోగ్య శిశుసంరక్షణ ప్రదర్శనము

కార్యోచనము వారినే జరుపబడుట

గవర్నరుగారు ప్రారంభ మహోత్సవము గావించుట

ఆరోగ్య శిశుసంరక్షణ ప్రదర్శన మిదివరలోవలెగాక కార్యోచనము వారినే చేయుముగ నిర్వహింపబడుట కిదియే ప్రధానసంకల్పము. ఈ సంవత్సరపు ప్రదర్శనము గడిచిన ప్రదర్శనము లన్నిటికంటెను ఎన్నియో మడుగులు ఆభివృద్ధి నందియున్నవని నిశ్చయము. పట్టణముందు నివసించే పౌరుల ఆరోగ్యభివృద్ధిలకు తోడ్పడు నిట్టి ఎల్లకార్యములను కార్యోచనమువారినే చేయుముగ నిర్వహింపబడినచో జయప్రథముగ, ప్రజాహితకరముగను కొనసాగ గలవనెడి యభిప్రాయము నీ ప్రదర్శనమును పీఠించిన ప్రముఖు లెల్లరు వెల్లెబ్బిరి. వేలకొలది స్త్రీ పురుషులు, బాలుకు, వృద్ధులు ప్రేక్షకులుగ నరుచుచిరి.

కార్యోచనము అన్యథులగు శ్రీ పి. రామస్వామిమూడలియారుగారు గవర్నరుగారిని ప్రదర్శన ప్రారంభోపన్యాసమును గావించవలసినదిగ కోరుచు పదివన్నెండు సంవత్సరములకు గాను యిట్టి ఆరోగ్యప్రదర్శనమును కార్యోచనమునభవారు స్వయముగ నిర్వహించుట కిదియే ప్రథమపర్యాయమనియు, ముంకాలమును కార్యోచనమువారు ఈ యారోగ్యభివృద్ధికి యోగినకొలది శక్తినివనలేక కృషిపలిపి యుండిరనియు, ఇట్టి కార్యములందు ఫలితములు తాత్కాలికముగను, అగంతములుగ నుండవలసినవియు, మాతాశిశువుల మరణసంఖ్య దశాబ్దమునకు ముందును నేటికిని తగిన ట్లు మాత్రము కన్పించలేదనియు, ఈ సంవత్సరము కార్యోచనమువారి కార్యమును స్వంతముగా నిర్వహింపబూనుటను ప్రసిద్ధముగ విషయమనియు, నగరవాసుల ఆరోగ్యభివృద్ధి కార్యోచనమువారు పర్యవధింప పాటుబడుచున్నారనియు, ఈ ప్రదర్శన మింత నిర్విఘ్నముగను తృప్తికరముగను జరుపబడుటకు కమిషనరుగారును, సభ్యులెల్లరును తదితర పుర ప్రముఖు లెవ్వరును కారణభూతులనియు పలికిరి.

ఫిదవ గవర్నరుగారు ప్రారంభోత్సవమును సలుపుటకు తమ సంతకమును ప్రకటించుచు కార్యోచనమునాగిరిసంవత్సరము యిట్టి కార్యనిర్వహణభారము తామే స్వయముగ వహించుటెంతయు సమంజసమయి యున్నదనియు, దేశీయుల ఆరోగ్యభివృద్ధియే ప్రప్రధాన సమస్యయను విషయమునం దెట్టిసంజయము నుండవోదనియు, ఆరోగ్యమును కృత్రిమ సంబంధించిన దానినిగ దేశీయులు పరిగణించు దినము లెన్నడో గడచెదనియు, వృత్తుల ఆరోగ్యమే జాతీయారోగ్యమనియు జాతియొక్క ఆరోగ్య సంరక్షణ భివృద్ధిలు ప్రభుత్వముల ప్రధాన బాధ్యతయను విషయము స్పష్టములచేతను సుప్రసిద్ధముగ నామోదించబడిన దనియు భావికాలమునందు జాతియొక్క ఆరోగ్యభివృద్ధికి తామేమి చేయదలసినో నేర్పకొన కుతూహలై వేలకొలది ప్రజ లీసమయమున అరుచుచుట ప్రశంసించదగిన యంశమనియు ప్రదర్శన విజయమునకై కమిషనరుగారిని తక్కుంగల యుద్వోగం లెల్లరను ఆభినందించుచున్నామనియు జాతియొక్క ఆరోగ్యసంరక్షణము ప్రధానమైనచో తల్లులయొక్కయు శిశువులయొక్కయు ఆరోగ్యక్షేమము లక్ష్యంతావశ్యకము లనుట నిర్వివాదమనియు మున్నందు పౌరులుగాబోవు నేటి పంతలివారు ఆనారోగ్యముచే నడింపబడెడి పక్షమున కాబోవు జాతియంతయు అనారోగ్యశిడితమై యుండగదనియు ప్రభుత్వముగాని పురపాలక సంఘముగాని ప్రజల యారోగ్యమునకై విశేషముగ పాటుబడవలసియున్న సుప్రజల సహకారము లేనిదే వారిచే నిక్కార్సములను సంపూర్ణముగ కొనసాగింప బడవలసినవియు కావున పట్టణవాసుల యొక్కయు రాష్ట్రప్రజలయొక్క ఆరోగ్యభివృద్ధికి తోడ్పడెడి నీ ప్రదర్శనమును ప్రారంభించుటకు తాము కడుంగడు సంతసించుచున్నామని పలికిరి.

రా. బ. రావ్ గారు సి. నటేశ ముదలియారుగారు గవర్నరు దంపతులకు విందనము లర్పించుచు పౌరుల ఆరోగ్యభివృద్ధియందు చేస్తు నగర మిత్రపట్టణముల కెంతమాత్రమును వెనుకబడి యుండలేదని పలికిరి.

సివపగవర్నరు దంపతులు కమిషనరుగారిచే పుష్పహారాలంకృతులు గావించబడిరి. పిదప గవర్నరు దంపతులును ప్రముఖులను ప్రదర్శనకాలముగ కిక్కిరిసిరి.

శాసనసభా ప్రశ్నోత్తరములు

(24-2-50 తేది సమావేశము)

ఎన్నికలందు వోటింగునకు గురుతులపద్ధతి

పి. రంగరాజు మొదలియారుగారు

ప్రశ్న:—(పి) 7-8-29 తేది నెం|| 87 ప్రశ్నయొక్క అనుబంధ ప్రశ్నల నొసగబడిన జవాబుసందర్భమున ప్రభుత్వ మునందు బొంబాయి వోటింగుపద్ధతిగూర్చి వివరములు సంపాదించినారా? వోటింగునకు గురుతులపద్ధతి మైనూరు ప్రభుత్వ మువారిచే గూడ అనుసరింపబడుచున్నదా? అట్లయినచో యెట్టి ఫలితములతోను?

(బి) ఈ పద్ధతి మద్రాసులోగూడ ప్రవేశపెట్టబడునా?

జవాబు:—పి బొంబాయిలో వోటింగునకు అనుసరింపబడుచున్న గురుతులపద్ధతిగూర్చి వివరములను ప్రభుత్వము వారు సంపాదించియున్నారు. ఇట్టిపద్ధతిని మైనూరు ప్రభుత్వమునా రనుసరించుచున్న విషయమును ప్రభుత్వమువారు కనుగొనలేదు.

(బి) ప్రభుత్వమునా రావిషయమును విచారించిరి. అత్తరజానము లేనట్టి వోట్ల యొక్క వోట్లకు గురుతు పెట్టుటకు సంబంధించిన నెం|| 24 (2) రెన్యూలేషనులో మార్చేదియు నవసరములేదని ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిరి.

(బి) ప్రభుత్వమునా రావిషయమును విచారించిరి. అత్తరజానము లేనట్టి వోట్ల యొక్క వోట్లకు గురుతు పెట్టుటకు సంబంధించిన నెం|| 24 (2) రెన్యూలేషనులో మార్చేదియు నవసరములేదని ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిరి.

మధుర విద్యార్థిగృహములో పోలీసుసోదా

టి. ఆదివారాయణచెట్టిగారు

ప్రశ్న:—(పి) మధుర కాలేజీలోనున్న యొక నాల్గవ సంవత్సర తరగతి విద్యార్థియొక్క గృహము యీ నెల 8 వ తేదీన పోలీసుసోదా చేయబడినా?

(బి) పోలీసులచే తీసికోబడిన పుస్తకములు వర్తకల అంగడిలో బహిరంగముగా అమ్మబడుచున్నవేనా? తీసికోబడిన జాబులు ఛెన్నై బ్రాక్స్ ఎం.పి. గారినుండియును, పండిత జవహరిలాలుగారినుండియును, చేరినవేనా?

(సి) సభ్యులైన కమ్యూనిస్టుగ్రంథ మొకటి శనయొద్దనన్నదాయని విద్యార్థి జిల్లా పోలీసు నూపర్నంటు ప్రశ్నించెనా?

(డి) ఈ విద్యార్థి మధుర యావకసమితియొక్కయు, జమీందారు స్వామికవియొక్కయు, కార్యదర్శియూ?

(ఇ) ఈ సంఘములు ప్రభుత్వవారిచే నిషేధింపబడిన సంఘములలో చేరియున్నావా?

(ఎఫ్) లేనిచో, యీ రెండు సంఘములయొక్క కార్యదర్శిని హింసించుటకు మధురజిల్లా పోలీసు నూపర్నంటున కధికార మిచ్చినదెవ్వరు?

జవాబు:—(పి) ఎస్. రంగరాజును అను విద్యార్థియొక్క గృహము జనవరి 8 వ తేదీని పోదా చేయబడిన.

(బి) లేదు. తీసికోబడిన గ్రంథములలో ఇండియా ప్రభుత్వమువారిచే నిషేధింపబడిన గ్రంథములు చేరియుండెను.

(సి) ప్రభుత్వమువారికి భోగట్టలేదు.

(డి) అవును.

(ఇ) ఈ రాజధానిలో నిషేధింపబడిన సంఘము లేనియును లేవు.

(ఎఫ్) హింసించుటకాదు. నిషేధింపబడిన పుస్తకములను వెదకి తీసికొనుట పోలీసులయొక్క సామాన్యవిధులలో నొకటి.

పాఠశాలలందు స్వదేశీసుద్దలు, రంగుసుద్దలు

ఉపయోగింపబడుట

టి. ఆదివారాయణచెట్టిగారు

ప్ర:—(పి) 1928-29 లో మద్రాసు ప్రేషనరీ నూపర్నంటుద్వారా ప్రభుత్వమువారు కొనియుండిన మూలబోర్డు సుద్దలును, రంగుసుద్దలును, ఎంతభోగితుకలవి?

(బి) ఇందులో ఏదేశీసుద్దలకెంత స్వదేశీసుద్దలకెంత?

(సి) కుంభకోణముందు కొన్ని సంవత్సరముల నుండియు సుద్దలును, రంగుసుద్దలును, బాగుగా తయారగుచున్నవని ప్రభుత్వమువారికి తెలియునా?

(డి) ఇట్టి స్వదేశీసుద్దలను ప్రేషనరీ నూపర్నంటు కొనకుండుటకు కారణమేమి?

(ఇ) దేశీయసంవత్సరకు స్వదేశీ సుద్దలనే ప్రాప్తపొందుటకు ప్రభుత్వమువారి కుద్దేశ మున్నదా?

జ:—(పి) (బి)కుంభకోణం ఫ్యాక్టరీలో తయారు కాబడిన సల్ బల్ల సుద్దయును, రంగుసుద్దయును 1928-29 లో రూ. 2,861-8-0 ఖరీదుకు కొనబడిన. పెద్దపెద్ద బ్రాండులుగా తయారు చేయబడు స్వదేశీయ సుద్ద దొరకనందున లండనులో

ఇండియా స్టోరు డిపార్టుమెంటుద్వారా రూ 98-5-4 విలువ గల సుద్దగూడ 1928-29 లో కొనబడిన.

(సి) అవును.

(డి) ప్రశ్న అనవసరము.

(ఇ) అవును. మంచీరకము సరస మగు ధరకు దొరికినప్పుడు.

కాలెట్టుకేసులో న్యాయాలగురి తీర్పుపై

ప్రభుత్వమువారి చర్య

ఎఫ్. ఇ. కేసుగారు

ప్ర:—(పి) 25-8-29 తేదీని నెం|| 1867 (పి) ప్రశ్న కొనసాగిన జవాబులో చెప్పబడిన ఉద్వోగులయొక్క సమాధానములను ప్రభుత్వమువారు విచారించినారా?

(బి) ఈ సమాధానములు హైకోర్టు న్యాయమూర్తులు ముగ్గురితో గూడినయొకమిటికి తమ విచారణకొరకు నిబోర్టు కొరకును పంపబడినా?

(సి) సదరు కమిటీయొక్క నిబోర్టు ఎట్టిది?

(డి) సదురనిబోర్టుపై ప్రభుత్వమునా రేమిచర్యను చేసికొనిరి?

(ఇ) సదురనిబోర్టును సభయెదుట బెట్టెదరా?

జ:—(పి) అవును.

(బి) ప్రధానరాజధాని మేజిస్ట్రేటుయొక్క సమాధానముతో గూడిన కాగితములను హైకోర్టు న్యాయమూర్తులు ముగ్గురు పరిశీలించి, అతనిపెన్సర్లడిసికో దగినకారణము లన్నవేమో తెలుపవలసినదిగా ప్రభుత్వమువారు కోరిరి.

(సి) ప్రధానరాజధాని మేజిస్ట్రేటుపై చర్య చేసికోదగిన కారణములు లేవని యిద్దరు న్యాయమూర్తు లభిప్రాయపడిరి. మూడవ న్యాయమూర్తి భిన్నాభిప్రాయమును వెల్లెపెను.

(డి) ప్రభుత్వమువారు న్యాయమూర్తులయొక్క నిబోర్టును విచారించి, అధికసంఖ్యయొక్క అభిప్రాయము నంగీకరించిరి.

(ఇ) లేదు.

ప్రైసనుగారిని చాలకాలమువరకు నోకే

పదవియందుంచుట

టి. ఆదివారాయణచెట్టిగారు.

ప్ర:—(పి) ప్రైసనుగారంతకాలమునుండి (వెసిడెన్సీ) కాలేజీప్రిన్సిపాలుగా నున్నారా? విద్యాశాఖలో నోకేయద్వోగము నాక్రమించుటకు కాలపరిమితి యున్నదా?

బి. ప్రైసనుగారువారములో నెన్ని గంటకాలము విద్యాబోధనము గావించుచుందురు?

సి. ప్రైసనుగారికి పూర్వపు ప్రిన్సిపాలులు యంతకాలమువర కస్థానముం దుంచబడకపోవుట నిజమేనా?

డి. గవర్నరు మెంటు కాలేజీల ప్రిన్సిపాలులు జూడిషియలు శాఖోద్వోగులవలెనే మూడు లేక అయిదుసంవత్సరములకంటె నెక్కువకాల ముంచబడగూడదను నియమ మేదయినగలదా.

జ:—(పి) పి.ఎఫ్. ప్రైసనుగారు 6-7-1925 తేదీన ప్రిన్సిపాలుగా నియమించబడిరి. 4-7-27 నుండి 15-11-27 వరకు నెలవులో నుండిన కాలమునదప్ప తక్కిన కాలమునం దంతయును ప్రిన్సిపాలుగానే యున్నారు. కాల పరిమితి యేదియును నిర్ణయింపబడలేదు.

బి. ప్రైసనుగారు విద్యాబోధనము గావించు పరు.

ప్రిన్సిపాలు విధులను నిర్వహించుచుండుట బట్టి, వృత్తి శాస్త్రశాఖను సామాన్యముగా తనిఖీ గావించుటకంటె నెక్కువపనికి పాలులేదు.

(సి) లేదు.

(డి) అట్టినియమమును అనుసరింపవలసినయవసరము గాన్నించదు.

లాకాలేజీ ప్రిన్సిపాలు నియామకము

ది||బి|| పి. సి. ఎలిరాజులునాయుడుగారు

ప్ర:—(పి) లాకాలేజీ ప్రిన్సిపాలు పదవిని పూర్తి చేయుటకు స్వచ్ఛముగ సిఫార్సు ఏదయిన చేరియున్నదా?

(బి) ఇంతిటి ముఖ్యముగ పదవికి అనుభవముగల యొక న్యాయవాదిని నియమించెదరా?

జ:—(పి) అవును.

(బి) ఈ పదవిని పూర్తి చేయుటలో సందర్భముగ విషయములన్నియును విచారించబడును.

విశాఖపట్టణముజిల్లా జాతీయోపసంఘము

మార్చి నెల 5 వ తేదీ మధ్యాహ్నము కి గంటలకు, విజయనగరంలో కార్యగ్రామ ప్రచారకుల సభయను, 4 గంటలకు జిల్లా సంఘసభయు జరుగును. కావున సభ్యులు తప్పక దయచేయవలయును.

తెన్నేటి విశ్వనాథం,

కాగ్యదర్శి.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1930 నవంబరు 27-వ తేది గురువారము

1. ధాన్యములు

విద్యుత్తులు

మనున తెనాలిది ,, వ 45 కలది	12 8 0	13 4 0
నెల్లూరిది ,, దిల్ 43	18 8 0	14 0 0
ఫిలి ,, దిల్ 46	16 0 0	17 0 0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-8	7 0 0	8 0 0
నవ్వులు ,,	19 0 0	20 0 0

2. ధాన్యము పన్నులు

కందులు బస్తా 1-8 క 308	16 0 0	10 7 0
సెనగలు ,, దిల్	16 0 0	17 0 0
పెసలు ,, దిల్	14 0 0	16 0 0
పొన్నములు ,, దిల్	17 8 0	18 0 0
జలములు ,, < 195	8 4 0	8 8 0

3. సూనెవస్తువులు

శుక్లవాని కా 1-8	110 0 0	118 0 0
నెల్లూరి కా 1-8	14 0 0	19 0 0
మనున కా 1-8	40 0 0	41 0 0
మనున కా 1-8	95	98
శుక్లవాని కా 1-8	98 0 0	100 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

నాయనపు కా 1-8	100 0 0	108 0 0
మారకపు ,,	60 0 0	65 0 0
మారకపు (సంబంధం) కా 1-8	98 0 0	108 0 0
చనియలు ,, కా 1-8	28 0 0	38 4 0
సంబంధం కా 1-8	40 45	
శుక్లవాని కా 1-8	28 0 0	49 0 0
అపారకపు కా 1-8	28 2 0	28 4 0
చింతం కా 1-8	28 0 0	28 0 0

5. ఇనుము

శుక్లవాని కా 1-8	89 0 0	81 0 0
చింతం	24 0 0	80 0 0
రవ్వలు	24 0 0	80 0 0

6. నూలు

నం 20 తన్ని కిలొగ్రాము	7 12 0	
నం 3 ,, కిలొగ్రాము	4 9 0	
నం 4 ,, కిలొగ్రాము	5 10 0	
నం 6 ,, కిలొగ్రాము	10 0 0	
నం 20 తన్ని కిలొగ్రాము	6 10 0	
నం 40 ,, కిలొగ్రాము	8 9 0	
నం 4 తన్ని కిలొగ్రాము	4 8 0	
45 కాండ్	5 1	

7. బోహములు

చెంది 100 కులం 1-8	50 4	విడుచు
చెంది 1-8	21 18	విడుచు
పవరం 1-8		విడుచు
చిత్తడి కా 1-8	241	విడుచు
రాగి కా 1-8	32	విడుచు
రంగులు		విడుచు
అతి మేలు కిలొగ్రాము		విడుచు
చిత్తడి 1-8		విడుచు
14 రకులు		విడుచు
28 రకులు		విడుచు
55 రకులు		విడుచు
1 అందం		విడుచు

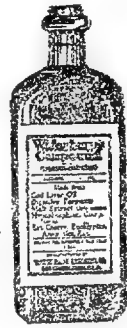
రవ్వలు బస్తా 1-8 అనగా (బస్తా) రవ్వలు

కాంగ్ 2 2

విడు 4

జ్వరము పోయినప్పటికి బలహీనము, అలసట ఆయా
నము ఒకటి ఏది తగవు. జబాబునకు వెళ్లి,
వాటర్ బెరీస్ కాంపౌండ్ సీసా 1కి కొనుడు.
జ్వరపడి తలచినవలె మరల పుట్టిని కూర్చుకొనుట కను
వైన వదార్థములన్నియు వాటర్ బెరీస్ కాంపౌండ్ నందిమిడి
యన్నచి. అందు జంతుచమురులెవ్వియు చేరవు.
అంతయు యంత్రనవోయముననే తయారగును
చేతులలో నంటబడదు. అందరు నేమిచదగినది.
X 25 వత్తరములనుండి వైద్యులందరి ఆ
మోదమును బడయుచున్నది.
WATERBURY CHEMICAL Co.
PHARMACEUTICAL CHEMISTS
113, West 18th Street, New York U. S. A.
ఇండియా, బర్మా, సిలోనునందంటను కెలెస్ట్రో
లందరివద్దను స్టోరులన్నిటియందును విక్రయింపబడును.

WATERBURY'S
COMPOUND
ప్రత్యేకముగా హెచ్చు శీతో
ష్ణశీత గల ప్రాంతములకు తయారైన
రొసర్వుడుటవల్ల ఎట్టి పరిస్థితులం
పైనను చెడదు. ముచిగురుమివ్వ
గలదు. 5-1

తూర్పుగోదావరిజిల్లా సహకారసమ్మేళన మహాజన సభ రాజమహేంద్రవరము

తూర్పు గోదావరిజిల్లా సహకార సమ్మేళనముయొక్క సంవత్సర మహాజనసభ, రాజమహేంద్రవరములో జరిగినది. బ్యాంకు ఉత్పాదనం 15-2-30 తేదీన, మ. రా. శ్రీ. నర సింహదేవర సత్యనారాయణగారి అధ్యక్షతన జరుపబడినది. సెక్రటరీగా రైస, మ. రా. శ్రీ. కళా వెంకట్రావుగారు, 1928-29 సం॥ ముఖ్య పాంథ్యునిగా వేదవేదము చదివినది. గతసం వత్సరములో ఈజిల్లా సమ్మేళనముయొక్క అధ్యక్షకార్యదర్శులును, మిగత పాలకవర్గసభ్యులును జిల్లాలో నెలకొని వాయిదా మీరిన బకాయల వసూళ్ళు జిల్లా ఆంతులను తిరిగి పనిచేసిరి. కాని గతసంవత్సరమున గాలివానచేత, కాకినాడ సెంట్రల్ బ్యాంకు ప్రదేశములో చాలవరకు పంటలు పోవుటచేత, చాల వరకు బకాయలు పెరుగుటకు కారణమైనది.

కార్యదర్శిగారి నివేదికయందు, మనజిల్లాలోని పరపతే తరవాతపరము వ్యాప్తిగాలములకు ప్రభుత్వోద్యోగియుల సహాయమును, ప్రత్యేకవినియోగమున కృషిపత్తిన అనుభవజ్ఞుల సహాయమును అవశ్యములని నూచించిరి. సంఘముల సక్రమ నిర్వహణము విషయమై తీసికొనవలసిన శ్రద్ధనుగూర్చి ముఖ్యముగ శ్రద్ధ తీసికొనవలసి యున్నదనియు నూచించిరి.

తరువాత 1928-30 సంవత్సరమునకు అంచనాగా వేయ న ఆదాయవ్యయపట్టిక ఆమోదించబడినది. అందు ఈ సంవత్సరము సంఘములతనిఫీ, సక్రమనిర్వహణముల జూచుటకు ండికి కొంతసొమ్ము ప్రత్యేకింపబడినది. ఈ సంవత్సరమున ది ఖర్చులకు జిల్లాలోని సెంట్రలు బ్యాంకులను జిల్లా సమయ వారసు కలిసి రాష్ట్రీయ బ్యాంకు వారిని కూడ యమును కొరకును నిర్ణయించిరి. రురీయు సక్రమముగ తనిఫీనిర్వహించుటకు, జిల్లాలో ప్రతనిఫీ యూనియనులు పెట్టబడుచున్నవి. కాకి

నాడ బ్యాంకి ఏరియాలో ఒకటిన్ని అనులాపురం బ్యాంకి ఏరియాలో ఒకటిన్ని రామచంద్రపురం బ్యాంకి ఏరియాలో ఒకటిన్ని ఆర్డర్లను చేయుటకు నిర్ణయింపబడినది.

వాటి మధ్యహ్నము జిల్లాసమ్మేళనము యొక్క పాల కర్త సభ జరిగినది. మ. రా. శ్రీ. కళా వెంకట్రావుగారిని కా ర్య దర్శి గ ను, వ ర సిం హ దే వ ర స త్య నారాయణగారిని అధ్యక్షులుగను, సభవా కేక గ్రీవముగా నెమ్మి కొనిరి. మరియు పాలకవర్గసభనుండి సేత్రగంటి శ్రీనివాస కో నేటిరావుగారు, బి. ఎ.క. వాస్త్రీగారు, పాలకోడేటి గురూర్తిగారు, కార్యనిర్వాహకవర్గమున కేక గ్రీవముగా నెమ్మి కొనబడిరి.

ఎన్నికలకు వెనుక కొన్ని సాధారణవిషయములపై చర్చ గానింపబడినది. తరువాత సభ ముగిసెను.

(ఒక విలేఖరి)

తూర్పుగోదావరిజిల్లా సహకారసభ

తూర్పుగోదావరిజిల్లా ఆప్టము సహకారసభ కోలంక యూనియనులో జరుపుటకు ఏర్పాటులు విరివిగాజరుగుచున్నవి. ఈసభకు సహకారసోదరులు సెంట్రలు బ్యాంకులను, డెవలప్మెను, యూనియనులు, సామెటీవారు విరాళములను యూనియను విడు నామాకు పంపించగోరుచున్నాను.

సదరు సభతోపాటు సెంట్రలు బ్యాంకియొక్కయు, యూనియనుయొక్కయు, సూపర్ వైజర్లయొక్కయు ప్రత్యేక సభలుకూడ జరుపబడును. సదరు సభతోపాటు సహకారసం స్థలలో తయారగు చేతివనుల వస్తుప్రదర్శముగూడ జరుప బడును. కావున సదరు ప్రదర్శమునకు తీసుకొనిరాగోరు వస్తు వులు ముందు మాకు తెలిపిన, తగు ఏర్పాటులు గానింపబడును. సభలు జరుపు తేదులు అధ్యక్షుల చేర్చును ముందు తెలియ బరచుచున్నాను.

తూర్పు గోదావరిజిల్లాలోని సహకారసోదర్లు తదితరులు. తగిన సానుభూతిని కనబరచి సభలకు జయప్రథముగా జరిగింక గోరుచున్నాను. కోలంక, విశాఖరంపొట్టు. ఆహ్వానసంఘ అధ్యక్షుడు.

మహిళామణుల సాంఘికోద్ధరణము

ఆచంట రుక్మిణమ్మగారి యువన్యాసము (27) తేది

ఈమెనూరు విశ్వవిద్యాలయములో స్త్రీల సాంఘికోద్ధరణముగూర్చి ఉపన్యాసించు భాగ్యము కలిగినందులకు నేను మిక్కిలి ఆనందించుచున్నాను.

ప్రస్తుతము హిందూదేశములో స్త్రీలయొక్క కేయముల గూర్చి నాయభిప్రాయములను వెల్లడించుట అవకాశమిచ్చినందులకు వైనుచాన్సెలరు గారికిని, నె నేను సభ్యులకును నానందముల నర్పించుచున్నాను.

ఈ కొద్దికాలములో ఈవిషయమై ఎక్కువగాచెప్పుటకు వీలులేదు. ఈ విషయముకూడ మిక్కిలి పెద్దదియగుటచే హిందూదేశమునకు సంబంధించినంతయును మాత్రము చెప్పదలచుకొంటిని. కాని ఇతరదేశపు స్త్రీల ప్రసంగము లేక ప్రశ్నకము ఈ విషయమునగూర్చి చెప్పుట సముచితముకాదు.

మనదేశములోని స్త్రీల ఉద్ధరణమును ప్రపంచమునందలి ఇతర ప్రాంతములందు నృధియగుచున్న స్త్రీ స్వాతంత్ర్యోద్యమమును ఒకటియేగాని వేరుకాదు. స్త్రీ పురుషులద్వయము న్యాయముగాను, సమానముగాను, అందుగోస్త్రీలు ప్రశ్నకముగాను తమ హక్కులనుబట్టి సుఖజీవితమును గడపుటకు వీలుగునట్లు చేయుటకే ఈయద్యమము బహులక్ష్యమే. ఇందులకునుకూలించునట్లు న్యాయవల్తులుగావించి జనులకు ఈసంగతులను బోధించి ప్రచారము చేయవలెను. ఈ ఉద్యమము కొందరు తలచునట్లు పురుష ద్వేషముతో కూడినదికాదు. పురుషుడు తెలిసియో తెలియకయో స్త్రీలకిట్టి యన్యాయమును గావించుచున్నాడని అతనిపై కోపము లేలేదనినయద్యమము కాదు. ఇంగ్లాండుదేశపు స్త్రీలు స్వేచ్ఛకొరకే చేయుచున్న ప్రయత్నములు ఒకానొకప్పుడు ద్వేషముతో కూడినవైనను, హిందూదేశములో మనయుద్యమములందు అట్టి దేమియును లేక స్త్రీలు తమ హక్కులవిషయమై చింతయుగా హెచ్చరించుచున్నారు.

పూర్వము ఈదేశపుస్త్రీలు ఈహక్కులను పొంది కాలవశముచే వానిని గోల్పోయిరి. ఆపూర్వపు హక్కులను తిరిగి పొందించుటకుమాత్రము ఒకఅడుగుముందు చేయుచున్నారు. కావున మనదేశములోని స్త్రీలయుద్యమము భారతదేశస్త్రీలకు సహజములగు చింతయొనగడు. ములకు విరోధముకాదు.

ఇప్పుడు పాశ్చాత్యుల నాగరికతయు ఆచారములను కూర్చున్న దేశములలో త్వరగా వ్యాపించుచున్న సనుమాల సత్యము, జీవితములో వైభవముల ననుభవించి ముఖముపొందుటకు గల ఉపాయములు పాశ్చాత్య దేశములో ఉన్నవి. అందుచేనవచుచుకొంతమందిని ఆకర్షించినవి. ఈకాలములో జీవితముయొక్క పరిస్థితులు అనేకవిషయముగా మారుచున్న కొలదిని పాశ్చాత్యుల యభిప్రాయముల ననుసరించి ఇప్పుడు హిందూదేశపు స్త్రీలుకూడ కొంతవరకు మార్పుజేందుచున్నారు. ఒకసారి వారిహక్కులను వెల్లడిజేసి ఆడిషనుమై పనిజేసినచో పురుషులంటే ఎక్కువ అభివృద్ధిచందగును. చాలకాలమునుండి ఇప్పటివరకును ఈస్త్రీలు అణగియుండి ఏమియును ఎదురుచెప్పక పురుషులకులోబడియున్నారు. ఇప్పుడు తమ ప స్థితులను మారుకొని భయములేకుండగను, నిర్బంధము లేకుండగను తమవిషయములను తామే ఆలోచించుకొనుచున్నారు. మనవాభివృద్ధికిని, అందులోనే భాగమును స్త్రీలయభివృద్ధికిని అడ్డుగానున్న వానిని తొలగించుటయే ప్రస్తుతము స్త్రీలచే గావించబడుచున్న ఉద్యమముయొక్క ఉద్దేశము.

సంఘములో ఇంతవరకున్న పద్ధతిని న్యాయముగా మార్చి ఆంధరును సమానముగా అభివృద్ధిచేసేందుటకు ఎట్టి నిర్బంధములు లేకుండునట్లు ప్రోత్సహించి ప్రజలెట్లుకే ఈయద్యమము పుట్టినది. ఇందుకుగాను పురుషులు ఈవిషయము న్యాయబద్ధియేజూచి తమ సమ్మతిని తెలుపవలయును. అధికారము నెలాయించుట పురుషులకు మాత్రమున్నదనియు స్త్రీలు కేవలము వారుచెప్పినట్లు వినుటయే యనియు, చెప్పబడు వాటలను స్త్రీలు అంగీకరింపజాలరు. అందుచేత పురుషునికి న్యాయముగా ఏహక్కుగలదో ఆహక్కులు స్త్రీలకును లభింపవలెను. సంఘముయొక్క ఏర్పాటుననుసరించి తగాదాలు వచ్చుచుండును. అన్నిటికంటే పెద్దతగవు స్త్రీపురుషులకు సమానత్వము లేకపోవుటయే. అందుచే నిప్పుడు సంఘములోనున్న కట్టుబాట్లను తవరితిగా మార్చుచు ఈయద్యమము చేస్తున్నది.

దేశపరిపాలనావిషయమై గాని, సంఘ విషయమై గాని బాధ్యతానించి ప్రాచీనములకు పురుషులు తగియున్నారు కాని స్త్రీలు పనికిరాని ప్రజలగా గల అభిప్రాయమును పోగొట్టుట ఆత్మహత్య.

జాకన్లునద్దమిల్ అను తత్వవేత్త "స్త్రీ నిర్బంధము"ను విషయమై వ్రాయుచు ప్రస్తుతము స్త్రీపురుషులకు భేదము కలిగించినట్టి న్యాయమును తమలే తప్పుయు, ఇద్దరిలో ఒకరికి అధికారము మిగియకరికే బాధ్యముగాక సమానముగు హక్కుగలిగినచో ఈపరిస్థితులు మారవనియు, ఈప్రకారము స్త్రీలు పురు

షునకు లోబడియుండుట చిరకాలమునుండి వచ్చుచున్న ఆచారముపై నాధారపడియున్నదనియు, ఒకతరచువారికంటే మరియొకతరచువారు ఈవిషయమై ఏమియును శ్రద్ధవహించక బోవుటచే ఈబాధ్యము చిరకాలమునుండి వచ్చుచున్నది కాని ఇది స్వభావసిద్ధ మెంతమాత్రము కాదనియు చెప్పెను.

తరతరముల నుండి వచ్చుచున్న ఇట్టి దురాచారములను చూచి స్త్రీలు మేల్కొంచి ఇప్పటి కాలములో 'స్వాతంత్ర్యము', 'సమత్వము', 'అభివృద్ధి' వీనిని, అందరను పొందవలెనని నిశ్చయముగా తమ హక్కులను వెల్లడించి ముందుకు వచ్చుట చూడగా ఎంతయును సంతోషముగ నున్నది. మరియు, పురుషుడు స్త్రీలజాతు విధానము కూడ స్వీకృతముగా మార్పు జేందుచున్నది. 'బలవంతుడే రాజు, ఆత డేదిచెప్పిన న్యాయము' స్త్రీలు పురుషులకంటే బలహీను లగుటచే వారికి లోబడి యుండవలయునను అభిప్రాయములు క్రమముగా తగ్గిపోవుచున్నవి.

హిందూదేశములో స్త్రీలు తమకు తగినస్థానమును ఆక్రమింపవలెనన్న ఆ భిలాష హెచ్చుట చూచుచున్నాము. హిందూదేశపు పరిస్థితులను స్త్రీలు స్వయముగా చూచి అందులోనుండి లోటు పాటు గ్రహించిన వానిని సవరణ జేయుటకై చేయవలసిన ఏర్పాట్లు మున్నగు వానిని గూర్చి ఆలోచన చేయుచున్నారు. స్త్రీలు రాజకీయవిషయములందును జాతీయభివృద్ధికిని తాము తోడ్పడుట మిక్కిలి అవశ్యకమని తాము జోక్యము కలిగించుకొనకుండ నుండుటకు వీలులేదని అనేక సభలలోను, సమ్మేళనములలోను స్పష్టముగా జెప్పియున్నారు. స్వర్ణమూలైన శ్రీమతి రామ్మోచన్ద్ర నాల్డు సతిగారు ఇట్లు నుడివీరి. 'హిందూదేశములో ప్రస్తుతము జరుగుచున్న స్వరా

శ్రీమతి ఆచంట రుక్మిణమ్మగారు

మెనూరు విశ్వవిద్యాలయమున

స్త్రీసహకారముగూర్చి ఉపన్యాసమొసరి.

జ్యోతిషాశనములో స్త్రీలంతగా పాల్గొనలేదని నమ్ముట కేవలము గుడ్డితనము. విదేశీయకర్తృత్వము బహిష్కరించవలయుననియు, స్వదేశీయకర్తృత్వము నుపయోగించవలయుననియు చాటుచు చెలరేగుచున్న స్వదేశీయోద్యమమునకు స్త్రీలే చాలబలము. దేశముయొక్క బౌద్ధత్యమునకు స్త్రీ హెచ్చుగా పాటుబడితూ వీ బడవలసియున్నది. కావున ఈ బాధ్యత వహించుటకు ఆమె దేశపరిస్థితుల నన్నిటిని నూత్నముగా చూచుచుండవలయును. ఇంతవరకును ఆమె చేయు కృత్యములన్నియు గృహసంబంధమైనదే. కాని ఇప్పుడు కలుగుచున్న వికాసముచే ఆమె కేవలము ఇంటిని మాత్రము అంటిపెట్టుకొనియుండక దేశములో జరుగుచున్న విషయములలో సంబంధము పెట్టుకొనవలయును. గృహమునుండి దేశమునకును, దేశమునుండి ప్రపంచమున కంతయును ఆమె దృష్టి విస్తరించవలెను. ఇప్పటి న్యాయవల్తులు, సాంఘికాచారములు వీనిలో స్త్రీ ఎట్లు కొట్టుకొనుచున్నదియును, వీటినుండి బయల్పడుచుదానును మన మాలోచించవలయును. ప్రస్తుతము మన జీవితపరిస్థితిల కనకూలముగా ఆమె ఎట్లు నడచుకొనవలసినదియును ఇప్పుడు మనదేశమునందుగల చిక్కులను విడదీయుటకు, ఆమె ఎంతవరకు తగియున్నదియును మన మాలోచించవలసిన విషయములు.

ఒక దేశముయొక్క నాగరికతగాని, బౌద్ధత్యముగాని, కనుగొనవలసినవి. ఆదేశపు స్త్రీలు అనుభవించుహక్కులను వారు పొందెడు గౌరవమునుబట్టియు తెలియును. పూర్వ

కాలమునందు హిందూదేశపు స్త్రీలు పురుషులతో బాటు సమానముగు హక్కులను పొందియుండెనచో అత్యున్నానగరికత అంతగా ప్రసిద్ధి కెక్కి యేయుండదు. పాశ్చాత్యులందరను హిందూదేశపు స్త్రీలు బానిసలవలెనారని. అమెకొనుచున్నాదగాని, వేదములో నిర్ణయపడిన స్త్రీ బౌద్ధత్యమునుగూర్చి ఈ యభిప్రాయము మిక్కిలి తప్పుని తెలియగలదు. ఈ మధ్యకాలములో ఇతరదేశములవారు హిందూదేశముపైబడి మిక్కిలి హానికలుగజేయుటచే స్త్రీల స్వాతంత్ర్యమునకు అడ్డుగా కొన్ని ఆచారములు ప్రవేశపెట్టబడినవి. బాలికలను ఇతరులు ఆపహరింపకుండగనుతగినవాహము జరుగుటకును, చిన్నతనమునందే వారికివివాహములు చేసి ఇతరులస్వాధీనములో నుంచేడివారు. అందుచే బాల్యవివాహములు, నిర్బంధవైధవ్యము హెచ్చుయిఆచారము లయినవి. స్త్రీయొక్క అభివృద్ధికి ఆలంకముకలిగి తాను స్వంత్రముగా భర్తను స్వీకరించుహక్కు పొందినది. ఇంతమాత్రమున హిందూదేశపు స్త్రీలపరిస్థితులు మిక్కిలిచెడ్డవనియు తమ రాచకీయ, పన్నాగములకొరకు ప్రచారముచేయుచున్న దుష్టుల నాటలను మనము నమ్ముకూడదు.

ఇప్పుడుకూడ ఒకకుటుంబములో స్త్రీలకియబడుచున్న గౌరవమునుబట్టిచూచిన, వారిమాల లంత అసత్యములో తెలియుగలవు. అయినను ప్రస్తుతపుస్త్రీలు పూర్వమువేదయుగమునఅనుభవించిన హక్కులనుమాత్రము బడయలేదనుట సత్యము.

వేదయుగములో స్త్రీసంఘమునకు హెచ్చుగౌరవ మొసగబడెను. ఋగ్వేదములో చెప్పబడినట్లు అత్తగారిని మామగారిని కూడ నీపాలనయందుంచుకొనుము. ఆడబడుచులను, బావమరదులను నీయాజ్ఞ యందుంచుకొనుము. గృహములో భార్యయొక్క గౌరవము ఇట్లువర్ణింపబడియున్నది. భర్తగృహమునకు పోయి గృహమునకు అధికారిణివై యజ్ఞాదులను సరిగానిర్వహింపుము. మతసంబంధముగు యాగాదు లన్నిటియందును స్త్రీయే ఎక్కువ బాధ్యత వహించినట్లు వర్ణింపబడియున్నది. స్త్రీలు తమ నామములను జెప్పుచు యాగాదులను చేయుచుండిరి. భర్తకూడ సహధర్మిణి కేకుండ మతమునకు సంబంధించిన ఏకార్యమును చేయకూడదు.

భార్యభర్తలద్వయము కలిసి మంత్రముల నుచ్చరింపుచు క్రొత్తమంత్రములను రచింపుచుండిరి. నైవ్యానరతు, లోపాము ప్రవీరిద్వయము వేదములో కొన్ని మంత్రములను గవించిరి. ధర్మమును వేదాంతమునుకూడ ఉపదేశించుటకు స్త్రీలు అధికారిణులై యుండిరి. జనకునిసభలో గార్గియును స్త్రీకిని యజ్ఞాల్కుల్యుని కినివే దాంత వర్చలు జరిగినవి. అప్పటి స్త్రీలు ఎక్కువ తెలివి తేలుటగలిగి విరుషములై యుండినట్లుకు మైత్రేయి తన భర్తయగు యజ్ఞవల్క్యునితో వాదించుట ఒక నిదర్శనము.

ఈ ప్రకారముగా వేదయుగములోని స్త్రీలు ఎక్కువగా చదువుకొనినవారలై జ్ఞానము నెక్కువగా సంపాదించిరి. స్త్రీ లిట్లు మతకృత్యములలో పాల్గొనుటయేగాక తమ పిల్లలకు చదువు చెప్పుదు జ్ఞానాభివృద్ధిని జేయుచుండిరి. భార్య 'పత్ని' యను సంజ్ఞకలదై తన పతిని గూడ గృహములో తన యధికారమును చూపించుచుండెను. సంఘములోకూడ స్వేచ్ఛగా కలిసియుండుటకు నిర్బంధము లేక నుండిరను తన ముఖమును ఇప్పటి స్త్రీలవలె ముసగు నున్నవనాచి మరుగుజేసియుండెడిది కాదు.

ఆ కాలములో బాల్యవివాహ మునుండి పేరుకైనదేదు. పెద్దదయిన స్త్రీ తన కిష్టమువచ్చిన వరుని ఎంచుకొని వివాహము జేసికొనెడిది. భర్తకూడ భార్యయొక్క స్నేహము నిట్లుగ మనించెను. "నాకు స్నేహితురాలవై యుండువుగాక, నీవు నాకిప్పుడు స్నేహితురాలవయితివి. మన స్నేహము ఎల్లప్పుడును విడకుండ నుండుగాక." వివాహమైన నాలవ దినమున దాంపత్యమునుండెడిదనుట గృహప్రవేశములోని మంత్రములవలన తెలియుచున్నది. అందుచే లోకజ్ఞానము తెలియని పసిబాలిక గృహమునకు అధికారిణియగుట సంభవించునా? ఇప్పుడు స్త్రీలు తప్పుక వివాహము చేసికొనవలెననెడి నిర్బంధము లేదు. వివాహము చేసికొనకుండ తండ్రి ఇంటివద్దనేయుండి తండ్రియొక్క ఆస్తిలో కొంత భాగమునుగూడ పొందెడిది. భర్త చనిపోయినచో స్త్రీ తిరిగి వివాహము చేసికొనవచ్చును. పుత్రులు లేకపోయినచో కొడుకులనేగాక మాతుండ్రునకూడ పెంచుకొనవచ్చును.

పురుషుడు ఏకపత్నీకుడై యుండుట వేదధర్మము. వివాహసమయములో అల్లుడు తనభార్యయొక్క సంపదక్రమము, ఆచారములవిషయమై జాగరూకుడై యుండెదనని వాగ్దానము చేయును. ఆమె తనతోకూడ జీవితసౌఖ్యముననుభవించి ఇద్దరును, ఒకేసారి ముసలివారయ్యెదమని నూచించుటకుగాను ఆమెకుడిచెలివతనగ్రహించెను.

ఆకాలములో స్మృతికర్తలచే జేయబడిన న్యాయ సూత్రముల ప్రకారము ఆర్థ్యస్త్రీలు పురుషులతో బాటు సమానముగు హక్కులను గలిగియుండిరి. అప్పుడు స్త్రీకూడ తండ్రియొక్క ఆస్తిని స్వీకరించి తనఇష్టప్రకారముభిచ్చి పెట్టుచున్నను, తానుగూడ ఆస్తినిసంపాదించినను ఆయా స్తివారిద్దరుకు చెందుచుండెడిది.

భార్యయొక్క అనుమతి లేకుండా భర్త భర్తకార్యములలో దబ్బు ఖర్చు పెట్టకూడదని చెప్పబడే ఆమె ఆస్తిని అనుభవించుటకుల హక్కు నిశ్చయించునది. కావున వేదయుగమునందు స్త్రీపురుషులకిరొక్కటే సమానమై హక్కులు సమానముగ బాధ్యతలును ఉండెడివి. అందుమాఖ్యముగా స్త్రీయొక్క హక్కులు సురక్షితముగా నుండెడివి.

తరువాత సూర్యయుగము స్త్రీలయభివృద్ధికి అడ్డుతగిలినది. అప్పుడామె యాగాదులు చేయుచున్నప్పుడు భార్యత్వహింసచుట మానివేసినది. అందుచేతనే అప్పటినుండి పురుషులుమాత్రమువేదమును చదువుచుండిరి. అందువలన స్త్రీలకు పూర్వముండిన జ్ఞానము మున్నగునవి నశించి క్రమముగా ఆమెయొక్క గౌరవముకూడ నశించెను. తరువాత న్యాయములుకూడ ఆమెకును కాలము గాకబోయినవి. ఆమెతన ఆస్తిని స్వయముగా చూచుకొనుటకు శక్తిలేనిదైనది. భర్త చనిపోయిన తరువాత పిల్లలను పెంచుకొను హక్కు స్త్రీకిపోయినది. పిల్లలను లేక పోయినచో భర్తయొక్క ధనముమీకు చెందక భర్తయొక్క సహింసులకే చెందుచుండెడిది. బోధాయనమును గౌరవమును స్త్రీల హక్కులకు న్యతిరీక్తముగా వ్రాసి వారు స్వేచ్ఛముగా నుండుటకే తగినది చెప్పిరి. అందుచే వివాహముందుకూడ స్త్రీయొక్క ప్రాముఖ్యముపొంది పునర్వివాహము చేసికొనుటకు హక్కుకూడ లేకుండ పోయినది.

మనస్ఫూర్తి వ్రాయబడిన సమయములో కొంతవరకు స్త్రీల హక్కులు సాంక్షిపికమున మొత్తము హిందూదేశమున సంఘమే చాల దుర్బలమై దేశదూషితులై బాలు స్త్రీల దుస్థితికికూడ కారణమైనది. ఒకచోట చూపు వ్రాయుచున్నాడు. 'స్త్రీలెవరు గౌరవింపబడుదురో ఆచట దేవతలు తృప్తి నొందుదు. ఎప్పుడు స్త్రీలు అనాదరముగా చూడబడెదరో అప్పుడు ధర్మకార్యములు చేసినను వానికి ఫలములేదు. ఏటముం బయటికి స్త్రీ దుఃఖితురాలై యుండునో ఆటటుంబము నశించును. ఏటటుంబములో స్త్రీలు సంతోషవంతులై యుండునో ఆటటుంబము సాఖ్యము బొందును. మానవు స్త్రీని దేవతనో సమానముగా భావించు చుండెడివాడు. ఎవరైనను ఆమెను అగౌరవ సరచియెడల ఆతనికి దండము విధింపబడుచుండెడిది. మనస్ఫూర్తి పరాశరస్ఫూర్తి శారదస్ఫూర్తి యాజ్ఞ నిల్వస్ఫూర్తి వీని ప్రకారము స్త్రీ తనభర్త నినిహాయనచో శరొకనిని వివాహము చేసికొనవచ్చును. వారియు తనభర్త పిచ్చివాడైనను, నపున సమజైనది, చెడి పోయినను శరొక పురుషునివివాహము చేసికొనవచ్చును.

ఈ ప్రకారము హక్కులను వారికిచ్చియు మనవు, స్త్రీలు అసత్యములలేనే నులినమయినవారు అనిచెప్పబడి చిత్రముగా నున్నది. అనిని యభిప్రాయము ప్రకారము స్త్రీలు వేదములను చదువకూడదు. వేదము ప్రముఖ వోటితో నుచ్చరింపకూడదు. యాగాదులను చేయుట కామెతగదు. మనువు చెప్పినట్లు వివక్షండ్ల స్త్రీలు అగ్నికి నీడైన ఆహుతుల నిచ్చినచో వారికి సరికము నేర్పదు నీ ఆతడు చెప్పియున్నాడు. మనువుకాలములో దాయభాగములు సహింసులకే చెందవలెననెడి న్యాయ సమియ్యు కానరాదు. ఆస్తియొక్క విభాగముచెప్పినప్పుడు స్త్రీకి తండ్రివారా నచ్చిన శేమియులేదు మగ్గురు తాత సొంతముగా ఎంతింపాదించినను ఆ ధనమునకు అధికారముగా నుండజాలరు వా రెవరగా భార్య, బహుకుడు, బావిస, వీరు సంపాదించినదంతయు యజమానానికి చెందునగాని ఆధనమును ఖర్చు పెట్టుటయుండు వారికి స్వాతంత్ర్య మేమియు నులేదు.

పూర్వకాలములో ఆస్తియంతయు తండ్రియనంతరము కుమారునకుమార్తెము రానిలవిన వ్యాయ. మున్నప్పుడు ఆస్తి అని భక్తమై దానియందు అధికారము తండ్రిచేతిలోగ ని, కుటుంబములో కద్దవాడైన పురుషునిచేతికిందగాని యుండెడిది. కుటుంబములో అందరికిరి ఇట్లు కట్టుబాటు ఉండుటచే చనిపోయిన కారలకుకూడ పెద్దనాడు శ్రాద్ధములలో తిలోదకములను విడుచుచుండెడివాడు. తండ్రితగువాడు పెద్దనాడుకే కుటుంబభారము ను నిర్వహించుచుండెడివాడు. అతనిచేతికింద ఇతరులు ఉండవలసినది. అందుచే తల్లికిని భార్యకును ఎట్టి అధికారమును లేక పోవుట తలపించినది. భర్త చనిపోయినతరువాత స్త్రీవర్ధనండి ఆస్తిమున్నగునవి ఇట్లు లోగిలేసిరి. ఏలయనగా ఆమెకు శ్రాద్ధములచేయుట కధికారములేదు అయిననుకూడ స్త్రీగని మని కొంత ప్రశస్తింపబడి యుండెడిది. ఆ ధనముమీదకూడ భర్తకు అధికారమున్నది. టాగురు న్యాయమునువరించి హెచ్చుకలెట్ గా రుపన్యసించుచు ఈధనముప్రశ్నోము స్త్రీకిమాత్రము చెందునని యున్నను దానిని భర్త ఇవ్వకునచ్చినట్లు ఖర్చు పెట్టుచున్నాడు. అందుకు భర్తమీద ఏమియు నేరములేదు. స్త్రీకి తండ్రివలనగాని సొంతముగా సంపాదించినగాని ఎవరైన బహుమానముగా నిచ్చినగాని ఎవ్వనది స్త్రీధనము.

స్మృతుల కాలములో మితాతర న్యాయకర్తయొక్క విజ్ఞానేత్యదని కాలములో స్త్రీలకుగల హక్కులలో

కొంతవరకు బాగుపడినవి. ఈ కాలములోనే మిక్కిలి తెలివగల రాజ్యపరిపాలకులు, పీఠమతలను గ్రంథములను రచించినవారు ననుస్థ్రీలున్నారని వినుచున్నారము.

వివాదచంద్రమును గ్రంథమును రచించిన లక్ష్మీదేవియను నామెయు, మితాతరమునకు వ్యాఖ్యానము వ్రాసిన బలంబట్టి అను నామెయు, గణితగ్రంథమును రచించిన లీలావతియను నామెయు మనకు ప్రసిద్ధమైనవారలు. ఈ కాలములో తిరిగి వేదయుగమునందువలెనే స్త్రీలకు వారసత్వపుహక్కులు గలిగియుండెడివిని చెప్పట అతిశయోక్తికాదు.

శ్రాద్ధయుగములోకూడ 6000 మంది స్త్రీలు బుద్ధునిను తమను స్వీకరించుటకు అనుమతించియుబడిరి. స్త్రీలు శ్రమపడి చేసినకార్యముల నెరుగుదుము. బుద్ధుడేవుని పాదపిన్నిధిని కూర్చుండి అతని మహిమనుగూర్చి వర్ణించిన 'తెరిగిత' యనస్తోత్రములు స్త్రీలచే జేయబడినవిని మనము నమ్ముచున్నాము. వారిలో ముఖ్యముగా 'మెట్టికా' యనునామె వ్యాకర్త్య మనుజేరుతో కొన్ని పద్యములనుచదివెను. ఆశోకునికాలము శ్రాద్ధమతములోమిగుల ప్రాముఖ్యతజేరినప్పుడు ఆశోకునిచెల్లెలు 'సంగమిత' అను నామె సింహాశ్రద్ధపనునకుబోయి ఆచట శ్రాద్ధమతమునుగూర్చి ప్రచారము జరిపెను. ఈ కాలమునందే స్త్రీలుకూడ సన్యసించుటకు అనుమతించిచ్చి-కాటిలియాగ శాస్త్రము ప్రకారము కా జగ్గహములో న్యూహరములన్నియు స్త్రీలకు అప్పగింపబడినవిని

చూచి యానందించుచున్నాము. ఆస్త్రీలలో కొంతమంది కామ కుటుంబముయొక్క రక్షకులుగనుండిరి. గ్రీకుభాషలో కల్పనా కథలలో వర్ణించబడిన 'ఆమెజాన్సు' లులేక పురుషులక్షణములు పీఠత్వము గలిగిన స్త్రీలను 'యవానీ' లని పిలుచుచుండిరి. (సకేవము.)

తూర్పుకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము

ది 3 వ మార్చి 1930 న సంవత్సరం లేదిన ఉదయం గం 8-లకు తూర్పుకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘములో (అ. భా. స. సం. లోయన్న తూర్పుకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘసమావేశము జరుగును. గానతాము తప్పక దయచేయ ప్రార్థన.

విషయములు

- (1) ప్రస్తుతరాజకీయపరిస్థితులు
- (2) అఖిల భారతకాంగ్రెసు సంఘమువారి తీర్మానములు, (జం. రా. కా. స. వారితీర్మానములు)
- (3) జిల్లాకాంగ్రెసు కమిటీయొక్క ఉద్యోగముల విషయమైతాత్కాలిక యేర్పాటు.
- (4) ఇతరవిషయములు

అత్యుచిత నాగేశ్వరరావు

డెలిగేటు చేసిడెంటు

బండరు, 24-2-1930

జబ్బు పడిన తర్వాత—

దీనిని త్రాగుడు - సులభముగా జీర్ణమగును
త్రాగుటకు బహురుచ్యముగా నుండును

జగ్మ పడిన తర్వాత మీరు కూర్చుని మీ స్నేహితులతో మాట్లాడుకొనునప్పుడు, ఆరోగ్యము పరిగా అప్పటికి చేహారకపోవుటబట్టి బలహీనముగా నున్నట్లు తెలచెదరు. నోటికి రుచిగా నుండేది, కడుపులో దిండుగా నుండేదికానలెను. ఓవల్ టైమ్ జబ్బుపడి తిగి కొలుకొనే రోజులలో చాల నుండినవి చేయును. త్రాగుటకు బహురుచ్యముగా నుండును. నుంచి టానిక్ ఆహారము. నానబోసిన బార్లీ వియ్యమునుండి, మిగడ పాలనుండి, నుంచి కోకో నుండి తయారగును. బలమును చేకూర్చును. నరములకు శక్తి నిచ్చును. సుఖనిద్రను గలిగించును. మీకు ఆరోగ్యము త్వరలో చేకూరగలదు.

జబ్బుపడి నిమ్మలించు రోజులలో ఓవల్ టైమ్ త్రాగుటకు బహురుచ్యముగా నుండును. గుల్మముగా జీర్ణమగుటకు తిరిగి ఆరోగ్యమును చేకూర్చునట్టి దిదియే అని గట్టినమ్మకము గలిగి యుండును. బలహీనమును బోగొట్టును.

ఓవల్ టైమ్ పిన్న పెద్దల కందరికి ఒకే విధముగా పని చేయును. అందరుపయోగింపవచ్చును. పెద్దవారలకు బలారోగ్యములను, చేకూర్చును. ఓవల్ టైమ్ బహురుచిగా నుండుటబట్టి అందరు దీనిని త్రాగుట కిష్టపడెదరు.

తమరగునప్పుడు ఓవల్ టైమ్ చేతులతో నంటబడదు.

OVALTINE

మెదడును నరములకు శక్తి నిచ్చును.

కెమిక్సు లందిరియొద్దను అంగళ్లందును దొరకును.

పల్నాడు వార్తలు

రైలుమార్గము

గుంటూరు-మాచర్ల రైలుమార్గము తెరవబడినది. రాక పోకల సౌకర్యము లభింపడగా యీసంవత్సరం వర్షాభావము వలన పంటలులేక ప్రజలు భయభయాలతో యుండి రైలుపై బియ్యము జొన్నలు పజ్జలు మన్నును అవసరపదార్థములు తెచ్చి బస్తీధరలకే మాచర్ల గురజాల గ్రామములలో అమ్మకము జరుగుచున్నది. క్రయవిక్రయసౌకర్యములు కలిగినందులకు ప్రజలు సంతోషించుచున్నారు. వెనువెంటనే యీవ్యాపార ధర్మనిర్వహణ మొనర్చుచున్న పరిశ్రమము వారి ప్రయత్నము లను గురించి జనులు కొనియాడుచున్నారు.

లోకలు బోర్డుల ఉదాసీనత

రైలు స్టేషనులనుండి చుట్టుపట్ల గ్రామములకు మారు మూలమున్న దూర గ్రామములకు రోడ్డుసౌకర్యములు లేక ప్రజలు పడుచున్న బాధలను పేరేయేలేదు. ఈ సందర్భమున తాలూకాబోర్డువారియొక్కయు డిస్ట్రిక్టుబోర్డువారియొక్కయు ఉదాసీనతాచి ప్రజల అశ్రురసండుచున్నారు. ప్రస్తుత మీ రోడ్డుసౌకర్యమును గురించి మాచర్ల నుండి వెలుదుర్తి కిగిరి పాడులకును నానలవరంతుమ్మకోడులకును అత్యవసరమని ముఖ్యముగా గమనించదగినది ఈ యిక్కట్లను గూర్చి తాలూకా బోర్డు వెసిడెంటుగాకిని డిస్ట్రిక్టుబోర్డు వైస్ ప్రిసిడెంటుగా కిని ప్రజలు స్వయముగా విశేషపర్యవేదిక. వారి గ్రామములకు దయచేసినపు డిచ్చినస్వాగతప్రముఖులను పీసంకటము లుదాహరించి సమర్పించబడినది వేరుగా అట్టిలన్ను యివ్వబడినది ఇవి అన్నియు వారివృత్తికి తేబడక వారలనో మూకీభావము పడించుచున్నాడు. పరమేశ్వరుడు ద్వారలో వారిని ప్రజాపిత కార్యములకు తోడ్పడు లాగు ప్రేరేపించ ప్రజలు ప్రార్థించుచున్నారు.

భక్తసమావేశము

పల్నాడు తాలూకా పడునేన భక్త సమావేశము యీనెలలో 11-12-13 తేదీలయందు కొత్తపల్లి గ్రామములో బ్రహ్మశ్రీ గండ్రకోట భద్రయ్యగారి ఆహ్వానమున జయప్రదముగా జరిగినది. గుర్రసిద్ధులగు పండితులు, గాయకులు, పౌరాణికులు మన్నును ప్రముఖులు సుమారు మూడుమంది సమావేశమైరి. ఆహ్వానసంఘమువారు మూడురోజులను వచ్చిన భక్తులకును ఇతర అతిథులకును మృష్టాన్న భోజనతాంబూలాది సత్కారములచేసి కృతార్థులైరి. రానున్న సమావేశము తండ్రడ గ్రామముగకు ఆహ్వానింపబడినది.

జమాబందీ

మార్చి నెల 4 తేదీనుండి శ్రీగుంటూరు జిల్లాకలెక్టరు దొంగనూరు యీతాలూకా జమాబందీ ప్రారంభించి 14 తేదీతో ముగించెద మని పోగ్రామ నిర్ణయించినారు. ఈతాలూకాలో ప్రజలెంచి యున్న టెనువేసతలన ప్రజలకు కలిగిన కష్టపరంపరలు జమాబందీ అధీశులచే పరిశీలనకు పాల్పడి ఉచితరీతిని వారింపెద రని ప్రజలాయించుచున్నారు.

పశుగ్రాసము

వర్షాభావమువలన పైగు నకించి నేద్యపు ధూమలయందు పశుగ్రాసము బొత్తుగా సుమారుడకపోవుచే రైతులు పశుపోషణము భరింపలేక వాటిని హీనక్రయమునకు విక్రయింప జూచుచున్నారు. పశువుల ధరలు మిక్కిలి తగ్గినవి. ఫారెస్టు రిజర్వ్ చేయబడి నదవులలో వైరము పేరక వర్గమగుచేదు. గ్రాత యీ తాలూకాకు ఫారెస్టు రేంజీ అధీశులు శ్రీయంత సాంబ శివరావుగారు నిజయం చేసినారు. ఈ దుర్భరపరిస్థితులను పరిశీలి షారెస్టునుండి ఉచితముగా ఏపె ఆకు పొందగడ్డి తెచ్చు ఫ్రీపర్మిట్లు యిప్పించుటకయి జిల్లా అధికారులతో సంప్రదించి సాహాయ్యముచేసి నోరులేని పశుబాధలను తప్పించి పుణ్యమును బడయుదురని రైతువారము నిరీక్షించుచున్నది.

శారదాబిల్లు

ఈ బిల్లులన ప్రజలు మతాచార నిష్ఠవభీతికి పాల్పడి సాధ్య మయినంతవరకు బాలికల బాల్యవస్థలు, లెక్కచేయక గురుకుల మార్గములు పాటించక వివాహములు మిక్కిలి పిరి విగా జరిగించుచున్నారు. ఇప్పుడు పురోగోతులకు ఏమాత్రము తీరికయే ఉండుటలేదు. ఏషియలునుండివారి కీవ్యాసంగమే లేకుండ పోవునట్లు తోచుచున్నది. (ఒకవిలేఖ)

శ్రీకృష్ణరాయ పట్టాభిషేకమహోత్సవము వెనుగొండ

(అనంతపుర మండలము)

ఈ నెల 15, 16, 17 తేదీలలో పత్తివైభవముగ జరిగినది. మండలమునందలి యనేక ప్రాంతముల నుండియు బాలముండి వచ్చియుండిరి. నంద్యాలనుండి శ్రీ గాడిచర్ల, హరిసర్వోత్తమ రావుగారు, మదరాసు నుండి శ్రీ మల్లంపల్లి సోమశేఖర శర్మగారు, మైసూరు నుండి శ్రీమాన్ రాళ్లపల్లి అనంత కృష్ణ శర్మగారు, చంద్రగిరి నుండి శ్రీమతికట్ల సుబ్బలక్ష్మమ్మగారు, బెంగుళూరునుండి "విశ్వకర్మాటక" పత్రికా సంపాదకులు శ్రీమాన్ టి. ఆర్. శర్మగారు సంగీత విద్వాంసులగు శ్రీ చింతలపల్లి వెంకటరావు గారును, వారినుతుడుగు చిి రామ చంద్ర రావును, కైఫ సుబ్రహ్మణ్య శర్మ మొదలగు ప్రముఖులు గూడ మండలేతర ప్రాంతములనుండియు వచ్చియుండిరి. శనివారము సాయంకాలము 4 గంటలకు శ్రీ సర్వోత్తమరావు గారి యధ్యక్షత క్రింద సభ ప్రారంభమయ్యెను. అధ్యక్షులంధ్యక్ష ప్రాముఖ్యమును విజయనగర రాయలలో ముఖ్యుడగు శ్రీకృష్ణదేవరాయని స్మరణావశ్యకతను సంగ్రహముగ జెప్పిరి. పిదప శ్రీమాన్ రాళ్లపల్లి అనంతకృష్ణ శర్మగారు భారతమునందలి శ్రీకృష్ణరాయవారమును మృదునుధురముగ, పామరులకు గూడ వశము చేప్పవచ్చును అభిప్రాయము కరతలామలక ము గునట్లు సునోహరముగ జరిగిరి. పిమ్మట సభ్యుల రోషికపై స్వకీయముగ వెనుగొండ కొండను గుఱించిన గేయమును శ్రీవేంకటాచార్య మునుపట్లు పాడి సభ్యుల వానంబుసాగరమున కేర్పివైచిరి. తదనంతరము కైఫ సుబ్రహ్మణ్య శర్మగారు మహానంది స్త్రీమును గుఱించి ముచ్చటించిరి. అధ్యక్షులు వాటి కార్యక్రమమును ముగించుచు కృష్ణరాయ పట్టాభిషేకోత్సవము నాడు భారతమును గూర్చి ప్రస్తావించుటకు, గారణములను నిరూపించుచు రాయలకును ఆనాటి యితర కవులకును భారతములోని వివిధాంశములే యాదర్శములుగా నుండెనని చెప్పిరి.

16-2-30 వ తేదీ నాడునాడుము 3 గంటలకు వైయు త్వమనకై యధ్యక్షుత్వ విహించుట కాహ్వానింపబడిన శ్రీ చింతలపల్లి వెంకటరావుగారు (రాయలసీమ కల్యాణోపన్యాసకులు) మంత్రివర్గములనుగ నూరేగింపబడిరి. ఉత్సవానంతరము గౌరవములనందు వారియధ్యక్షతక్రింద సభ మాడెను. కార్యక్రమాలకు శ్రీమాన్ పత్తుగు రామచంద్రులు గారు స్వతంత్రులనాడి వచ్చిన లేఖలను జరిగిరి. పిదప టి.వంగా నాధ్యక్షులుగాను సుబ్బలక్ష్మమ్మగారు వైస్ చాన్సలరు నెంకటరావుగారు అధ్యక్షులు తమ యోగం భోప న్యాయమును వాదాప్త గ నొకగంటకాలము వదిలిరి. పిదప శ్రీ విశ్వకర్మాటకగారు వేంకటపతిరాయలనుగూర్చిన స్వకృతిపాట గంధమును వాదాప్త 2 గంటలకాలము వదిలిరి. ఈ క్రమమున బ్రహ్మచారుగ నైతి

నబడిన చరిత్రాంశములను చిలుకూరు నారాయణరావుగారు రధ్యక్షుకోపన్యాసమున ఖండించుచుండుటచేతను తీరికగ చదువలసిన యీలాటిచరిత్రసంబంధముగు గంధమును బాలకాలము చదువుటచే గార్యక్రమమంతయు దానితోనే ముగిసినందున నిదిమాత్రము సభాసదులకు వినుపు గలిగించెను.

సాయంకాలము 8 గంటలకు మహాసభ మరల నా ప్రచేతముననే సమావేశమయ్యెను. సభకు స్వయముగ రాబాలనివారు వ్రాసిపంపిన వ్యాసములలో గొన్ని చదువబడెను. అనంతరము శ్రీయంత వార్తకవి రామచంద్రరావుగారు రాయలకాలము నాటి గ్రామ్యజీవనమునుగుఱించి యతిప్రయాసమున దనుచే సంపాదించబడిన కాసనాంశముల జదివిరి. అనంతరము కుస్తీపండ్ల సంపాదించబడిన కాసనాంశముల జదివిరి. అనంతరము కుస్తీపండ్ల ములు జరిగెను. ఇందు కట్టకడకుగూడ గెలుపొటములో తేలక పోయెను. తదనంతరము, శ్రీమతి సుబ్బలక్ష్మమ్మగారు రత్నసమును గూర్చిన పద్యరత్నములు చదివిరి. అటుపిమ్మట శ్రీ చింతలపల్లి వెంకటరావుగారు గారినువారరత్నమును శ్రోత్రవేయముగ ద్వారరాజ కృష్ణుల బాడిరి. అంతే శ్రీమాన్ రాళ్లపల్లి కృష్ణ శర్మగారు "రాయలనాటి రసికత" అను నంశముపై సహజ కోమలమునై తీతో సభ్యుల ననుగ్రహము నెవ్వించుచు, జొక్కించుచు, సుష్టుంగించుచు, బలరీతుల నాకర్షించుచు సుపన్యసింపిరి. ఈ యంశవ్యాసకాలమున జనస్తోమము మితిమీరిపోయెను. పిదప మల్లంపల్లి సోమశేఖర శర్మగారు కాసనపరిశోధకావశ్యకతను నొక్కివక్కాడించిరి. అనంతరము శ్రీ హరి సర్వోత్తమరావుగారు రాయలనాటి వైభవమునుగురించి యంత్రేజకరముగ నుపన్యసించిరి. పిదప రాళ్లగోపాలకృష్ణమాచార్యులుగారిచే రచింపబడిన వెనుగొండనుగూర్చిన "తందనాలపాట" పాడబడెను. ఇదంతయు నింపుగమండెను. పిదప సర్వోత్తమ రావుగారు రాయలనాటి వైభవమునుగూర్చి యుపన్యసించిరి. కడ కధ్యక్షు లంధ్యక్షమును ముగించుచు నిట్టియుత్సవముల యావశ్యకతనుగూర్చి వాననననన వచ్చునట్లుపన్యసించిరి. అనంతరము మహానందిసీమనుగూర్చి ప్రత్యేకపథగ నేర్పడి తీర్మానములు గావించబడెను. కట్టకడకు శ్రీమాన్ పత్తుగు రామచంద్రులుగా రుపన్యాసకులకును సభ్యులకు నుపచారవాక్యముల జెప్పిరి. రాత్రి 10 గంటలకు శ్రీ చింతలపల్లి వెంకటరావుగారి పాటకచ్చేరి జరిగెను. అట్లు వెనుగొండవాసులు మున్నె పూడుజూడనంత వైభవముగ నీయుత్సవము జయప్రదముగ ముగిసెను.

(స్వకీయవిలేఖరి)

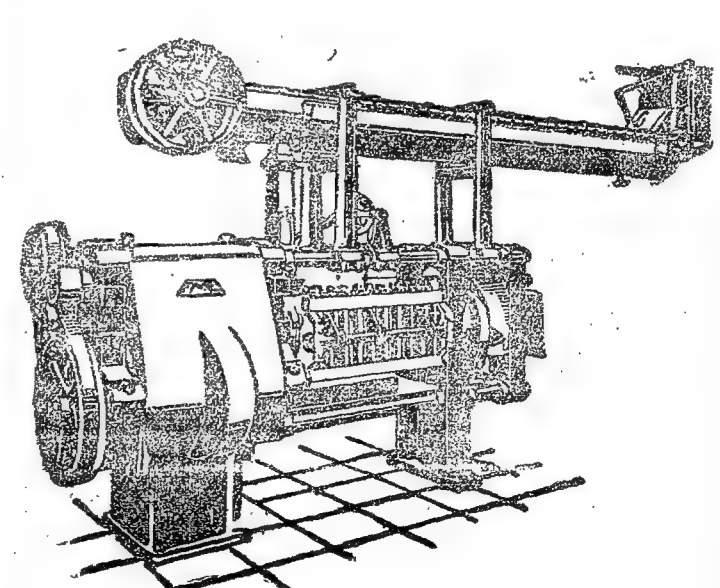
మో హా ని తై ల ము

6 నూ. నూ. 2000 నీనా 1-కి నూ. 0-12-0.

వారుములు నాడులకు యోగ్యమైనది.

అచ్చుకొనబడినది 7 సం॥ శైలివిధి, మదరాసు

చ ము టు తి యు మె పి న రి

రోలర్ యంత్రములు, నూనె ఎక్కు పెల్లరులు, ఫిల్టర్ ప్రెస్సులు, చములు పంపులు. పూర్తివివరములకు, ధరలకు ఈ దిగువ వివాసమునకు వ్రాయవలెను. కోయంబత్తూరు మధుర

VOLKART BROS ENGINEERS

ఆర్.నియన్ ఏ.డి. మ. ద్రా. సు.

“బ్రిటిషు దొరతనమునా రెంత మాత్రమును లొంగగూడదు”

నార్దుక్తిపుః శ్రీమువారి ప్రగల్భము కి ముక్తామణులు

“ప్రాచ్యసామ్రాజ్యమునకు అనగా భారతదేశమునకు అధిపతీన న్యపరిపాలనము నొసగుటను గూర్చిన బాతాఖాసీని బ్రిటిషురాజకీయ నాయకులు మరల నెన్నటికిని తలపెట్టగూడదు”

మహానరక ప్రదముని పదధితో నింకను చెలగాటములను మానవట్టి వారిని నిమ్మ-దుణ్ణముగ రాజకీయ రంగమునండి తరిమివేయవలెను.

“సుంకములు మున్నగు యితర రాజకీయ సమన్య లన్నిటి కంటెను గూడ భారతదేశమును నిలుపుకొనుటయే బ్రిటిషు దేశాభివృద్ధికి ముఖ్యతము.”

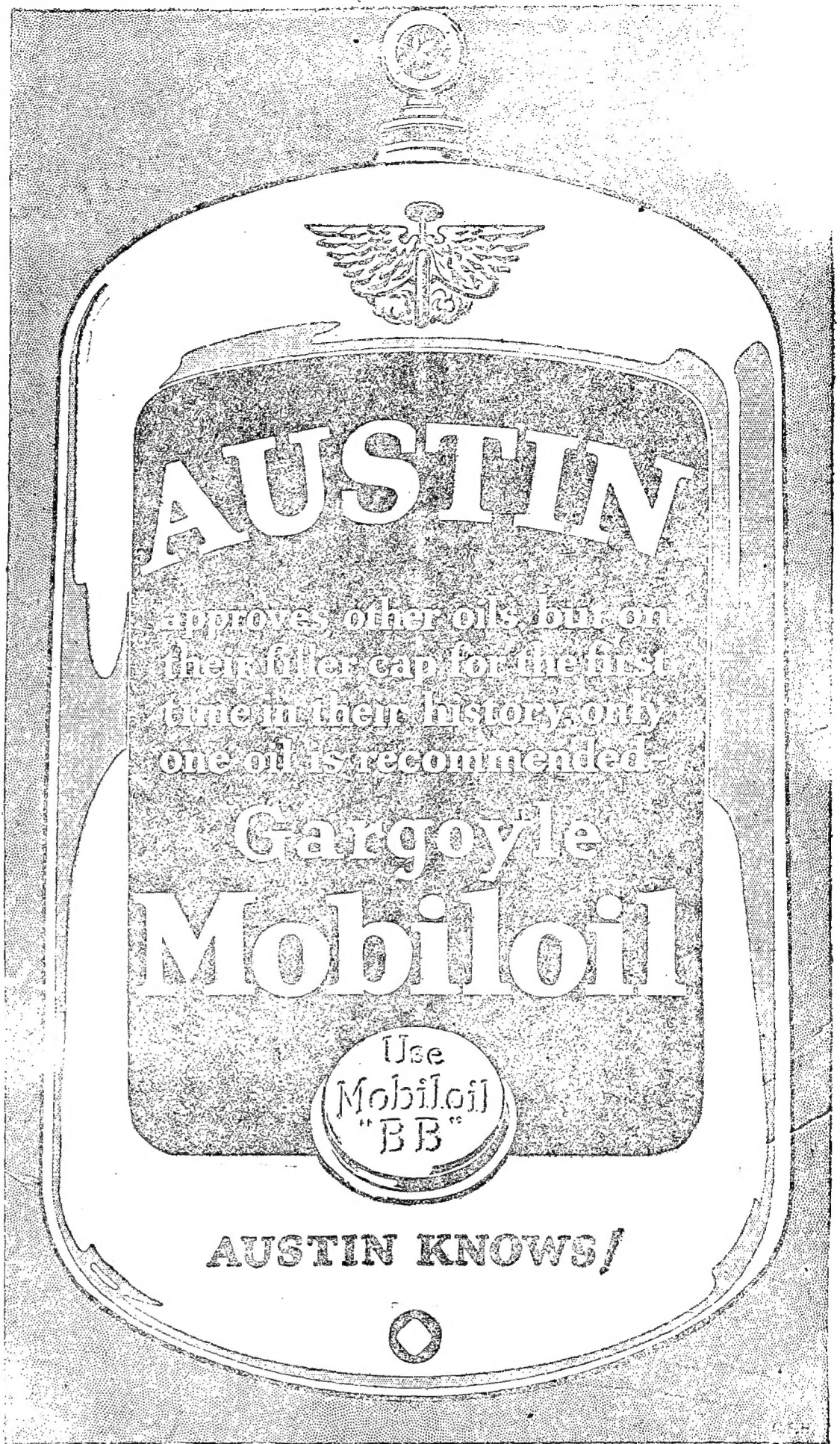
బ్రిటిషు దేశమునకు భారతదేశమే జీవప్రదాని గూడ ననవచ్చును. దానివ్యాపారము బ్రిటిషుదేశములకు ప్రధానము. భారతదేశమునందు బ్రిటిషు దేశపు సరకుల విక్రయము పూర్తిగా నిలచిపోయినచో లాంకషయకుకు దిశలాయును అచటి ప్రజలలో పరిశ్రమలన జీవించుచున్నవారికి దారుణ దురస్థయగునూడ ప్రాప్తించును. నిరీడు బ్రిటిషు దేశమును 89,900,000 పౌనుల వెలగల సరుకులు యిండియా దేశమునకు పంపబడెను. బ్రిటిషుదేశపు మొత్తము యెగురుకులలోనిది 9 వంతు 1/9 అగును ప్రపంచమునందు మరేదేశమునకుగూడ బ్రిటిషునుండి యంత హెచ్చుగా సరకులు పంపబడుటలేదు. సాగ్యమైనచో యీ వ్యాపారమునంతను రూపుమాపవలెననియే భారతదేశమునందలి విప్లవకారు లిప్పుడు కోరుచున్నారు.

“నైరుతు కమిషను వారికి లభించిన సాక్ష్యమును బట్టి బ్రిటిషువారిప్పటివరకు భారతదేశమునందు 1,000,000,000 పౌనులు పరిశ్రమలు రైలువేలు మున్నగువానియందు పెట్టుబడి పెట్టియున్నారని తెలియుచున్నది. బ్రిటిషు దేశము తీరికగా కొనగిన ఋణమునంతను యొకగొట్టివేయవలెననియును బ్రిటిషు వారందరి నేర్పాటు చేసిన కాఫీతోటలు, టీతోటలు, యంత్ర కాలలు మున్నగువానిని ఇతరముల నవలెననియునుగూడ నిపుడే నిష్పవకారులు సంతర్పించి యు అభిప్రాయమును స్పష్టముగ తెలిపియు యున్నారు.

అపరిమితముగ నీధనము నంతను గోల్పోవుటయే తటస్థించినచో బ్రిటిషుదేశము మరల నెన్నగూడటికిని కోలుకొనజాలదు గాన భారతీయులకు లొంగుబాటును చూపునట్టి పద్ధతి యింక పసికిరాదు.

ఇక రెండుమార్గములు మాత్రమే మిగిలియుండును (1) దేశస్థులకు సంస్థానాధిపతులకు వశపరచి బ్రిటిషువారు లేచి పుచ్చుట, అటులచేసినచో కాంగ్రెసులోని హిందూ శాస్త్రమువాదులపనిని సంస్థానాధిపతులు క్వరలోనే చక్కబరచెదరు (2) రెండవది బ్రిటిషువారు రచననే స్థిరపడి పరిపాలించుచుండుట. బ్రిటిషువారు రీరెండవపద్ధతినే అనుసరించెదరు.” అని నార్దుక్తిపు పత్రికలు వ్రాయుచున్నది.

“దెయిలీమెయిలు పత్రికలో నీ లిర్నికతో నిటుల వేరు వేరు రకముల మద్రాసుల(తైపుతో) నీవ్యాపమువ్రాయబడెను. ఇండియా మంత్రి డెమ్మగారు దీనినిగూర్చి చాల చురుకైనగా మాటలాడిరిగాని దీనిలోని వ్రాతయే నిశ్చయము. బ్రిటిషువారి సంకల్పమిందు మిక్కిలి స్పష్టముగానే వివరింపబడెను. ఇక నెంత మాత్రమును లొంగగూడదు.” అనునది వారికిని మనకునుగూడ అనుసరణీయమే కాదనినది. బ్రిటిషువారి నాకాదేశము నేనాదేశము, విమానదేశము, మున్నగు పశుబలసంపద యెంత హెచ్చుగా నుండినను ఇక నెంత మాత్రమును లొంగగూడదని “వా రెంతగా సంకల్పించినను గూడ వారి పశుబలమునకు మన ఆత్మబలము దుర్నిరీక్ష్యమే యగును. భారతదేశమును నిలుపుకొన గలిగినచో సందువలన లభింపనున్న ద్రవ్య సంబంధముగు లాభమే బ్రిటిషు ప్రజలకు ముఖ్యతము. ఈ భారత భారతీయులకు దుర్వరముగటచే వారు దీని నీక నెంత మాత్రమును భరింపజాలరుగాన దీని సంతరింపజేయుటయే భారతీయ జనసామాన్యమునకు ముఖ్యతము. దీనిలో చాలభాగము అన్యాయమైనదేననిగూడ భారతీయులు భావించుచున్నారు. ఉభయపక్షములవారును గూడ “నిటుల నీక నెంతమాత్రమును లొంగగూడదు” అని పట్టుబట్టి మానవప్రపంచమును విభ్రాంతముగ జేయుదురుగాక. నీదియెట్లునైనను సరే యెట్టి విపత్తు సంప్రాప్తమైననుసరే బ్రిటిషువారిదెవరింపులును బూకరింపులును యంతటితో పూర్తిగా సంతరింపక దప్పదు.” (మా. క. గాంధీ ఎంగ యిండియా 20-2-36)

Mobiloil   గార్గోయిల్
 మోబిల్ ఆయిల్
VACUUM OIL COMPANY.
 వారుమాత్రమే తయారుచేయుచున్నారు.

లేబరు కమిషనుకు మద్రాసు ప్రీ అసైన్మెంట్ అసైన్మెంటు కమిషనరు
 లేబరు కమిషను మద్రాసులోనుండు కాలముండు యీ క్రింద పేర్కొనబడిన స్త్రీలు అసైన్మెంట్ గాన అసైన్మెంటు కమిషనరుగాన ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడిరి.
 అసైన్మెంట్
 1 స్త్రీమరి డా॥ ముత్తు లక్ష్మీబాబ్బిగారు, 2 స్త్రీమరి వెంకటసుబ్బారావుగారు.
 అసైన్మెంటు కమిషనరు
 స్త్రీయులు 1 కె. కె. విన్నకంపెనీ 2 జమాలుమహమ్మదు 8 బి. శివరావు 4 మహమ్మదు ఉబుదుల్లాసాహేబు బక్సింగునం, కార్పాటిక యూనియను (పెసిడెంట్) గార్లు.

కాల్యాకలాశాల విభూతము
 ప్రతాపసింగు అన్నపూర్ణిలో మరణించెను
 ఆంగ్ల విద్యార్థులు అరెస్టు
 అమృతసర్, ఫిబ్రవరి 24:—ప్రతాపసింగు అను విద్యార్థులు మైబుటులే అన్నపూర్ణిలో కాల తీసివేయబడిన యీ విషయము అన్నపూర్ణి అన్నపూర్ణిలో మరణించెను. లాహోర్ నుండి బి. డి. ఉద్యోగులు శిక్షాశ్రమ జనస్థానమున వచ్చి ఆంగ్ల విద్యార్థులను అరెస్టుచేసి నిర్బంధమునందు కొని నిందార పణతో అరెస్టులు జరిగలేదు. విద్యార్థులు నుగూడ బెడకిరిగాని అనుమానితవర్గ వస్తువు లేబుయి దొరేదు, బాబులు ఎందుకు వేసికో ఎందుకేసికో యింకను తెలేదు.
 (ఆం. పా.)

ఒక ఔషధ విశేషము

కలరా నివారిణి

హాజ్యోటిస్ అరికులేరియనుండి

తయారు చేయబడినది

ప్రస్తుతకాలమునందు మున్నె వాటిలో అపూర్వమైన ఓషధి. కలరాకు, అతిసారమునకు ప్రత్యేకము మోతాదే గుణమున్న యున్నట్లు గొప్పవైద్యులచే నిర్ధారణ చేయబడినది. అనుకూలమైన ధరలు రు. 0-15-0, 1-12-0, 3-4-0.

ఫార్మికోలాజికల్ రిసెర్చి ఇన్ స్టిట్యూట్
హాబుబాద్ నెం. 504, మద్రాసు. పి. టి.

ప్రకటన

ఫోర్టు సెంటుబార్డ్ సమావేశమున నుండు లీచ్ రోడ్డులో కూర్చోబిడ్డలమందు నిర్మించబడిన జయస్వామి విహారము (విక్టరీ మెమోరియల్) పై, గత ఐదోపా మహాసంగ్రామముందు గలిగిన మద్రాసు ఆంగ్ల, హైందవయోధుల నామముల వ్రాయించుటకు మద్రాసు, విక్టరీ మెమోరియల్ సంఘము వారు తీర్మానించి యున్నారు. వారి నామధేయములు ఆంగ్ల భాషలో, వారు ఏపటాలములకు సంబంధించినది వరుసగ వ్రాయబడగలదు. దీనికి సంబంధించిన విషయములు తెలిసినవారు ఆసగా గాయములతో గలిగించిన మద్రాసియులను గూర్చి న వివరములు, గౌరవకార్యదర్శి, విక్టరీ మెమోరియల్ సంఘము, ఫోర్టు సెంటుబార్డ్, మద్రాసువారికి, గలిగించిన వారిపేరు ఏపటాలమునకు చెందినది, జన్మస్థానము, గలిగించిన తేది, వారి పటాలము నెంబరులను తెలుపుచు దీనిని ద్రువపరచు కాగితములతో పహా పంపవలెను. సదరు కాగితములు పొధ్యమైనంత త్వరలో తిరిగి పంపబడును.

ఎమ్. బజులుల్లా

ఫోర్టు సెంటుబార్డ్ } గౌరవ కార్యదర్శి,
18-2-30 } విక్టరీ, మెమోరియల్ సంఘము.

రోజాపుష్ప లేహ్యము 1533

మలబద్ధమును హరించుటలో శ్రేష్ఠమయినది. కాల విశేషమునకు చక్క-గాగలిగించును, రుచికరమయినది. పథ్యగ్రము లేదు. 15 రులి డబ్బి రూ. 0-10-0.

క్షయారోగ్య లేహ్యము 4

దగ్గు, ఉబ్బసము, కఫము, అల్స, మొదలగు కాస్తోర పంబంధమును వ్యాధులను హరించి నుండెను బలము నిచ్చును 15 రులి డబ్బి రూ. 1-0-0. వి. పి. ఖర్చులు, ప్రత్యేకము పి.సి.సి. అందు కో. ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిచేపి, నెల్లూరుజిల్లా.

“శారదానవలలు”

10 వేలు ఉచితము-కడునవ్వుపుట్టించును

యానెల 30 వ తేదీలోగా ఆదా స్థాపు పంపువారికే

ఎ. సాంబమూర్తి, చికాకోల్, గంజాంజిల్లా.

ప్రశ్న

భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు రూ. 1-0-0. వై ప్రతిప్రశ్నకు రూ. 0-4-0. ప్రశ్న వ్రాయు కాకమును తెలుపవలెను. వి. పి. 0-4-0 అవును.

గాంధీ జ్యోతిషనిలయం, తిరుత్తణి. P. O.

కే ద రిన్

గంభీర:-శరణు రామస్వామి చౌదరి

రామప్రసాద్ గారు వ్రాసిన హిందీగంధమున కనువాదము. లోకప్రసిద్ధము ఒక పీఠమతచరిత్రము. అందరునుచదువ తగినది. నులభ్యత లోలో వ్రాయబడినది. ఉన్నవ లక్ష్యనారాయణ గారి అనువాదమును పీఠిక గలదు. ధర 0-4-0

ఆంధ్రప్రతికా కార్యాలయము,

7, తంబుకెట్టిపేడి, మదరాసు.

రాజమహేంద్ర వరము

పండిత ధీరేంద్రనాథ చౌదరి వేదాంత వాగీశ్

ఎం. ఏ. గారి ఉపన్యాసము

(స్వకీయనిలేఖరి)

రాజమండ్రి, 28:-నుప్రసిద్ధ బ్రహ్మ మతావలంబులైన పండిత సీతానాథ తత్త్వభూషణ గారును, పండిత ధీరేంద్ర నాథ చౌదరిగారును ది 19-2-30 వ తేదీ నుండి ఈ పట్టణము లో నుండి, ప్రార్థన సమాజమందిరమున, ఉద్యోగనలు చేయుచు, ఉపన్యాసము లొసంగుచుండిరి. ది 20-2-30 వ తేదీన విజ్ఞోరియా పురమందిరమున పండిత సీతానాథ తత్త్వభూషణ గారి ఉపన్యాస మైనది. ది. 21-2-30 వ తేదీన అచ్చటనే సాయంకాలము 6 గంటలకు పండిత ధీరేంద్రనాథ చౌదరి వాగీశ్ గారు ఉపన్యసించిరి. పండిత చిలకమర్రి లక్ష్మీనరసింహము గారు అధ్యక్షత వహించిరి.

ప్రార్థనమున శ్రీమతి విశ్వదీపిణీదేవిగారు శ్రావ్యముగ పాడి భగవత్పూర్ణ గావించిరి. అనంతరము ధీరేంద్రనాథ చౌదరిగారు ఆంగ్లమున సుపన్యసించిరి.

ఉపన్యాసము

సోదర సోదరీమణులారా, నిన్ను టిదినమున పండిత సీతా నాథ తత్త్వభూషణగారు వారి ఉపన్యాసముచేతను కందరకును విందుచేసి యున్నారు. తత్త్వభూషణగారు తాము చెప్పబడిన విషయమును విక్రిలిఖింపితిమిగ చెప్పియున్నారు. హిందూ వేదాంత మందున్న మేలు కీర్తన వేరుపరచి సత్యమును దివ్య జ్యోతిని ఎత్తిమోపియున్నారు. హైందవ వేదాంతమునకు సత్య మేమాలాధారము. సత్యమును వెల్లడించుటయే హిందూవేదాం తము చేయుపని. హిందూమతము ఏకేశ్వరోపాసనే చాటుచున్నది. ఏలే అన్ని మతములు నట్లుచేయుటలేదా-అవును. అన్ని మతములకూడ ఏకేశ్వరోపాసనే ప్రతిపాదింపుచున్నది. అన్నియు ఏకేశ్వరోపాసనే బోధించుచున్నది ఇన్ని మతము లెందు కున్నవి. మహమ్మదీయ మతమందుకు, క్రైస్తవమత మే పని చేయుచున్నది. తదితర మతముల ఆవశ్యకత ఏమి? ఈ మతము లన్నియు స్వరూపభేదములు గలవి మాత్రముగానే యున్నవి. అన్నిటికిని సత్యజ్ఞానానందములే పరమాదర్శములు.

“సత్యం శివం సుందరం” అని మూడువిధములుగా పర మేశ్వరుని ధ్యానించి తెలుసుకొనుటయే ప్రతిమతమును బోధింపుచున్నది. కాని ఉపాసనలో భేదము లేకపోలేదు. మనుష్యుని హావభావము లొక్కరికిగా నుండవు. ఒక్కొక్కదేవున ఒక్కొక్కజాతి కొక్కొక్కవిధముగా నవి యుండుచుండును. ఆ మార్పు ననుసరించు భగవ దుపాసనయు మార్పుజెందుచుండును. మానవుని మనోభావములు మూడువిధములుగా నుండును. విజ్ఞానదృష్టియే ప్రధానముగా కలవారు కొందరును, సౌందర్యోపాసనచేయువారు కొందరును, నైతికపద్ధతి నవలంబించువారు మఱి కొందరు నయు యున్నారు. ఒకరికి ఒకటి ప్రధానముగా నున్నది. మిగిలినవి ప్రధానములుగా నుండకపోవచ్చును. ఈ విభాగము ననుసరించి వివిధజాతులయొక్క ఉపాసనలు కూడ నుండునని మీకు తెలియగలదు.

హిందువులు సత్యస్వరూపమునే ప్రధానము గావించు కొనియున్నారు. ఈశ్వరునకు సత్యస్వరూపము, మంగళాకృతి, సుందరభూమిక అని మూడుసా త్రెలుగలవు. హిందువులకు భగవంతుని సత్యస్వరూపమే ప్రధానమైనది. మిగిలినవి ఆప్రధానములుగా నున్నవిగాని లేకపోలేదు. హిబ్రూలకు నైతిక పద్ధతి ఆత్యంత ప్రేమ పాత్రము. గ్రీకులకు సౌందర్యోపాసన విక్రిలి యిచ్చును. అందులననే హిందువులు వేదాంతుల నొసగగలుగుచున్నారు. గ్రీకులలో కవులు బతులు దేరుచున్నారు. హిబ్రూలలో మతప్రవక్తలు బయలుదేరుచున్నారు. సత్యమే పుణ్యము. అసత్యమే పాపము. ఇది హిందువుల దృష్టి. సుందరమైనది పుణ్యము, వికారముగలది పాపము. ఇత గ్రీకుల దృష్టి. నీతిమార్గ ప్రవర్తన పుణ్యము, దానికి విరుద్ధము పాపము. ఇది హిబ్రూల దృష్టి. అంత మాత్రముతో ఇతర గుణములు లేవనికాదు. ప్రధానములు కావనియే భావము. ఈ మూడు గుణములను ఒక దానినుండి రెండవ దానిని వేరు చేయుటకు సాధ్యపడదు. ఒక్కొక్క దేవులలో నొక్కొక్క భావము వృద్ధిపొందియున్నది. హిందూదేవు మేదాంతులతో నిండియున్నది. గ్రీకు దేవులు కవులతో నిండియున్నది. ఈజిప్తు మున్నగు దేశములు మత ప్రవక్తలతోనిండియున్నది. హిందూదేశము ఇతర విషయములలో సాయితము వృద్ధిపొందవలసి యున్నది.

ఈ ఉపాధ్యతమయిన పిదప అపలు అంశమును గురించి చెప్పవలసి యున్నది.

హిందువుల ఏకేశ్వరోపాసన

ఇది ప్రారంభమై ఎంతకాలమైనది. దీనిపట్టుక ఎక్కడ? ఋగ్వేదములో “అగ్నిమిత్రేపురోహితమ్” అని గలదు కదా! అగ్నిని పూజించుట ఋగ్వేదములో చెప్పబడినది. ఋ

గ్వేదకాలమునాటికి అగ్నిపూజ జరుగుచున్నది. ఇట్లు జరుగుటకు కారణమేమి? ఈ కారణమును తెలిసికొనుటకు మనము ఋగ్వేదకాలము దాటి అంతకు పూర్వస్థితికి పోవలసియున్నది. అగ్నితత్త్వము కా ని న స్తు పు ల నె టు గ ని మ ను మ్య ని తీ వి త మె ట్లుండును. మ న మొ క్క సారి ఊ హిం చి న యెడల ఆతడు విక్రిలి అనాగరకుడై యుండుననియు, మోటువాడయి యుండుననియు, గుహలో వసించుచుండుననియు తెలియగలదు. కావున అగ్ని వలన నాగరకత కలుగుచున్నదని తెలియుచున్నది. మనుష్యుని జీవితములో సంతకార్యతెచ్చినట్టియు, మహోపకారము చేసినట్టిదియు నయిన అగ్నికి పూజలొనర్చుట మానవప్రకృతిగదా! అట్లు ప్రారంభమయిన అగ్నిపూజ వేదకాలమునాటికి దాని ఉద్దేశ్యము మఱిచినట్లు గోచరించును. కారణము ఎన్నడు దొరకదో ఉపాసన కారణమును స్పష్టించుట మనుష్యప్రకృతి. అందువలన యజ్ఞములు కల్పింపబడినవి. ఇంద్రుడని, వరుణుడని వారిపీఠికాఅను యాగములని కల్పింపబడినవి. ఈ విధముగా అనేక దేవతల నారాధించుట ఏర్పడినది. ఏకేశ్వరోపాసనతో ప్రారంభమై క్రమక్రమమున బహుదేవతారాధన ప్రాంతమైనది.

కాని ఋషుల మతముమాత్రము మహోత్సాహమైనది. వారి విజ్ఞానము విక్రిలి గొప్పది. వారితత్త్వము సాటిలేనిది. “ఏకమే వాద్వితీయం బ్రహ్మ” అని విస్పష్టముగ వెల్లడించినది వారే. యజ్ఞములును, అన్యదేవతారాధనమును కూడదని ముక్తకంఠమున చాటుగల్గిరి. యాగాదులవలన ముక్తిబడయదలప నెంచుట మోక్షముని చాటిరి. బ్రహ్మమును నూచించునపుడు, సత్యజ్ఞానానందాత్మకమైన వస్తువొక్కటియేతెక్క నితర మేమి యులేదని విస్పష్టముగ చెప్పియుండిరి. బ్రహ్మమునకు భిన్నమైనదేదియు లేదని ఎలుగెత్తిచాటిరి. వారి సిద్ధాంతములు ఆప్రతిపాతమైనవి. అసన్యసామాన్యమైనవి. సందేహము లేదు.

కాని ఒక్కపారబాటు జరిగినది. ఇతర దేశములలో ఉన్నతాదర్శములను కనుగొన్నప్పుడు అంతకుపూర్వము ప్రచారములోనున్న కన్యపద్ధతులు సాంతముగా నశింపచేయబడుచు వచ్చినవి. కాని యిక్కడ అట్లు జరుగలేదు. ఆకారణమున హిందూదేశములో ఉన్నతమైన వేదాంతాదర్శము దివ్యజ్యోతివలె గోచరించుచున్నను-దానితోపాటు విగ్రహారాధన, నరబలులు, జంతుహింస, మున్నగు అప్రమోపాసనలు కూడనే పెరుగుచువచ్చినవి. దానివల్ల జరిగిన మోసము తెలియునా! మహాదర్శము నశించి, ఊద్రోపాసన మాత్రమే నిలిచినది- ఇదంతకష్టమో చూడుడు.

తరువాత హిందూ వేదాంత మను పవిత్రమైన జలప్రవాహము ఫలవంతముగు భూముల ప్రవహించి, క్రమముగా ఎడారి భూములబడి నిశ్చేషముగ నెండిపోయినది. హిందూవేదాంతమునందలి ఉత్కృష్టధర్మము వినవ్వమై, బాహ్యోదంబరములైన ఉపాసనలుమాత్రమే మిగిలియున్నవి-ఋషులుగావించిన మహాతప్తమొకటిగలదు సన్యాసమునను ప్రాధాన్యమిచ్చియున్నారు. అతడే బ్రహ్మజ్ఞానమునకు తగినవారని వచించియున్నారు. అట్టి బ్రహ్మజ్ఞాని సంఘములో నుండక, అతవులకు బోవుచున్నారు. ఆవిధముగా బ్రహ్మజ్ఞానలండటము ఆడవులు పట్టిపోయినయెడల ఆసంఘమునకుగలుగు మేలేమి? బ్రహ్మజ్ఞానులు సంఘముందుండి సంఘనేత చేయుచున్నయెడల ఆ సంఘమంత లేజోవికాసములతో నుండను. లేనియెడల గలుగు దారిద్ర్యముహింపుడు. బ్రహ్మమునకుఁబడి హిందూ వేదాంతము చక్కని నిర్వచనము గావించియున్నది. బాహ్యదృష్టితో చూచినయెడల బ్రహ్మము గోచరింపదనియు, అంతరుద్భుము నజాచి, శివుడ మది ని య ము ల నా చ రిం చి ధ్యాన సమాధుల మూలముననే బ్రహ్మమును పొందవచ్చు ననియు, బాహ్యసాధనల వల్ల పొంద దలంప రాదనియు ఋషులు విస్పష్టముగ ప్రవచించి యుండిరి. భగవద్గీతలో నిష్కాముకర్మ బోధింపబడినది. పూర్వ మిహాంసలో మంత్రాధిక్యత ఉచ్చాటన చేయబడినది. వీటిని బట్టి చూచినయెడల బహుదేవతలకు గాని, యాగాధికములకు గాని తావులేదు.

కాక్యోనుని బద్ధదేవుడొనరించిన మహోపకార మొకటి గలదు. ఆత్మను పంజరమునుండి స్వేచ్ఛగా బయటకు వదలినాడు. పూజారుల ఆధీనమునుండి తప్పించి మతమునకు సత్యస్వరూపము నొసంగియున్నాడు. బయలు మున్నగునాటిని తీవ్రముగా ఖండించి ఆపదకులను నిరసించి యున్నాడు.

తరువాత రాజా రామమోహనరాయలు ప్రపంచమున కొసంగిన సందేశము మణువతగనిది. ఋషి మతమువలన బ్రహ్మజ్ఞాని సంఘమునుండి బయటకు పాత్రోల బడినపుడు ప్రతి గృహస్థు, బ్రహ్మజ్ఞానియై సంఘమును లేజోవంత మొనరించు పద్ధతిని నూచించియున్నాడు. అంతియే గాక మనుష్యుడు తన కొద్ది ప్రకృతినుండి, ఉన్నతి సాధనమునుండి చూడ గలిగినపుడే తోడి దానితో మైత్రి కలిగియుండునని నూచించెను. జాతి మత, వర్ణ వివక్షతలను పాటింపక బ్రహ్మజ్ఞులై మానవులు సంఘమును కళావంత మొనరించి విశ్వసౌభ్రాత్రమునకును లోకకల్యాణమునకును పాటుపడవలెనని చాటిన పుణ్యుడు రామమోహనరాయలు. అట్టి బోధనలనే ఆచరణలో నుంచి బ్రహ్మ సమాజము పాటు బడుచున్నది. ఈ పద్ధతులు వృద్ధిపొందినాడే దేశభాగ్యము, మానవ కల్యాణము పెనుగూడ గలవు ఉపన్యాసమున వందనములతో పభోగి గంటలకు జయ్యపదముగా ముగిసినది.

నరేంద్ర మండలి సమావేశము

వైస్రాయిగారి ప్రారంభోపన్యాసము

సంస్థాన వ్యవహారములందు తమ జోక్యము కల్పించు కొనుటను నమర్చించుట

డిల్లీ, ఫిబ్రవరి 25:— భారత నరేంద్రమండలి పదవ సమావేశమునకు సుమారు 50 మంది భూపాలురు వచ్చియుండిరి. వైస్రాయిగారు సభా ప్రారంభోపన్యాసమునందు సంస్థానములకు బ్రిటిషు ఇండియాకు సంబంధించిన అనేక విషయములను చర్చించిరి. ప్రధమమున చనిపోయిన భరతతూరు, బాల్యారు మహారాజులు, అనవాబారాజు రాజ కోట తామరగార్లకు టుంబములకు సానుభూతి చెలిపిన పిమ్మట బట్టరు సంఘ నివేదికనుగూర్చి యిట్లు చెలిపిరి.

జోక్యము కల్పించుకొనుట అవసరము

“పట్టరు నివేదిక ను గూర్చి యిప్పుడు వివరముగా చర్చించుటకు వీలులేదు. బ్రిటిషు ఇండియాయొక్క రాజ్యాంగ విధానము మార్పులగుగూర్చి విచారించ నియమింపబడిన వేరొక సంఘమువారి నివేదిక వచ్చినపిదప రెండింటినిగలపి విపులముగ చర్చింపవచ్చును. ఈలోపుగ యీ సభయందు చర్చింపబడు తీర్మానములద్వారా యీరోజుల అభిప్రాయములు తెలియ గలవు.

గత పదిసంవత్సరములలో బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు కొన్ని సంస్థానముల పరిపాలన విషయములలో జోక్యము కలుగజేసికొనినందు కారణము సంస్థానములు గర్వపడవలసియున్నది. అనేకగంటలు మోగుచున్నపుడు ఒకగంటపగిలియున్నచో ఆ యొక్కగంట కేబులే యితరగంటల కేబులులందలి యింపును చెడగొట్టును. అట్లే యీరోజులలో ఒక రాజకీయ నిర్మాణము నందలి యెయ్యి భాగమునందు లోపమున్నను యితర భాగములకు కళంకము తెచ్చును. ఈ నరేంద్ర మండలి యొక్క సత్ప్రయత్నములు ప్రశంసార్హముగ నున్నవి. మీలో చాలమంది భూపతుల సఖ్యతభాగము గల నేను, నాపూర్వపు ఉద్యోగులును యీ సంస్థయొక్క భాగిని పెంపొందించుటకే యత్నించుచుంటిని. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందు ఉన్నత గౌరవస్థాన మలంకరించుచున్న యీసంస్థానముల కీర్తి నినుమడింపజేయు నుద్దేశముతో యీమధ్య వారి పరిపాలన విషయములందు జోక్యము గలిగించుకొనవలసివచ్చినది. అట్లు జోక్యము కలుగజేసికొనిన కొద్ది సందర్భములలో సంస్థానాధికులు మిత్రభావముతో మేము యొసంగు సలహాలను కృతజ్ఞతతో గ్రహించుచున్నారు. యీ సంస్థానములందలి ప్రజల శ్రేయోభివృద్ధికై వేరుమార్గ మేదియు లేనపుడే మేము సంస్థాన

సా వి త ము 1893 (52-3)
సీమక మలములు
మిక్కిలి శ్రేష్ఠతరమైనవి
నాయమైన ధర
వీకంసి చబిల్ దాన్ అందు సన్న

రత్నాలు, బంగారు, వెండిగల వర్తకులు
ఉత్తరమును వ్రాసిన మా చిత్రమైన క్యాటలూగు పంపబడును.
112, 113 చైనాబజారు రోడ్, మద్రాసు.

విషయములందు జోక్యము కలుగజేసికొనుచుండుము. ఇకముందు వైస్రాయి సంస్థానములవిషయములందు జోక్యము కలుగజేసి కొనవలసిన అవసరమైయుండదని నమ్ముచున్నాను. పరిపాలకులు సత్పరిపాలనాభిలాషతోను, ప్రతిష్ఠ నిలుపుకొనుటకును యే న రిచ్చ న స హ కార ము వ ల్ల నే యిట్టి సత్ఫలితము చేపూరెను. ఇకముందును చేపూరగలను.

రాండులేబిలు సమావేశము

రాండులేబిలుసభ నూచనలను నరేంద్రమండలివారా మోదించినందుకు వైస్రాయిగారు సంతృప్తి చెలిపిరి. భారత దేశ భావిరాజ్యాంగ విధానము గూర్చి అసభలో చేసిన సభ్యులందరి యభిప్రాయములను సభలో చర్చింపబడును. ఇతర విషయములతో బాటు సభ్యులకు తోడ్పడుటకు వైసును నివేదిక బట్టరు సంఘనివేదిక వెలువడును. ఈసభ యెప్పుడు జరుగునో యెవరందు పాల్గొందురో యిపుడు చెప్పజాలము. ముఖ్యులుగ విషయములన్ని ఆ సభలో విచారించ బడుననియు, ఆవర్ణల ఫలితముగ సంస్థానములకు బ్రిటిషు ఇండియాకు సఖ్యము పెంపొందుననియు నమ్ముచున్నాను. భారత రాజ్యాంగ నిర్మాణమునందు సంస్థానములు ముఖ్యస్థానము వహించియుండుటచే వానికి సంబంధించిన నిర్ణయములు ఆ సంస్థానములు పూర్తిగ నామోదించినవే అయియుండవలెను.

రాజుల కళాకాల పరిపాలనవిధానముగూర్చి స్థానికాధికారులు నూదించిన చిత్రస్కీమును ప్రభుత్వమువారు విచారించుచున్నారని చెలిపిరి. కొన్ని సంస్థానములకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వముల ద్వారా కాకుండ ఇండియా ప్రభుత్వముతోనే సహ సరి వ్యవహరించు నట్లు జేయుటగుగూర్చి యిప్పుడు వీలుండదని చెప్పిరి. ఇండియా ప్రభుత్వవిధానమిపుడు మార్పు జెందనున్నను, ఈవిషయ మాసందర్భమున, చర్చింపబడవచ్చును, రాష్ట్ర ప్రభుత్వములద్వారా వ్యవహరించుచున్న సంస్థానములవిషయమున యిప్పుడప్పు డీమార్పు జరుగ నేరదనిరి.

వ్యవసాయములను పాడుచేయుచున్న మిడుతలదందు బాధ తొలగించుటకు సంస్థానాధికులు

ప్రభుత్వమువారికి తోడ్పడవలె నని కోరిరి. ఇరిగేషను, నాకాయానము, గట్టు వేయుట మున్నగు విషయములను గూర్చి త్వరలో ప్రభుత్వప్రకటన వెలువడ గలదనిరి. ఇండియను పీనలు కోడులో 75 వ సెక్షను ప్రకారము, సంస్థానములందు న్యాయస్థానములనలన శిక్షపొందుటగూడ ప్రాతీకరము క్రిందనే ఇండియా ప్రభుత్వము వారు గమనించవలెనను నూచనకు ప్రతికూలాభిప్రాయము మొందుగ నున్నది. బ్రిటిషు కోర్టులకు తగిన శిక్ష విధింప అధికారము గలను. కావున యీనూచన ప్రస్తుతము నిలుపుజేయ గోరిరి. నరేంద్రమండలి స్థాయి సంఘమువారు జేయుచున్న పనిని ప్రశంసించి, తమసానుభూతి, సహాయములను వైస్రాయిగారు తెలియజేసిరి. (అ. పే.)

శ్రీల సచిత్రమాసపత్రిక
సంవత్సరపు చందా రూ॥ 4. విడిపత్రిక 0-6-0
మార్చి నెల 1930.
శ్రీల వ్యాసములు.

అబలయెడ అన్యాయము—
శ్రీమతి గుమ్మడిదల దుర్గాబాయిమ్మగారు కరుణజూతుము మమ్ముకంపవై—
శ్రీమతి యనమండ్ర భీమాయమ్మగారు చిత్రప్రశ్న—శ్రీమతి పొణకా రమణమ్మగారు శ్రీమతి వి. సరస్వతిగారికి—
శ్రీమతి ఇల్లందల సరస్వతి సీతారాం గారు. కారదలేఖలు—శ్రీమతి కనుపర్తి వరలక్ష్మమ్మగారు సామ్రస్వతి—శ్రీమతి వెలువోలు వసంతదేవిగారు గానము—శ్రీవేణుగోపాల కర్పూరహారతి—
శ్రీమతి బులుసు లక్ష్మీనరసమ్మగారు శిథిలంపుజీవనము—శ్రీమతి పి. అప్పలనరసమ్మగారు. జన్మసారక మగుగాడ జగతియందు—
శ్రీమతిబామిశెట్టి వెంకటరత్నమ్మగారు విదామలచట్రము—10 వనితామణుల అభిప్రాయములు సౌందర్యపోషణ—శ్రీమతి జ్ఞానాంబగారు. జోలపాట—శ్రీమతి బాగ్యమాణి జానకమ్మగారు అనూయమాడదు—శ్రీమతి మాడభూష చూడమ్మగారు ఇతర వ్యాసములు, చిత్రములు గలవు.

‘గుహలక్ష్మి’ కార్యాలయము
పోస్టు బాక్సు నెం 752 ఎగ్మూరు, మదరాసు.
Madras News Agency, Mount Road.

ది వీ న స్ ఎ స్టూ రె న్సు కం పె నీ లి మి టె డ్, ఢిల్లీ.

ఉచిత భీమానందు 30 జూన్ 1929 తో అంత్యముగురి మాసముల రిపోర్టు.

1-4-1929	తేదీవరకు యివ్వబడిన సర్టిఫికేట్లు మొత్తం	...	...	...	...	8694
30-7-1929	తేదీవరకు యివ్వబడిన సర్టిఫికేట్లు మొత్తం	...	...	...	...	5298
30-9-1929	తేదీవరకు యివ్వబడిన సర్టిఫికేట్లు మొత్తం	...	...	...	...	7625
	పైన తెలుపబడిన 3 మాసములలో హెచ్చినసభ్యుల సంఖ్య	...	...	...	...	1604
30-9-1929 తో	అంత్యమున ఆరుమాసముల హెచ్చైన సభ్యుల మొత్తం	...	...	...	...	8431

అంగీకరించబడిన హక్కుల వివరములు

నెం.	పాలసిదారుని పేరు.	అడ్రసు.	సర్టిఫికేటు నెం.	మరణపాక్కులు అంగీకరించబడిన మాసము.	గతించిన పాలసిదారుడు చెల్లించిన మొత్తం సొమ్ము.	కంపెనీవారిచే అంగీకరింపబడిన హక్కు మొ.	గతించిన పాలసిదారు చెల్లించిన మొ.
1	ముస్తాక్ అహమ్మద్ ఖాన్	కాలనూరు, మెహల్లాషిబాజ్ ఖాన్, గోల్కొజిల్లా.	793	ఏప్రిల్ 1929	5 8 0	1,000	182
2	మినెస్. పొల్లాబోతు ఆదెమ్మ	C/o పల్లిపట్టు పెదనుబ్బరాయుడు, బ్రాక్ పల్లిపట్టు, గుంటూరు.	1966	ఏప్రిల్ 1929	12 8 0	1,000	80
3	మిస్టర్. బజిరుద్దీన్ మీర్జా	షీర్ జగ్, మెయిసానీ పోస్టు, బాకర్ గంజ జిల్లా.	1805	మే 1929	6 8 0	750	115
4	మిస్టర్. వేదలిసెట్టి అలవయ్య	పాపులపేటి, విశాఖపట్నం.	2184	మే 1929	11 8 0	750	65
5	మినెస్. చిన్నం వెంకటసుబ్బయ్య	C/o మిస్టర్. చేన కనకరత్నం, అగ్రహారం, గుంటూరు.	2454	మే 1929	6 8 0	750	115
6	మిస్టరు. పి. ఏ. పన్ వాల్ కర్	చునాభట్టి, కుర్ల బొంబాయి.	1067	జూన్ 1929	8 8 0	500	59
7	మిస్టర్. ఆలోమాల్ లీలారామ్	మిరాయి మకాణదారు, పాతమాల్కెట్టు, కరాచి.	2302	జూన్ 1929	8 8 0	500	59
8	మినెస్. పురాన్ దేవి	1685, పీవల్ మహాదేవ్, ఢిల్లీ.	636	జూన్ 1929	12 8 0	500	40
9	మినెస్. కారుగోల అప్పయ్య	కొడికొలపాడు, పెరియప్పాడు, (గంజాముజిల్లా.)	2038	జూన్ 1929	11 8 0	500	48
10	మినెస్. అండలారి వాయమ్మ	C/o చాగంటి రాయమూర్తిగారు, గుమాస్తా, సివిల్ సర్జన్ ఆఫీసు, విజయనగరం.	2335	జూన్ 1929	10 8 0	500	49

వీనస్ ఎస్టూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్ గాను
కాపీబాయి అండ్ కో., మేజిస్ట్రేట్ ఏజంట్లు.

టి. వి. రాఘవయ్య యస్కాంట్,
 చాణాకియ కలకత్తా చీఫ్ ఏజెంట్,
 22-2 నా రికా సర్కారు, బెనారస్.

ఆర్థిక సాయనశాల, ముక్కాళి. (కృష్ణా)

మంచికొకటమూలు, 292 పుటలు, కోలది ప్రతులు మాత్రమే
కలవు. పూర్వభాగము. రు 1-4-0.
వ్యాపార మలకు మంచికొమ్మిండ్ల కొద్దివస్తువులును,
ములుగు, చురుదమ్మలీ కొద్ది,
సెనానీ, ముద్రాపేజి, ఆది గ్రామాలను.

మేఘులపంజరము	కావ్యమృత్తి	రెం. 3-8-0
ఆముక్తమాల్యద	కావ్యమృత్తి	రెం. 8-0-0
శృంగారమృతము	కావ్యమృత్తి	రెం. 6-0-0
ప్రతాపరుద్రునివాల్మీకి	కావ్యమృత్తి	రెం. 4-4-0
నాగానంద నాటకము	కావ్యమృత్తి	రెం. 1-0-0
కావ్యమృతకార చూడామణి	కావ్యమృత్తి	రెం. 1-0-0
కథానతిత్యాగము	కావ్యమృత్తి	రెం. 6-0-0
కేట్లాగులయరసాశుః పోగలయ కావ్యమృత్తి	కావ్యమృత్తి	రెం. 3-0-0
జి.టి.మ.దాసు, అని దాసునాటకము	కావ్యమృత్తి	రెం. 3-0-0

W. V. GRIGSON I. C. S.
ADMINISTRATOR,
Bastar State.

Price Annas 10 only.
MADRAS & BOMBAY

తిరుమల తిరుపతి వైశాల్య దేవస్థానములకు
15-3-30 ది మొ॥ 14-5-30 ది వరకు అనగా రెండు
నెలలకు రమారమి 350 మణులు మేలురకం నెయ్యి
సపై చేయు హక్కును కోరువారు 960 తులములు గల
మణు 1 కి తమ అంగీకారపు రేఖను ఉదహరిస్తూ
జీలు చేయబడిన కవర్లలో పెండ్ల (శ్రీ) ఇంటిరిం
విచారణకర్తలవారి చిరునామాకు 28-2-30 ది
సాయంకాల 5 గంటలలోపున చేయవలయు పంపు
కోవలెను.

2. ప్రతిపాదకుల కవరుపై "నెయ్యి పాదరు" అని వాసుకోవలెను.

3. నరుకు తిరుగుతిలో జనరల్ పోరువద్ద వచ్చి
చేయవలసి ఉంటుంది

4. ప్రతి టెండరులో రొక్కముగాగాని లేక కరెన్సి నోటు రూ.ముగాగాని రూ. 100 ధరావత్తు సంపాదించు. నోటుయొక్క నెంబరు వచ్చెరా తప శీఘ్ర టెండరులో నమూదు చేయవలెను.

5. పౌరజను మంజూలైన నవాలుదారుడు మంజూరు ఉత్తరువు చేసిన 5 రోజులలోగా ఫర్దర్ డిపాజిట్టుగా 500 రూపాయలు చెప్పించి క్రమ మయిన స్టాంపులో యింకా యితర మామూలు పరత్తులతో అగ్రిమెంటు వ్రాసి యియ్యవలెను. నవరు అగ్రిమెంటు పరత్తుల నమూనా తిరుపతి జేవసానం ఆఫీసులో చిక్కును.

6. ఏ టౌన్షిప్ గాని కారణము తెలుపకనే
త్రోసివేయుటకు (శ్రీ) ఇంటెండింగ్ విభాగము రైల్వారికి
సర్దుబాటు కదు.

7. తెలుగు దార్శనీకము పేరు చిరునామా
పోస్టల్ అడ్డను వద్దైతే తులీప్లయ విరళముగా
తెలుగులో నమూనా చేయవలెను.

కడప జిల్లా గాని, నెయ్యి విరివిగా దొరక గల
యిరవ ప్రదేశముల గాని వర్తకుల, టెండర్లకు
యెక్కువ ప్రోత్సాహము యివ్వవలెను.

19-2-30   ఇంటిమీది విచారణకర్త

[illegible]

రచించిన గ్రంథములలో, బ్రహ్మతత్వము విజయ.
నగరములో వారియొద్ద పోకుదొరకు పుస్తకములు.
కావ్యములు గు. ఆ. పేరి

	కావ్యములు	గ. అ.	పై0
(1) బాటసారి		0	4 0
(2) సారంగధర నాటకము		1	0 0
(3) తారకము (సంస్కృతము)		0	5 0
(4) శతకములు		0	8 0
(5) నవరసతరంగిణి (Beauties of Shakespear and Kalidas)	10	0	0
(6) నూలుగంటి (Telugu to 100 AEsoph's Fables)		0	6 0
(7) ఋగ్వేదపంచుక్తములు (దక్షిణాగ్రా సర్వతాళములతో శేర్పర్చుబడి తెనిగింపబడినవి)	1	0	0
(8) విష్ణు సహస్రనామముల కచ్చితములు	0	8	0
(9) భగవద్గీత కచ్చితములు	0	8	0
హరికథలు			
(1) యథాగ్రా రామాయణము	2	8	
(2) హరికథాపూర్ణము (సంస్కృతము)	1	4	

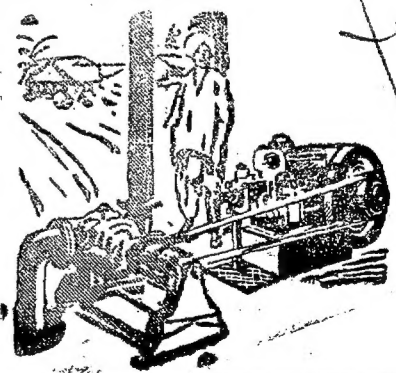
శ్రీ! శుక్రాయుష్మం బలంపుంసాం! బలాయుత్తంహి జీవనం.
అనునటుల జీవనమునకు ప్రధానాధారమే శుక్లము. అట్టి
శుక్లముచేసిన బలము లగ్ని, నపుంసకత్వము, స్వస్థులనమాది,
గాగల రోగములకు నిలమునును. అట్టివారలు యానాత్రలను
నేవించిన అమృతతక్తి క్రికనవరచి అనందమును కలంగజేసి
పురుషులకు తినివినోదించును. యామాత్రలను ఆనేకలు నేవిం
చి ఆనేక యోగ్యతాపత్రములను వొసగియున్నారు. గుణములే
దన్న పైకము వాపకు చేయబడును. 40 దినములకు సరిపావు
మాత్రలు రు. 5-0-0, వాడుచిదము అభ్రవదముతో అంప
బడును.

రామకృష్ణ వైద్యశాల, శ్రీకావళం. గంజాంజిల్లా

February 21st to March 10th

Open Daily from 8--A.M. to 1-P.M.
& 2-P.M. to 6-P.M.

Admission:—Re. 1; As. 8 & 2.

హరిజంటల్, 4 స్టోకుల కోట్ల ప్లానింగు
భారత దేశమునకు ప్రత్యేకముగా నిర్మించబడినది.
మురు ఖర్చు తక్కువ, అత్యధికమగు నమ్మిక గలది. పంపిం
పు అన్ని పరిశ్రమములకు అవసరమైన ఇంజను.
7½ హెచ్. పి. నుండి 80 హెచ్. పి. వరకు అనేక
జూలూ తయారుచేయబడినవి. మిగత వివరములకు ఈ
సవలిసాను నకు వాయవలెను.

ఆర్మీనియను వీధి: మద్రాస్.
పదర్శనము గల స్థానములు.

బెజవాడ.

మధుగ   కాయంబత్తురు